

ГРУПА СОФАРМА
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ МЕЖДИННИЯ СЪКРАТЕН КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за тримесечния период, завършващ на 30 септември 2017 година

МЕЖДИНЕН СЪКРАТЕН КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД	1
МЕЖДИНЕН СЪКРАТЕН КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ	2
МЕЖДИНЕН СЪКРАТЕН КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ	3
МЕЖДИНЕН СЪКРАТЕН КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНЕТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ	4
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ МЕЖДИННИЯ СЪКРАТЕН КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ	
1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ГРУПАТА	5
2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ГРУПАТА	18
3. ПРИХОДИ	59
4. ДРУГИ ДОХОДИ И ЗАГУБИ ОТ ДЕЙНОСТТА, НЕТНО	60
5. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ	61
6. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ	62
7. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА	62
8. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА	63
9. ОБЕЗЦЕНКА НА ТЕКУЩИ АКТИВИ	63
10. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ	64
11. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ	64
12. ПЕЧАЛБИ/ ЗАГУБИ ОТ АСОЦИИРАНИ И СЪВМЕСТНИ ДРУЖЕСТВА	65
13. ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД	65
14. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ	66
15. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ	70
16. ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ	73
17. ИНВЕСТИЦИИ В АСОЦИИРАНИ И СЪВМЕСТНИ ДРУЖЕСТВА	74
18. ИНВЕСТИЦИИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ И ЗА ПРОДАЖБА	75
19. ДЪЛГОСРОЧНИ ВЗЕМАНЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ	78
20. ДРУГИ ДЪЛГОСРОЧНИ ВЗЕМАНЯ	78
21. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ	79
22. ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНЯ	81
23. ВЗЕМАНЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ	83
24. ДРУГИ КРАТКОСРОЧНИ ВЗЕМАНЯ И АКТИВИ	86
25. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	87
26. СОБСТВЕН КАПИТАЛ	88
27. ДЪЛГОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ	88
28. ДЪЛГОСРОЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА	90
29. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ФИНАНСОВ ЛИЗИНГ	90
30. ПРАВИТЕЛСТВЕНИ ФИНАНСИРАНИЯ	91
31. КРАТКОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ	92
32. ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	94
33. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ	94
34. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ДОГОВОРИ ЗА ФАКТОРИНГ	95
35. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ	95
36. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАНЪЦИ	96
37. ДРУГИ ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	97
38. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ	98
39. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК	100
40. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА	108
41. СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД	111

1.ИНФОРМАЦИЯ ЗА ГРУПАТА

Група Софарма (Групата) включва дружество-майка и неговите четиредесет и четири (31.12.2016г.: тридесет и девет) дъщерни дружества. Допълнително, Групата има инвестиции в три съвместни дружества (31.12.2016 г.: в седем съвместни дружества). Към датата на изготвяне на междинния съкратен консолидиран финансов отчет Групата има инвестиции в едно асоциирано дружество (31.12.2016 г.: в две асоциирани дружества).

Дружество-майка

Софарма АД (дружество-майка) е търговско дружество, регистрирано в България със седалище и адрес на управление гр. София, ул. “Илиенско шосе” 16.

Съдебната регистрация на дружеството е от 15.11.1991 г., решение №1/1991 г. на Софийски градски съд.

Дъщерни дружества

Към 30.09.2017 г. дъщерните дружества в Групата са:

- Софарма Трейдинг АД – търговско дружество, регистрирано в България с решение на Варненски окръжен съд № 3594/16.10.1998 г. и със седалище и адрес на управление – гр. София, район Изгрев, ул.”Лъчезар Станчев” 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12;
- Фармалогистика АД – търговско дружество, регистрирано в България с решение на Софийски градски съд от 12.08.2002 г. и със седалище и адрес на управление - гр.София, ул.”Рожен” №16;
- Електронкомерс ЕООД – търговско дружество, регистрирано в България с решение на Софийски градски съд по ф.д. № 24456 от 1991 г. и със седалище и адрес на управление - гр. София, ул. “Самоковско шосе” № 1;
- Биофарм Инженеринг АД – търговско дружество, регистрирано в България с решение на Сливенски окръжен съд № 524/1997 г. и със седалище и адрес на управление - гр. Сливен, бул. “Тракия” № 75;
- Момина крепост АД – търговско дружество, регистрирано в България с решение на Великотърновски окръжен съд № 3426/1991 г. и със седалище и адрес на управление - гр. Велико Търново, ул. ”Магистрална” № 23;
- Софарма Билдингс АДСИЦ – търговско дружество, регистрирано в България с решение № 1 от 14.08.2007 г. на СГС и със седалище и адрес на управление - гр. София, район Изгрев, ул.”Лъчезар Станчев” 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 20;
- Унифарм АД – търговско дружество, регистрирано в България с решение на Софийски градски съд по ф.д. № 3685 от 1994 г. и със седалище и адрес на управление - гр. София, ул.”Трайко Станоев” № 3;

ГРУПА СОФАРМА
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ МЕЖДИННИЯ СЪКРАТЕН КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за тримесечния период, завършващ на 30 септември 2017 година

- Фито Палаузово АД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 20120924105551 от 24.09.2012 г. и със седалище и адрес на управление - гр. Казанлък, бул. "23 Пехотен шипченски полк" № 110;
- Софармаси ЕООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 201501191300026 от 19.01.2015 г. и със седалище и адрес на управление - гр. София, район Изгрев, ул. "Лъчезар Станчев" 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12;
- Софармаси 2 ЕООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 20150617110324 от 17.06.2015 г. и със седалище и адрес на управление - гр. София, район Изгрев, ул. "Лъчезар Станчев" 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12;
- Софармаси 3 ЕООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 20151202165822 от 02.12.2015 г. и със седалище и адрес на управление - гр. София, район Изгрев, ул. "Лъчезар Станчев" 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12;
- Софармаси 4 ЕООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 20160229093338 от 29.02.2016 г. и със седалище и адрес на управление - гр. София, район Изгрев, ул. "Лъчезар Станчев" 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12;
- Софармаси 5 ЕООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 20160301155620 от 01.03.2016 г. и със седалище и адрес на управление - гр. София, район Изгрев, ул. "Лъчезар Станчев" 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12;
- Софармаси 6 ЕООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 20140127170842 от 27.01.2014 г. и със седалище и адрес на управление - гр. София, район Изгрев, ул. "Лъчезар Станчев" 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12. (До 10.07.2016 г. наименованието на дружеството е Фарма Онлайн ЕООД.);
- Софармаси 7 ЕООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 20170315161212 от 15.03.2017 и със седалище и адрес на управление - гр. София, район Изгрев, ул. "Лъчезар Станчев" 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12;
- Софармаси 8 ЕООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 20170627142803 от 27.06.2017 и със седалище и адрес на управление - гр. София, район Изгрев, ул. "Лъчезар Станчев" 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12;
- Софармаси 9 ЕООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 20170911100706 от 11.09.2017 и със седалище и адрес на управление - гр. София, район Изгрев, ул. "Лъчезар Станчев" 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12;

- Софармаси 10 ЕООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 20170911101412 от 11.09.2017 и със седалище и адрес на управление - гр. София, район Изгрев, ул. "Лъчезар Станчев" 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А“, етаж 12;
- Вета Фарма АД - търговско дружество, регистрирано в България с регистрация по фирмено дело № 581 от 05.04.1999 г. на Великотърновския окръжен съд и със седалище и адрес на управление - гр. Велико Търново, ул. "Дълга лъка" № 32;
- Аромания ООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Варненски окръжен съд № 4276/27.06.2005 г. и със седалище и адрес на управление - гр. София, район Изгрев, ул. "Лъчезар Станчев" 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А“, етаж 8;
- Софарма Поланд З.О.О, Полша, в ликвидация - търговско дружество, регистрирано в Полша с решение № KRS 0000178554 от 04.11.2003 г. на XX Икономическо отделение на Районния съдебен регистър на Варшава и със седалище и адрес на управление – Полша, гр. Варшава, ул. "Шъшкова" № 58;
- Софарма Варшава СП. З.О.О, Полша – търговско дружество, регистрирано в Полша с решение № ДСР 0000372245 от 17.12.2010 г. на XII стопанско отделение на Държавния съдебен регистър на Варшава и със седалище и адрес на управление – Полша, гр. Варшава, ул. "Халубинскиего" № 8;
- ООО Софарма Украйна, Украйна – търговско дружество, регистрирано в Украйна с решение № 10691020000029051 от 07.08.2012 г. на Единния държавен регистър на юридическите лица и физическите лица - предприемачи и със седалище и адрес на управление – Украйна, гр. Киев, Оболонски район, проспект "Московский" № 9, корпус 4, ет.2, офис 4-203;
- ПАО Витамины, Украйна – търговско дружество, регистрирано в Украйна с решение № 133 от 15.04.1994 г. на Уманския градски съд и със седалище и адрес на управление – Украйна, Черкаска област, гр. Уман, ул. „Ленински искри“ № 31;
- Софарма Трейдинг Д.о.о. Белград, Сърбия - търговско дружество, регистрирано в Сърбия с БД 49136/2015 на 05.06.2015 г. от Агенция по стопанските регистри на гр. Белград и със седалище и адрес на управление – Република Сърбия, гр. Белград, ул. „Палмотичева“ № 13;
- Лековит Д.о.о, Сърбия - търговско дружество, регистрирано в Сърбия с решение № 07829531 от 05.02.1992 г. на Агенция по стопанските регистри и със седалище и адрес на управление – Сърбия, община Шабац, гр. Шабац, ул. Янка Веселиновина 66;
- СИА Бриз, Латвия – търговско дружество, регистрирано в Латвия с решение № 000302737 на 18.09.1991 г. от Търговския регистър на Латвийската република и със седалище и адрес на управление – Латвия, гр. Рига, ул. „Расас“ № 5, LV – 1057;
- СООО Брититрейд, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение №1983 на 24.09.2004 г. от Минския градски изпълнителен комитет и със седалище и адрес на управление – Беларус, гр. Минск, ул. "М. Богдановича" № 118, офис 303 – Б;
- ООО Табина, Беларус – търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение №1432/29.12.1999 г. от Минския градски изпълнителен комитет и със седалище и адрес на управление – Беларус, гр. Минск, Куйбышева, д. 57, к. 1;

- СООО Бризфарм, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Минския градски изпълнителен комитет в единния държавен регистър на юридическите лица и индивидуалните предприемачи под № 800007989 от 07.07.2009 г и със седалище и адрес на управление - Беларус, гр. Минск, ул. "Есенина", д.16, помещ.1 Н;
- ООО Фармацевт плюс, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Минския изпълнителен комитет на 24.11.2000 г. / №1348 в единния държавен регистър на юридическите лица и индивидуалните предприемачи под №190174236 и адрес на управление – Беларус, гр. Минск, 1-ый Твердый переулок, д. 7;
- УАБ ТБС Фарма, Литва - търговско дружество, регистрирано в Литовския регистър на юридическите лица на 01.03.2013 г. / 303011389, със седалище и адрес на управление – Литва, гр. Вилнюс, ул. "Витауто" № 8 / ул. „Лиубарто“ № 7, ПК: 08118;
- ТОО Софарма Казахстан, Казахстан - търговско дружество, регистрирано в Казахстан с решение № 5286-1910-04-ТОО от 06.11.2014 г. от Министерство на правосъдието, Ауезовски район, със седалище и адрес на управление – Казахстан, гр. Алмати, Ауезовски район, мкр. Мамир – 4, дом 190;
- ООО Данафарм, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение от 09.04.2004 г. на Брестски областен изпълнителен комитет и със седалище и адрес на управление – Беларус, гр. Брест, бул. „Машерова“ 53;
- ООО Галенафарм, Беларус- търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение от 12.06.2013 г. на Брестски областен изпълнителен комитет и със седалище и адрес на управление - Беларус, Брестка област, гр. Пинск, ул. „Бретская“ 118-97;
- ОДО Меджел, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение №1044 от 14.09.2000 г. на Мински градски изпълнителен комитет и със седалище и адрес на управление - Беларус, гр. Минск, ул. „Солтиса“ 60;
- ОДО Аленфарм-плюс, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение от 25.09.2008 г. на Мински градски изпълнителен комитет и със седалище и адрес на управление- Беларус, гр. Минск, ул. „Логойский тракт“ 29;
- ООО Фарматея, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение от 17.10.2012 г. на Мински градски изпълнителен комитет и със седалище и адрес на управление- Беларус, гр. Минск, ул. „Бакинская“ 20;
- ОДО СалюсЛайн, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение № 287 от 05.05.2006 г. на Гродненски градски изпълнителен комитет и със седалище и адрес на управление - Беларус, гр.Гродно, ул. Виленская 6;
- Рап Фарма Интернешънъл ООД, Молдова - търговско дружество, регистрирано в Молдова с решение № 1004601000376 от 11.02.2004 г. на Държавна регистрационна палата и със седалище – Молдова, гр. Кишинев, ул. Митрополит Варлаам 58 и адрес на управление - Молдова, гр. Кишинев, ул. Узинелор, 9/1;
- ЗАО Интерфарм, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус в Единния държавен регистър на юридическите лица и индивидуалните предприемачи под №300000556 и със седалище и адрес на управление – Беларус, гр. Витебск, площад

Строителей, бл.3 ап.2;

- ООО Здравей, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение от 04.06.2014 г. на Мински градски изпълнителен комитет и със седалище и адрес на управление - Беларус, гр. Минск, ул. „Бакинская“ 20;
- ООО Ивем и К, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение от 27.07.2001 г. на Мински градски изпълнителен комитет и със седалище и адрес на управление - Беларус, гр. Минск, ул. „Бакинская“ 20;
- ООО Ариенс, Беларус – търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение № 605 от 30.12.1996 г. на Витебски областен изпълнителен комитет и със седалище и адрес на управление - Беларус, гр. Полоцк, ул. „Школная“.
- На 22.02.2017 г. е вписано заличаването на търговско дружество „Медика - Здраве“ ЕООД в Търговския регистър при Агенцията по вписванията.
- На 15.03.2017 г. в Търговския регистър е вписано „Софармаси 7“ ЕООД, дъщерно дружество за Групата чрез дъщерното дружество „Софармаси“ ЕООД.
- На 14.04.2017 г. Групата придобива контролен пакет в Рап Фарма Интернешънъл ООД, Молдова.
- На 26.04.2017 г. чрез дъщерното дружество СООО Брититрейд, Беларус, Групата е придобила 50% дял от капитала на ЗАО Интерфарм, Беларус, в резултат на което компанията – майка придобива контрол и дружеството е класифицирано като дъщерно.
- На 27.06.2017 г. в Търговския регистър е вписано „Софармаси 8“ ЕООД, дъщерно дружество за Групата чрез дъщерното дружество „Софармаси“ ЕООД.
- На 11.09.2017 г. в Търговския регистър са вписани „Софармаси 9“ ЕООД и „Софармаси 10“ ЕООД, дъщерни дружества за Групата чрез дъщерното дружество „Софармаси“ ЕООД.
- На 04.07.2017 г. е регистрирано вливане на ООО Мобил Лайн, Беларус в ОДО Меджел, Беларус, чрез обединяване на активите и пасивите на двете дружества. Дейността на влялото дружество ООО Мобил Лайн, Беларус се прекратява и всичките му права и задължения към момента на вливането се поемат от ОДО Меджел, Беларус.
- На 01.08.2017 г. е регистрирано вливане на ОДО БелАгроМед, Беларус и ОДО Вестфарм, Беларус в ОДО СалюсЛайн, Беларус, чрез обединяване на активите и пасивите на трите дружества. Дейността на влетите дружества ОДО БелАгроМед и ОДО Вестфарм, Беларус се прекратява и всичките права и задължения на двете дружества към момента на вливането се поемат от ОДО СалюсЛайн, Беларус.
- На 08.08.2017 г. в Търговския регистър към Агенцията по вписванията е вписано вливане на Медика АД в Софарма АД. В резултат на сделката цялото имущество на Медика АД преминава в Софарма АД, а Медика АД се прекратява без ликвидация. Активите и пасивите на двете дружества са обединени към счетоводната дата на вливането- 01.01.2017 г.
- На 31.08.2017 г. е регистрирано вливане на ОДО Алеан, Беларус в ОДО Меджел, Беларус, чрез обединяване на активите и пасивите на двете дружества. Дейността на влялото

дружество ОДО Алеан, Беларус се прекратява и всичките му права и задължения към момента на вливането се поемат от ОДО Меджел, Беларус.

- На 16.02.2016 г. чрез дъщерното дружество СООО Брититрейд, Беларус, Групата е придобила 50% дял от капитала на Мобил Лайн ООО, Беларус, в резултат на което компанията – майка придобива контрол и дружеството е класифицирано като дъщерно.

На 24.03.2016 г. Медика Болканс ЕООД (S.R.L.), Румъния - дъщерно дружество чрез Медика АД е прекратено чрез ликвидация и заличено от Търговския регистър.

На 09.05.2016 г. Групата се освобождава от участието си в дъщерното дружество Иванчич и синове Д.о.о, Сърбия.

На 18.11.2016 г. е регистрирано вливането на УП Альфамед, Беларус в ОДО Аленфарм-плюс, Беларус, чрез обединяване на активи и пасивите на двете дружества. Дейността на влялото дружество УП Альфамед, Беларус се прекратява и всичките му права и задължения към момента на вливането се поемат от – ОДО Аленфарм плюс, Беларус.

В резултат на вливането Групата придобива контролен пакет от капитала на СалюсЛайн ОДО, Беларус, като при последното се променя класификацията от асоциирано в дъщерно дружество.

На 05.12.2016 г. Групата се освобождава от участието си в дъщерното дружество ООО НПК Биотест, Беларус.

Съвместни дружества

Към 30.09.2017 г. съвместните дружества в Групата са:

- ООО Мед-дент, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение №0018240 от 11.03.2013 г. от Управление на икономиката на Бобруйски градски изпълнителен съвет, със седалище и адрес на управление – Беларус, Могилевска област, гр. Бобруйск, ул. „К. Маркса“ № 120, офис 4;
- БООО СпецАфармация, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение № 22-8 от 30.10.2000 г. от Могилевски областен изпълнителен комитет, със седалище и адрес на управление – Беларус, Могилевска област, гр. Бобруйск, ул. „К. Маркса“ № 120, офис 2;
- ООО Беллерофон, Беларус – търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение №1193 от 17.07.2003 г. издадено от Мински градски изпълнителен комитет, със седалище и адрес на управление – Беларус, гр. Минск, ул. „Сторожевская“ № 5-45.

Асоциирани дружества

Към 30.09.2017 г. асоциираното дружество в Групата е:

- Доверие Обединен Холдинг АД – търговско дружество, регистрирано в Софийски градски съд по фирмено дело № 13056 от 1996 г. и със седалище и адрес на управление гр. София 1504, бул. “Княз Дондуков” № 82.

1.1. Собственост и управление на дружеството-майка

Софарма АД е публично дружество съгласно българския Закон за публично предлагане на ценни книжа. От м. ноември 2011 г. акциите на дружеството се търгуват и на Варшавската фондова борса.

Към 30.09.2017 г. разпределението на акционерния капитал на дружеството-майка е както следва:

	%
Донев Инвестмънтс Холдинг АД	25.19
Телекомплект Инвест АД	20.41
Ромфарм Компани ООД	17.68
ЗУПФ Алианц България	5.17
Софарма АД (обратно изкупени акции)	3.83
Други юридически лица	22.67
Физически лица	5.05
	100.00

Софарма АД има едностепенна система на управление със Съвет на директорите от петима членове. Ръководството на дружеството-майка в лицето на Съвета на директорите има следния състав към 30.09.2017 г.:

Д.и.н. Огнян Донев	Председател
Весела Стоева	Член
Огнян Палавеев	Член
Александър Чаушев	Член
Андрей Брешков	Член

Дружеството-майка се представява и управлява от изпълнителния директор д.и.н. Огнян Донев. Одитният комитет подпомага работата на Съвета на директорите, има роля на лица, натоварени с общо управление, които извършват мониторинг и надзор над вътрешната контролна система, управлението на риска и системата на финансово отчитане на дружеството.

Одитният комитет има следния състав:

Васил Найденов	Председател
Цветанка Златева	Член
Кристина Атанасова	Член

1.2. Структура на Групата и предмет на дейност

Структурата на Групата включва Софарма АД като дружество – майка и посочените по-долу дъщерни дружества:

ГРУПА СОФАРМА
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ МЕЖДИННИЯ СЪКРАТЕН КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за тримесечния период, завършващ на 30 септември 2017 година

<i>Дъщерни дружества</i>	30.09.2017	31.12.2016	<i>Дата на</i>	<i>Дата на</i>
	<i>Участие</i>	<i>Участие</i>	<i>придобиване</i>	<i>освобождаване</i>
	<i>%</i>	<i>%</i>	<i>на контрол</i>	<i>от</i>
<i>Дружества в България</i>				<i>контрол/вливане</i>
Софарма Трейдинг АД*	72.66	72.58	08.06.2006	
Фармалогистика АД	89.39	84.93	15.08.2002	
Електронкомерс ЕООД	100	100	09.08.2005	
Биофарм Инженеринг АД	97.15	97.15	10.03.2006	
Софарма Билдингс АДСИЦ	40.38	40.39	04.08.2008	
Момина крепост АД	93.54	93.54	01.01.2008	
Унифарм АД	98.77	77.89	27.10.2010	
Фито Палаузово АД	95	95	21.09.2012	
Софармаси ЕООД**	72.66	72.58	19.01.2015	
Софармаси 2 ЕООД**	72.66	72.58	05.06.2015	
Софармаси 3 ЕООД**	72.66	72.58	02.12.2015	
Софармаси 4 ЕООД**	72.66	72.58	29.02.2016	
Софармаси 5 ЕООД**	72.66	72.58	01.03.2016	
Софармаси 6 ЕООД**	72.66	72.58	03.12.2015	
Софармаси 7 ЕООД**	72.66	-	15.03.2017	
Софармаси 8 ЕООД**	72.66	-	27.06.2017	
Софармаси 9 ЕООД**	72.66	-	11.09.2017	
Софармаси 10 ЕООД**	72.66	-	11.09.2017	
Медика АД	-	97.96	26.10.2015	08.08.2017
Медика-Здраве ЕООД**	-	97.96	26.10.2015	22.02.2017
Вета Фарма АД	68.05	68.05	11.11.2016	
Аромания ООД	76	-	31.07.2017	
<i>* ефективен процент на участие</i>				
<i>** непряко участие</i>				
<i>Дъщерни дружества</i>	30.09.2017	31.12.2016	<i>Дата на</i>	<i>Дата на</i>
	<i>Участие</i>	<i>Участие</i>	<i>придобиване</i>	<i>освобождаване от</i>
	<i>%</i>	<i>%</i>	<i>на контрол</i>	<i>контрол/вливане</i>
<i>Дружества в чужбина</i>				
СИА Бриз	66.13	66.13	10.11.2009	
СООО Брититрейд **	52.90	52.90	10.11.2009	
ПАО Витамини	99.56	99.56	18.01.2008	
Софарма Варшава СП. З.О.О	100	100	23.11.2010	
Софарма Трейдинг Д.о.о. Белград**	72.66	72.58	05.06.2015	
Софарма Поланд З.О.О – в ликвидация	60	60	16.10.2003	
ООО Табина**	65.64	62.82	08.04.2011	
СООО Бризфарм **	32.59	46.26	20.12.2012	
ОДО Алеан **	-	62.96	07.02.2013	31.08.2017
ООО Софарма Украйна	100	100	07.08.2012	
ООО Фармацевт плус **	36.93	42.98	31.05.2013	

ГРУПА СОФАРМА
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ МЕЖДИННИЯ СЪКРАТЕН КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за тримесечния период, завършващ на 30 септември 2017 година

УАБ ТБС Фарма **	33.73	33.73	01.03.2013	
ОДО Вестфарм**	-	62.96	04.07.2013	01.08.2017
ОДО БелАгроМед **	-	62.96	30.07.2013	01.08.2017
ТОО Софарма Казахстан	100	100	06.11.2014	
ООО Данафарм **	47.61	48.94	28.02.2015	
ООО Галенафарм **	48.94	48.94	28.02.2015	
ОДО Меджел **	55.55	48.94	28.02.2015	
ОДО Аленфарм-плюс **	48.94	48.94	30.06.2015	
ООО Фарматея **	17.85	22.39	30.11.2015	
ООО Мобил Лайн **	-	48.94	16.02.2016	04.07.2017
ОДО СалюсЛайн **	48.94	48.74	18.11.2016	
Рап Фарма Интернешънъл ООД	51	-	14.04.2017	
ЗАО Интерфарм**	59.52	-	26.04.2017	
Лековит Д.о.о.**	50.86	-	09.08.2017	
ООО Здравей **	28.81	-	16.08.2017	
ООО Ивем и К **	36.86	-	16.08.2017	
ООО Ариенс **	32.87	-	16.08.2017	

* ефективен процент на участие

** непряко участие

- Софарма Трейдинг АД е дъщерно дружество на Софарма АД, като контролът е придобит и упражняван чрез прякото участие на дружеството-майка в собствеността на Софарма Трейдинг АД с 72.63 % и непрякото участие на дружеството-майка с 0.03 % чрез дъщерното дружество Унифарм АД с участие 0.03 % от капитала на Софарма Трейдинг АД;
- Софарма Билдингс АДСИЦ е дъщерно дружество по силата на сключено писмено споразумение за контрол между Софарма АД и други акционери;
- Софармаси ЕООД е дъщерно дружество чрез Софарма Трейдинг АД - Софарма Трейдинг АД притежава 100% от капитала на Софармаси ЕООД;
- Софармаси 2 ЕООД е дъщерно дружество чрез Софармаси ЕООД - Софармаси ЕООД притежава 100% от капитала на Софармаси 2 ЕООД;
- Софармаси 3 ЕООД е дъщерно дружество чрез Софармаси ЕООД - Софармаси ЕООД притежава 100% от капитала на Софармаси 3 ЕООД;
- Софармаси 4 ЕООД е дъщерно дружество чрез Софармаси ЕООД - Софармаси ЕООД притежава 100% от капитала на Софармаси 4 ЕООД;
- Софармаси 5 ЕООД е дъщерно дружество чрез Софармаси ЕООД - Софармаси ЕООД притежава 100% от капитала на Софармаси 5 ЕООД;
- Софармаси 6 ЕООД е дъщерно дружество чрез Софармаси ЕООД - Софармаси ЕООД притежава 100% от капитала на Фарма Онлайн ЕООД;
- Софармаси 7 ЕООД е дъщерно дружество чрез Софармаси ЕООД - Софармаси ЕООД притежава 100% от капитала на Софармаси 7 ЕООД;

- Софармаси 8 ЕООД е дъщерно дружество чрез Софармаси ЕООД - Софармаси ЕООД притежава 100% от капитала на Софармаси 8 ЕООД;
- Софармаси 9 ЕООД е дъщерно дружество чрез Софармаси ЕООД - Софармаси ЕООД притежава 100% от капитала на Софармаси 9 ЕООД;
- Софармаси 10 ЕООД е дъщерно дружество чрез Софармаси ЕООД - Софармаси ЕООД притежава 100% от капитала на Софармаси 10 ЕООД;
- Софарма Трейдинг Д.о.о. Белград е дъщерно дружество чрез Софарма Трейдинг АД - Софарма Трейдинг АД притежава 100% от капитала на Софарма Трейдинг Д.о.о. Белград;
- Лековит Д.о.о. е дъщерно дружество чрез Софарма Трейдинг АД - Софарма Трейдинг АД притежава 70% от капитала на Лековит Д.о.о.;
- СООО Брититрейд, Беларус е дъщерно дружество чрез СИА Бриз, Латвия - СИА Бриз притежава 80% от капитала на Брититрейд СООО;
- ООО Табина, Беларус е дъщерно дружество чрез СИА Бриз, Латвия и неговото дъщерно дружество СООО Брититрейд, Беларус - СИА Бриз притежава 70.1% от капитала на ООО Табина, а СООО Брититрейд – 24.9% от капитала на ООО Табина;
- СООО Бризфарм, Беларус е дъщерно дружество чрез СИА Бриз, Латвия и неговото дъщерно дружество ООО Фармацевт плюс, Беларус - СИА Бриз притежава 1.27% от капитала на Бризфарм СООО, а ООО Фармацевт плюс – 85.98% от капитала на СООО Бризфарм;
- ООО Фармацевт плюс, Беларус е дъщерно дружество чрез СИА Бриз, Латвия - СИА Бриз притежава 55.84% от капитала на ООО Фармацевт плюс;
- УАБ ТБС Фарма, Литва е дъщерно дружество чрез СИА Бриз, Латвия - СИА Бриз притежава 51% от капитала на УАБ ТБС Фарма;
- ООО Данафарм, Беларус е дъщерно дружество чрез СООО Брититрейд, Беларус - СООО Брититрейд притежава 90% от капитала на ООО Данафарм;
- ООО Галенафарм, Беларус е дъщерно дружество чрез СИА Бриз, Латвия и неговото дъщерно дружество СООО Брититрейд, Беларус - СИА Бриз притежава 10%, а СООО Брититрейд - 80% от капитала на ООО Галенафарм;
- ОДО Меджел, Беларус е дъщерно дружество чрез СИА Бриз, Латвия и неговото дъщерно дружество СООО Брититрейд, Беларус - СИА Бриз притежава 60%, а СООО Брититрейд - 30% от капитала на ОДО Меджел;
- ОДО Аленфарм-плюс, Беларус е дъщерно дружество чрез СИА Бриз, Латвия и неговото дъщерно дружество СООО Брититрейд, Беларус - СИА Бриз притежава 10%, а СООО Брититрейд - 80% от капитала на ОДО Аленфарм-плюс;
- ООО Фарматея, Беларус е дъщерно дружество чрез СИА Бриз, Латвия, неговото дъщерно дружество ООО Фармацевт плюс, Беларус и дъщерното дружество ООО Ивем и К, Беларус - СИА Бриз притежава 2%, ООО Фармацевт плюс – 49%, а ООО Ивем и К – 49% от капитала на ООО Фарматея;

- ОДО СалюсЛайн, Беларус е дъщерно дружество чрез СИА Бриз, Латвия и неговото дъщерно дружество СООО Брититрейд, Беларус - СИА Бриз притежава 10%, СООО Брититрейд - 80% от капитала на ОДО СалюсЛайн.
- ЗАО Интерфарм, Беларус е дъщерно дружество чрез СИА Бриз, Латвия и неговото дъщерно дружество СООО Брититрейд, Беларус - СИА Бриз притежава 50%, СООО Брититрейд - 50% от капитала на ЗАО Интерфарм.
- ООО Здравей, Беларус е дъщерно дружество чрез СИА Бриз, Латвия и неговото дъщерно дружество ООО Фармацевт плюс, Беларус - СИА Бриз притежава 19%, ООО Фармацевт плюс - 44% от капитала на ООО Здравей.
- ООО Ивем и К, Беларус е дъщерно дружество чрез СООО Брититрейд, Беларус, ООО Фармацевт плюс, Беларус и ООО Здравей, Беларус - СООО Брититрейд и ООО Фармацевт плюс притежават по 25% от капитала на ООО Ивем и К, а ООО Здравей - 50% от капитала на ООО Ивем и К.
- ООО Ариенс, Беларус е дъщерно дружество чрез ООО Фармацевт плюс, Беларус и ООО Здравей, Беларус - ООО Фармацевт плюс и ООО Здравей притежават по 50% от капитала на ООО Ариенс.

Основният предмет на дейност на дружествата от Групата е концентриран във фармацевтичния сектор, с изключение на отделни дружества, чийто предмет на дейност е и в областта на инвестициите в имоти и ценни книжа.

Дружеството-майка притежава разрешение за производство на лекарствени средства/внос № Р-І-10-14/В-І-21-002 от 28.10.2015 г., издаден от Изпълнителната агенция по лекарствата (ИАЛ).

Предметът на дейност на дружествата от Групата е както следва:

- Софарма АД - производство и търговия на лекарствени субстанции (активни съставки) и лекарствени форми; научно-изследователска и инженерно-внедрителска дейност в областта на лекарствените средства;
- Софарма Трейдинг АД - търговия с фармацевтични продукти;
- Биофарм Инженеринг АД - производство и търговия с инфузионни разтвори;
- Фармалогистика АД - вторична опаковка на фармацевтични продукти и отдаване под наем на недвижими имоти;
- Електронкомерс ЕООД - търговия, транспортиране и разфасовка на радиоактивни материали и ядрена техника за медицината, битова електроника и електротехника;
- Софарма Билдингс АДСИЦ - инвестиране на парични средства, набрани чрез издаване на ценни книжа в недвижими имоти (секюритизация на недвижими имоти) посредством покупка на право на собственост и други вещни права върху недвижими имоти, отдаване под наем, лизинг, аренда и/или продажбата им;
- Момина крепост АД - разработване, внедряване и производство на медицински изделия за хуманната и ветеринарната медицина;
- Унифарм АД - производство и търговия на фармацевтични продукти;
- Фито Палаузово АД – производство, събиране, изкупуване, добив и реализация на билки и лечебни растения;

- Вета Фарма АД - производство на лекарствени, нелекарствени и други продукти;
- Софармаси ЕООД – франчайзинг, ноу-хау, наемане на имоти, търговия и други;
- Софармаси 2 ЕООД – търговия на дребно с лекарствени продукти;
- Софармаси 3 ЕООД – търговия на дребно с лекарствени продукти;
- Софармаси 4 ЕООД – търговия на дребно с лекарствени продукти;
- Софармаси 5 ЕООД – търговия на дребно с лекарствени продукти;
- Софармаси 6 ЕООД – онлайн и офлайн търговия на дребно с лекарствени продукти;
- Софармаси 7 ЕООД - търговия на дребно с лекарствени продукти;
- Софармаси 8 ЕООД - търговия на дребно с лекарствени продукти;
- Софармаси 9 ЕООД - търговия на дребно с лекарствени продукти;
- Софармаси 10 ЕООД - търговия на дребно с лекарствени продукти;
- Аромания ООД - разработване и маркетизиране на хранителни добавки;
- ПАО Витамини, Украйна - производство и търговия на фармацевтични продукти;
- Софарма Трейдинг Д.о.о. Белград, Сърбия – консултантска дейност;
- Лековит Д.о.о. - търговия на едро с лекарствени продукти;
- Софарма Поланд З.О.О, Полша, в ликвидация - изследване на пазара и общественото мнение;
- Софарма Варшава СП. З.О.О, Полша - търговия на едро с фармацевтични и медицински стоки и изследване на пазара и общественото мнение;
- ООО Софарма Украйна, Украйна - търговия с фармацевтични продукти и изследване на пазара и общественото мнение;
- СИА Бриз., Латвия - търговия с фармацевтични продукти;
- СООО Брититрейд , Беларус - търговия с фармацевтични продукти;
- ООО Табина, Беларус - търговия с фармацевтични продукти;
- СООО Бризфарм, Беларус - търговия с фармацевтични продукти;
- ООО Фармацевт плюс, Беларус - търговия с фармацевтични продукти;
- УАБ ТБС Фарма, Литва - търговия с фармацевтични продукти, производство на лекарствени форми и фармацевтични препарати, научноизследователска и експериментална дейност в областта на биотехнологиите;
- ТОО Софарма Казахстан, Казахстан - търговия с фармацевтични продукти;
- ООО Данафарм, Беларус - търговия на дребно с лекарствени средства, медицинска техника и фармацевтични продукти;
- ООО Галенафарм, Беларус - търговия на дребно с лекарствени средства, медицинска техника и фармацевтични продукти;
- ОДО Меджел, Беларус - търговия на дребно с лекарствени средства, медицинска техника и фармацевтични продукти;
- ОДО Аленфарм-плюс, Беларус - търговия на дребно с лекарствени средства, медицинска техника и фармацевтични продукти;
- ООО Фарматея, Беларус - търговия на дребно с лекарствени средства, медицинска техника и фармацевтични продукти;
- ОДО СалюсЛайн, Беларус - търговия на дребно с лекарствени средства, медицинска техника;

- Рап Фарма Интернешънъл ООД, Молдова - търговия с фармацевтични продукти;
- ЗАО Интерфарм, Беларус - търговия с фармацевтични продукти и хранителни добавки;
- ООО Здравей, Беларус - търговия с фармацевтични продукти;
- ООО Ивем и К, Беларус - търговия на дребно с лекарствени средства, медицинска техника и фармацевтични продукти;
- ООО Ариенс, Беларус - търговия на дребно с лекарствени средства, медицинска техника и фармацевтични продукти.

Дружеството-майка и дъщерните дружества: Софарма Трейдинг АД, Фармалогистика АД, Електронкомерс ЕООД, Биофарм Инженеринг АД, Софарма Билдингс АДСИЦ, Момина крепост АД, Унифарм АД, Фито Палаузово АД, Софармаси ЕООД, Софармаси 2 ЕООД, Софармаси 3 ЕООД, Софармаси 4 ЕООД, Софармаси 5 ЕООД, Софармаси 6 ЕООД, Софармаси 7 ЕООД, Софармаси 8 ЕООД, Софармаси 9 ЕООД, Софармаси 10 ЕООД, Вета Фарма АД и Аромания ООД извършват своята дейност в България, Софарма Поланд З.О.О - в ликвидация и Софарма Варшава СП. З.О.О оперират в Полша, ПАО Витамини и ООО Софарма Украйна - в Украйна, Софарма Трейдинг Д.о.о. Белград и Лековит Д.о.о. - в Сърбия, СИА Бриз - в Латвия, СООО Брититрейд, ООО Табина, СООО Бризфарм, ООО Фармацевт плюс, ООО Данафарм, ООО Галенафарм, ОДО Меджел, ОДО Аленфарм-плюс, ООО Фарматея, ОДО СалюсЛайн, ЗАО Интерфарм, ООО Здравей, ООО Ивем и К и ООО Ариенс - в Беларус, УАБ ТБС Фарма - в Литва, ТОО Софарма Казахстан - в Казахстан, Рап Фарма Интернешънъл ООД – в Молдова.

Към 30 септември 2017 г. участието на Групата в **съвместни дружества** е следното:

- ООО Мед-дент, Беларус, съвместно дружество чрез СИА Бриз, 50 % участие заедно с физическо лице. Предметът на дейност на съвместното дружество е търговия с фармацевтични продукти и хранителни добавки. Дружеството е съвместно за Групата от 17.12.2013 г.
- БООО СпецАфармация, Беларус, съвместно дружество чрез СИА Бриз, 50 % участие заедно с физическо лице. Предметът на дейност на съвместното дружество е търговия с фармацевтични продукти и хранителни добавки. Дружеството е съвместно за Групата от 20.01.2014 г.
- ООО Беллерофон, Беларус, съвместно дружество чрез СИА Бриз, 50% участие заедно с физическо лице. Предметът на дейност на съвместното дружество е търговия на дребно с лекарствени средства, медицинска техника и хранителни добавки. Дружеството е съвместно за Групата от 27.11.2014 г.

Към 30 септември 2017 г. участието на Групата в **асоциирани дружества** е следното:

- Доверие Обединен Холдинг АД – 24.96% участие на Софарма АД. Предметът на дейност на дружеството е придобиване, управление, оценка и продажба на дялове и/или акционерни участия в български и чуждестранни дружества – юридически лица. Дружеството е асоциирано за Групата от 21.12.2016 г.

Към датата на настоящия междинен съкратен консолидиран финансов отчет средно-списъчният състав на персонала в Групата е 4,518 работници и служители (2016 г.: 4,543).

1.3. Основни показатели на стопанската среда

Основни показатели на стопанската среда, които оказват влияние върху дейността на дружествата от Групата за периода 2015 – 2017 г., са представени в таблицата по-долу:

Показател	2015	2016	1-9.2017
USD/BGN средно за годината/периода	1.76441	1.76833	1.73890
USD/BGN в края на годината/периода	1.79007	1.85545	1.65664
PLN/BGN средно за годината/периода	0.46754	0.44846	0.45865
PLN/BGN в края на годината/периода	0.46128	0.44347	0.45440
RSD/BGN средно за годината/периода	0.01620	0.01589	0.01601
RSD/BGN в края на годината/периода	0.01608	0.01584	0.01634
UAH/BGN средно за годината/периода	0.08186	0.06916	0.06653
UAH/BGN в края на годината/периода	0.07458	0.06881	0.06653
EUR/BGN средно за годината/периода	1.95583	1.95583	1.95583
EUR/BGN в края на годината/периода	1.95583	1.95583	1.95583
1000 BYR/BGN средно за годината/периода	0.11167	-	-
1000 BYR/BGN в края на годината/периода	0.09629	-	-
1 BYN/BGN средно за годината/периода	-	0.89057	0.92101
1 BYN/BGN в края на годината/периода	-	0.95429	0.84388
KZT/BGN средно за годината/периода	0.00829	0.00518	0.00546
KZT/BGN в края на годината/периода	0.00527	0.00555	0.00486
MDL/BGN средно за годината/периода	-	-	0.09337
MDL/BGN в края на годината/периода	-	-	0,09427

Източник: БНБ, Национални банки на: Украйна, Полша, Сърбия, Беларус, Казахстан и Молдова.

На 01.07.2016 г. е проведена деноминация на официалната парична единица на Република Беларус, като кода на валутата от BYR е променен на BYN. Номиналната стойност на паричните средства е намалена в съотношение 10,000:1.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ГРУПАТА

2.1. База за изготвяне на консолидирания финансов отчет

Консолидираният финансов отчет на Група Софарма е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансово отчитане (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансово отчитане и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила от 1 януари 2017 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз.

МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката с общо предназначение-счетоводна база, еквивалентна на рамката, въведена с дефиницията съгласно § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти” (МСС).

За текущата финансова година Групата е приела всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респ. от

Комитета за разяснения на МСФО, които са били уместни за нейната дейност. От възприемането на тези стандарти и/или тълкувания, в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2017 г., не са настъпили промени в счетоводната политика, освен някои нови и разширяването на вече установени оповестявания, без това да доведе до други промени - в класификацията или оценката на отделни отчетни обекти и операции.

Към датата на публикуване на този финансов отчет са издадени няколко нови стандарта и разяснения, както и променени стандарти и разяснения, които не са били приети за по-ранно приложение от дружеството.

От тях ръководството на Групата е преценило, че следните биха имали потенциален ефект в бъдеще за промени в счетоводната политика и класификацията и стойностите на отчетни обекти във финансовите отчети на Групата за следващи периоди, а именно:

- *МСФО 7 (променен) Финансови инструменти: Оповестявания – относно облекчението за преизчислението на сравнителни периоди и свързаните с тях оповестявания при прилагането на МСФО 9 (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. - не е приет от ЕК).* Тази промяна е свързана с въвеждане на облекчение относно необходимостта от преизчисление на сравнителните финансови отчети и възможността за предоставяне на модифицирани оповестявания при преминаването от МСС 39 към МСФО 9 (когато това се случи) според датата на прилагане на стандарта от Групата и дали то избира опцията да преизчисли предходни периоди.

- *МСФО 9 Финансови инструменти (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. - приет от ЕК).* Този стандарт е нов стандарт за финансовите инструменти. Крайното му предназначение е да замести изцяло МСС 39. Проектът на подмяната с новия стандарт е преминал през три фази: фаза 1: Класификация и оценяване на финансовите активи и пасиви; фаза 2: Счетоводно отчитане на хеджирането; и фаза 3: Методология на определяне на обезценката. Понастоящем МСФО 9 е издаван на четири пъти, през м.ноември 2009 г., през м.октомври 2010 г., през м.ноември 2013 г. и окончателно през м.юли 2014 г. Фаза 1: Класификация и оценяване на финансовите активи и пасиви – с първите издания той подменя тези части на МСС 39, които се отнасят за класификацията и оценката на финансовите инструменти. Той установява нови принципи, правила и критерии за класификация, оценка и отписване на финансовите активи и пасиви, вкл. хибридните договори. МСФО 9 въвежда изискване класификацията на финансовите активи да бъде правена на база бизнес модела на предприятието за тяхното управление и на характеристиките на договорените парични потоци на съответните активи. Определя само две основни категории оценки – по амортизируема и по справедлива стойност. Новите правила ще доведат до промени основно в отчитането на финансови активи като дългови инструменти и на финансови пасиви приети за отчитане по справедлива стойност през текущите печалби и загуби (за кредитния риск). Особеност при класификацията и оценъчния модел за финансовите активи по справедлива стойност е добавената категория – с оценка по справедлива стойност през другия всеобхватен доход (за някои дългови и капиталови инструменти). Фаза 2: Счетоводно отчитане на хеджирането – за целта е приета нова глава към МСФО 9, с която се въвежда нов модел за счетоводно отчитане на хеджирането, който позволява последователно и цялостно отразяване на всички финансови

и нефинансови рискови експозиции, обект на операции по хеджиране, и от друга – по-добро представяне на дейностите по управление на риска във финансовите отчети, особено на връзката им с хеджиращите сделки и на обхвата и вида документация, която да се използва. Също така са подобрени изискванията към структурата, съдържанието и подхода на представяне на оповестяванията по хеджирането. Допълнително, въведена е опцията отчитането на промените в справедливата стойност на собствените дългове, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, но в частта, дължаща се на промени в качеството на собствената кредитоспособност на Групата, да се представя в другия всеобхватен доход вместо в печалбата или загубата. Предприятия, прилагачи МСС 39, ще могат да приемат като политика тази опция, а също така, те ще могат да продължат да прилагат изискванията за счетоводното отчитане на хеджиране на справедлива стойност на лихвена експозиция според изискванията на МСС 39, дори и след като МСФО 9 влезе в сила.

Фаза 3 Методология на определяне на обезценката - промяната предлага приложение на модела на „очаквана загуба”. Съгласно този модел всички очаквани загуби на един амортизируем финансов инструмент (актив) се признават на три етапа, в зависимост от промяната на кредитното му качество, а не само при изкрystalизирането на събитие, както е в сегашния модел по МСС 39. Трите етапа са: при първоначалното признаване на финансовия актив – обезценка за 12-месечен период или за целия живот на актива; и съответно - при настъпването на фактическа обезценка. Те определят и как да се измерват загубите от обезценка и респ. прилагането на ефективния лихвен процент;

- *МСФО 10 (променен) Консолидирани финансови отчети и МСС 28 (променен) Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия - относно продажба или вноска на активи между инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – отложена процедура по приемане от ЕК за неопределен период).* Тази промяна възниква във връзка с непоследователност между изискванията и правилата на МСФО 10 и на МСС 28 (ревизиран 2011 г.) в случаите на трансакции от инвеститор към негово асоциирано или съвместно дружество. С нея основно се пояснява, че при трансакциите, които по съдържание са продажба или вноска на съвкупност от активи, но не са цялостен бизнес – печалбата или загубата се признава частично само до размера на дела на несвързаните инвеститори, а в случаите, когато трансакциите по същество са продажба или вноска на активи, които са бизнес по смисъла на МСФО 3 – печалбата или загубата се признава изцяло.

- *МСФО 15 Приходи по договори с клиенти (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. - приет от ЕК).* Този стандарт е изцяло нов стандарт. Той въвежда цялостен комплекс от принципи, правила и подходи за признаването, отчитането и оповестяването на информация относно вида, сумата, периода и несигурностите във връзка с приходите и паричните потоци, произхождащи от договори с контрагенти. Стандартът ще замени действащите до този момент стандарти, свързани с признаването на приходи, основно МСС 18 и МСС 11. Водещият принцип на новия стандарт е създаването на модел от стъпки, чрез който определянето на параметрите и времето на прихода са съизмерими спрямо задължението на всяка от страните по сделката помежду им. Ключовите компоненти са: а) договори с

клиенти с търговска същност и оценка на вероятността за събиране на договорените суми от страна на предприятието съгласно условията на дадения договор; б) идентифициране на отделните задължения за изпълнение по договора за стоки или услуги - отграничаване от останалите поети ангажименти по договора, от които клиентът би черпил изгоди; в) определяне на цена на операцията – сумата, която предприятието очаква, че има право да получи срещу прехвърлянето на съответната стока или услуга към клиента – особено внимание се отделя на променливия компонент в цената, финансовия компонент, както и на компонента, получаван в натура; г) разпределение на цената на операцията между отделните задължения за изпълнение по договора – обичайно на база самостоятелната продажна цена на всеки компонент; и д) моментът или периодът на признаване на прихода – при успешното изпълнение на задължение по договора чрез трансфериране на контрола върху обещаната стока или услуга, било то в даден момент или за определен период във времето. .

Предположението е, че въвеждането на този стандарт може да доведе до следните промени:

а) при комплексни договори, с обвързани продажби на стоки и услуги – ще е необходимо ясно разграничаване между стоките и услугите на всеки компонент и условие по договора; б) вероятност за промяна на момента на признаване на продажбата; в) увеличаване на оповестяванията; и г) въвеждане на допълнителни правила за признаването на приходи от определен тип договори – лицензии; консигнации; еднократно събирани предварителни такси; гаранции и др. под. Стандартът допуска, както пълно ретроспективно приложение, така и модифицирано ретроспективно приложение, от началото на текущия отчетен период, с определени оповестявания за предходните периоди. В допълнително издадените разяснения към стандарта се дават пояснения към новите основни принципи - идентифицирането на отделните задължения за изпълнение по договор, разграничаване на принципал-агент, лицензиране и се добавят преходни облекчения;

- *МСФО 15 Приходи по договори с клиенти – пояснения (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – приет от ЕК).* Тези пояснения са свързани с (а) идентифициране на задължения за изпълнение на базата на конкретни обещания за доставката на стоки или услуги, (б) идентифициране дали дружество е принципал или агент при предоставянето на стоки или услуги, и (в) трансфера на лицензии. Също така тази промяна дава и облекчения при преминаването към новия стандарт;

- *МСФО 16 Лизинги (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г. - приет от ЕК).* Този стандарт е с изцяло променена концепция. Той въвежда нови принципи за признаване, измерване и представяне на лизинга чрез налагане на нов модел с цел да осигури по-достоверно и адекватно представяне на тези сделки както за лизингополучателя, така и за лизингодателя. Стандартът ще замени действащия до този момент стандарт за лизинга - МСС 17. а) Водещият принцип на новия стандарт е въвеждането на еднотипен модел на счетоводно третиране на лизинга при лизингополучателите - за всички лизингови договори с продължителност от повече от 12 месеца ще се признава актив под формата на „право на ползване”, който ще се амортизира за периода на договора, и респективно, ще се отчита финансов пасив за задължението по тези договори. Това е и съществена промяна в при текущата отчетна практика. За краткосрочни или на много ниска цена лизинги се допуска изключение и запазване на практиката; б) При лизингодателите не би имало съществени

промени и те биха продължили да отчетат лизингите по подобие на стария стандарт МСС 17 – като оперативни и финансови. Доколкото новият стандарт дава по-цялостна концепция, един по-подробен анализ на условията на договорите следва да се направи и от тяхна страна и е възможно и при тях (лизингодателите) да настъпят основания за прекласификация на определени лизингови сделки. Новият стандарт изисква разширяване на оповестяванията. Ръководството на дружеството е в процес на проучване на възможните ефекти и случаите на договори за наем и лизинг с клиенти, при които ще се наложат промени в прилаганата към настоящия момент счетоводна политика;

- *МСС 7 (променен) Отчет за паричните потоци - относно инициатива за оповестявания (в сила за годишни периоди от 01.01.2017 г. – приет от ЕК).* Тази промяна е важно разяснение на самия стандарт с насока към информацията, предоставяна на потребителите на финансовите отчети, които да могат да подобрят разбирането си за ликвидността и финансовите операции на дружеството. Промяната изисква допълнително оповестяване и пояснения да бъдат направени относно промените в пасивите на дружеството във връзка с: (а) промени от финансиращата дейност в резултат на операции, водещи до промени в паричните потоци; или (б) от промени в резултат на непарични трансакции като придобивания и освобождавания, начислявания на лихви, ефекти от курсови разлики, промени в справедливите стойности, и други подобни. Промени във финансови активи би следвало да се включат в това оповестяване, ако произтичащи от това парични потоци са представени към финансиращата дейност (например, при определени хедж операции). Допустимо е включването и на промени в други обекти, като част от оповестяването, като те се посочват отделно;

- *МСС 12 (променен) Данъци върху дохода (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2017 г. – приет от ЕК) - признаването на отсрочени данъчни активи за нереализирани загуби.* Тази промяна пояснява отсрочените данъци при случаите, когато актив се оценява по справедлива стойност и оценката по справедлива стойност е по-ниска от данъчната база. Уточнението включва: а) временни разлики възникват независимо дали балансовата стойност на актива по-ниска от данъчната му основа; б) съответното предприятие би трябвало да прецени при определянето на своите бъдещи данъчни печалби дали би могло да приспада по-голяма сума от балансовата стойност на актива или не; в) ако според данъчното законодателство има ограничения за използването на данъчни печалби, срещу които може да се възстановяват определени отсрочени данъчни активи, то прегледът и оценката на възстановяването на отсрочените данъчни активи трябва да бъде направена в комбинация с останалите отсрочени данъчни активи от същия вид; и г) намаленията за данъчни цели, в резултат от обратното проявление на отсрочени данъчни активи, се изключват от прогнозата на бъдещите данъчни печалби, използвани за оценка на възстановимостта на тези активи;

- *МСС 40 (променен) – Инвестиционни имоти – относно трансфери на инвестиционни имоти (в сила за годишни периоди от 01.07.2018 г. – не е приет от ЕК).* Тази промяна е свързана с предоставяне на допълнително пояснение относно условията и критериите, които допускат трансфер към и от категория „инвестиционни имоти”. Още по-специално, когато обектът на трансфер са сгради в строеж при смяна на употребата им.

Такива трансфери са възможни и позволени, само когато са изпълнени или респ. когато вече не са изпълнени критериите и дефиницията за инвестиционни имоти – тогава се приема, че са налице доказателства за смяната на употребата им. Промяна в намеренията или плановете на ръководството не се считат за доказателство за промяна;

- *Подобрения в МСФО Цикъл 2014-2016 (м. декември 2016 г.) - подобрения в МСФО 12 (в сила за годишни периоди от 01.01.2017 г. – не е приет от ЕК), МСФО 1 и МСС 28 (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – не са приети от ЕК).* Тези подобрения внасят частични промени и редакции в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуваща непоследователност или неясноти в приложението на правилата и изискванията на отделните стандарти, както и да се внесе по-прецизна терминология на понятията. Основно промените са насочени към следните обекти или операции: а) обхватът и изискванията към оповестяването по МСФО 12 са валидни и за дружества, класифицирани по реда МСФО като държани за продажба, за разпределение или като преустановени дейности; б) отменяне на някои изключения за прилагане на МСФО 1; и в) изборът на фондове за рисков капитал или други подобни предприятия относно оценката на техните участия в асоциирани или съвместни дружества по справедлива стойност в печалбата или загубата, който избор може да бъде правен на база индивидуална инвестиция, при първоначалното ѝ признаване (МСС 28);

- *КРМСФО 22 (променен) – Сделки с чуждестранна валута и авансови плащания (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – не е прието от ЕК).* Това разяснение се отнася за отчитането на транзакции или части от транзакции в чуждестранна валута при получаването на авансови плащания, преди признаването на самия актив, разход или приход. В тези случаи предприятията отчитат актив по предплатени суми (предплащания по доставки на активи или услуги) или задължение по отсрочени приходи (получени аванси от клиенти по продажби) и те се третират за немонетарни. При получаването на такива авансови плащания в чужда валута датата на транзакцията се използва за определяне на обменния курс, а ако има множество плащания – дата на транзакцията се определя за всяко отделно плащане.

Допълнително, за посочените по-долу променени стандарти, които са издадени, но все още не са в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2017 г., ръководството е преценило, че следните не биха имали потенциален ефект за промени в счетоводната политика и класификацията и стойностите на отчетни обекти във финансовите отчети на дружеството, а именно:

- *МСФО 4 (променен) Застрахователни договори (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – приет от ЕК).* Тази промяна е свързана с необходимостта от синхронизиране на отчитането при компании, които издават застрахователни договори, които попадат и в обхвата на МСФО 9, като представя два подхода за отчитането на приходи или разходи при определени финансови активи – подход на наслагване и подход на отсрочване;

Консолидираният финансов отчет е изготвен на база историческа цена с изключение на:
а/ имотите, машините и оборудването, които са оценени по преоценена стойност; и
б/ инвестиционните имоти и финансовите инструменти на разположение и за продажба, които са

оценени по тяхната справедлива стойност към датата на консолидирания отчет за финансовото състояние.

Българските дъщерни дружества от Групата, както и асоциираното дружество Доверие Обединен Холдинг АД водят своите счетоводни регистри в български лев (BGN), който приемат като тяхна функционална и отчетна валута на представяне. Задграничните дъщерни, асоциирани и съвместни дружества организират своето счетоводство и отчетност съгласно изискванията на съответното местно законодателство: ООО Софарма Украйна и ПАО Витамины – законодателство на Украйна, Софарма Трейдинг Д.о.о. Белград и Лековит Д.о.о. – законодателство на Сърбия, СИА Бриз – Латвия, УАБ ТБС Фарма – Литва, СООО Брититрейд, ООО Табина, СООО Бризфарм, ООО Фармацевт плюс, ООО Данафарм, ООО Галенафарм, ОДО Меджел, ОДО Аленфарм-плюс, ООО Фарматея, ОДО СалюсЛайн, ЗАО Интерфарм, ООО Ивем К, ООО Ариенс и ООО Здравей - Беларус, ООО Мед-дент, БООО СпецАфармация и ООО Беллерофон – законодателство на Беларус, Софарма Поланд З.О.О – в ликвидация, Софарма Варшава СП. З.О.О. - полското законодателство, ТОО Софарма Казахстан - законодателство на Казахстан и Рап Фарма Интернешънъл ООД – законодателството на Молдова. Дружествата поддържат своите счетоводни регистри в съответната местна валута - беларуска рубла (BYN), гривни (UAH), сръбски динар (RSD), евро (EUR), полски злоти (PLN), казахстанско тенге (KZT) и молдовска лея (MDL).

Данните в консолидирания финансов отчет и приложенията към него са представени в хиляди лева освен ако не е оповестено изрично нещо друго, като българският лев е приет за отчетна валута на представяне на Групата. Отчетите на задграничните дружества се преизчисляват от местна валута в български лев за целите на всеки консолидиран финансов отчет съгласно политиката на Групата (*Приложение № 2.5*).

Представянето на консолидирания финансов отчет съгласно Международните стандарти за финансово отчетане изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на консолидирания финансов отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях (като в условия на финансова криза несигурностите са по-значителни). Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност, или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за консолидирания финансов отчет, са оповестени в *Приложение № 2.31*, *Приложение № 14*, *Приложение № 16*, *Приложение № 17*, *Приложение № 18* и *Приложение № 19*.

2.2. Дефиниции

Дружество-майка

Това е дружеството, което контролира едно или повече други дружества, в които е инвестирало. Притежаването на контрол означава, че инвеститорът е изложен на, или има права върху променливата възвръщаемост от неговото участие в дружеството, в което е инвестирано, както и има възможност да окаже въздействие върху размера на тази възвръщаемост посредством своите правомощия върху предприятието, в което е инвестирано.

Дружеството-майка е Софарма АД, България (*Приложение № 1*).

Дъщерно дружество

Дъщерно дружество е такова дружество, или друга форма на предприятие, което се контролира директно или индиректно от дружеството – майка.

Дъщерните дружества се консолидират от датата, на която ефективният контрол е придобит от Групата, и спират да се консолидират от датата, на която се приема, че контролът е прекратен и е прехвърлен извън Групата. За тяхната консолидация се прилага методът на пълната консолидация.

Дъщерните дружества са посочени в *Приложение № 1.2*.

Съвместно дружество

Съвместно дружество е такова дружество или друга форма на предприятие, създадено по силата на договорно споразумение между дружеството – майка като инвеститор и една или повече други страни (дружества), които се заемат с обща стопанска дейност и върху която контролиращите съдружници (вкл. и дружеството – майка има такъв статут) упражняват съвместен контрол. Съвместен контрол е налице, когато вземането на стратегическите финансови и оперативни решения, свързани със съвместното дружество, е договорно установено да се приемат със задължително единодушно съгласие (консенсус) между контролиращите съдружници. Последните имат права върху нетните активи на съвместното дружество.

Съвместното дружество се включва в консолидирания финансов отчет на Групата, като се прилага методът на собствения капитал - от датата, на която ефективният съвместен контрол е придобит от контролиращия съдружник (конкретно - дружеството-майка), и спира да се консолидира чрез този метод от датата, когато съвместното дружество се трансформира в дъщерно, или от датата, на която се приема, че съвместният контрол е прехвърлен от контролиращия съдружник на трети лица.

Съвместните дружества са: ООО Мед-дент, ООО Беллерофон и БООО СпецАфармация - Беларус (*Приложение № 1.2*).

Асоциирано дружество

Това е дружество, в което инвеститорът (конкретно - дружеството-майка) упражнява значително влияние, но което не представлява нито дъщерно дружество, нито съвместно дружество на инвеститора.

Значително влияние е правото на участие при вземането на решения, свързани с финансовата и оперативната политика на предприятието, в което е инвестирано, но не е контрол или съвместен контрол върху тази политика. Обичайно то е налице при: а) притежаване, пряко или косвено, от страна на инвеститора на дялове (акции) от 20% до 50 % от капитала на дружеството, в което е инвестирано (вкл. по силата на споразумение между акционери) и, б) в допълнение, инвеститорът има представителство в управляващия орган на дружеството, в което е инвестирано и/или участва в процеса на вземане на решенията по отношение на политиката и стратегията на дружеството, в което е инвестирано, и/или са налице съществени операции между инвеститора и дружеството, в което е инвестирано.

Асоциираното дружество се включва в консолидирания финансов отчет на Групата, като се прилага методът на собствения капитал - от датата, на която е придобито значително влияние от инвеститора (конкретно - дружеството-майка) и спира да се включва чрез този метод или от датата, когато дружеството се трансформира в дъщерно, или от датата, на която се приема, че значителното влияние е прехвърлено от инвеститора на трети лица.

Асоциирано дружество е Доверие Обединен Холдинг АД. (*Приложение № 1.2*).

2.3. Принципи на консолидацията

Консолидираният финансов отчет включва финансовите отчети на дружеството-майка, дъщерните дружества, съвместните дружества и асоциираните дружества, изготвени към 31 декември, която дата е датата на финансовата година на Групата. При консолидацията е прилаган подходът на “икономическо предприятие”, като за оценката на неконтролиращото участие при бизнес-комбинации и други форми на придобивания на дъщерни дружества е избран методът на “пропорционален дял в нетните активи”.

Финансовите отчети на дъщерните, съвместните и асоциираните дружества за целите на консолидацията са изготвени за същия отчетен период, както този на дружеството-майка и при прилагане на единна счетоводна политика.

2.3.1. Консолидация на дъщерни дружества

В консолидирания финансов отчет отчетите на включените дъщерни дружества са консолидирани на база на метода “пълна консолидация”, ред по ред, като е прилагана унифицирана за съществените обекти счетоводна политика. Инвестициите на дружеството-майка са елиминирани срещу дела в собствения капитал на дъщерните дружества към датата на придобиване. Вътрешно-груповите операции и разчети са напълно елиминирани, вкл. нереализираната вътрешногрупова печалба или загуба. Отчетен е и ефектът на отсрочените данъци при тези елиминиращи консолидационни записвания.

Дяловете на съдружници - трети лица в дъщерните дружества, извън тези на акционерите на дружеството-майка, са посочени самостоятелно в консолидирания отчет за финансовото състояние, консолидирания отчет за всеобхватния доход и отчета за промените в собствения капитал като “неконтролиращо участие”. Неконтролиращото участие съдържа: а) сумата на дела на акционерите (съдружниците) - трети лица към датата на консолидацията за първи път в справедливата (намерената стойност) на всички разграничими придобити активи, поети пасиви и условните (изкристализирали) задължения на всяко от съответните дъщерни дружества, определена (на база дела) чрез пропорционалния метод, и б) изменението на сумата на дела на тези лица в собствения капитал на всяко от съответните дъщерни дружества от първата им консолидация до края на текущия отчетен период.

2.3.2. Придобиване на дъщерни дружества

При придобиване на дъщерно дружество (предприятие) от Групата при бизнес-комбинации се използва методът на придобиване (покупко-продажба). Прехвърленото възнаграждение включва

справедливата стойност към датата на размяната на предоставените активи, възникналите или поети задължения и на издадените инструменти на собствен капитал от придобиващото дружество, в замяна на получаването на контрола над придобиваното дружество. То включва и справедливата стойност на всеки актив или пасив, който се явява резултат от споразумение за възнаграждение под условие. Преките разходи, свързани с придобиването, се признават като текущи за периода, в който те са извършени, с изключение на разходите за емисия на дългови или инструменти на собствения капитал, които се признават като компонент на собствения капитал.

Всички придобити разграничими активи, поети пасиви и условните (изкристализирали) задължения в бизнес-комбинацията, се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност към датата на размяната. Всяко превишение на сбора от прехвърленото възнаграждение (оценено по справедлива стойност), сумата на неконтролиращото участие в придобиваното предприятие и, при придобиване на етапи, справедливата стойност на датата на придобиване на по-рано притежаваното капиталово участие в придобиваното предприятие, над придобитите разграничими активи и поети пасиви на придобиващото дружество, се третира и признава като репутация. Ако делът на придобиващото дружество в справедливата стойност на нетните придобити разграничими активи надвишава цената на придобиване на бизнес-комбинацията, това превишение се признава незабавно в консолидирания отчет за доходите на Групата в статията “печалби/(загуби) от придобиване на/(освобождаване от) дъщерни дружества”. Всяко неконтролиращо участие при бизнес комбинация се оценява на база метода “пропорционален дял в нетните активи” на придобиваното дружество.

Когато бизнес комбинацията по придобиването на дъщерно дружество се осъществява на етапи, на датата на придобиване всички предишни инвестиции, държани от придобиващия, се преоценяват до справедлива стойност, като получените ефекти от тази преоценка се признават в текущата печалба или загуба на Групата, съответно към “финансови приходи” и “финансови разходи” или „печалби/(загуби) от асоциирани и съвместни дружества”, вкл. всички предишно отчетени ефекти в другите компоненти на всеобхватния доход се рециклират.

2.3.3. Продажба на дъщерни дружества

При продажба или друга форма на загуба (трансфер) на контрол върху дъщерно дружество:

- Отписват се активите и пасивите (вкл. ако има принадлежаща репутация) на дъщерното дружество по балансова стойност към датата на загубата на контрол;
- Отписва се неконтролиращото участие в това дъщерно дружество по балансова стойност в консолидирания отчет за финансовото състояние към датата на загубата на контрола, вкл. всички компоненти на друг всеобхватен доход, свързани с тях;
- Признава се полученото възнаграждение по справедлива стойност от сделката, събитието или операцията, довела до загубата на контрол;
- Рекласифицират се към “печалби или загуби за годината” или се трансферират директно към натрупани печалби всички компоненти на собствения капитал, представляващи нереализирани приходи или загуби – съгласно изискванията на съответните МСФО, под чиито правила попадат тези компоненти на собствения капитал;

- Признава се всяка резултатна разлика като “печалба или загуба от освобождаване (продажба) на дъщерно дружество” в консолидирания отчет за всеобхватния доход, принадлежаща на дружеството-майка.
- Останалите за държане дялове, формиращи инвестиции в асоциирани, съвместни дружества или инвестиции на разположение и за продажба, се оценяват първоначално по справедлива стойност към датата на продажбата и впоследствие се оценяват по реда на приетата от Групата счетоводна политика (*Приложения № 2.13 и Приложение № 2.14*).

Методът на придобиване (покупко-продажба) се прилага и при операции за обединение и/или реструктуриране на предприятия под общ контрол спрямо предприятия от Групата, в случай че те се явяват преки придобивания от позицията на дружеството-майка.

2.3.4. Сделки с неконтролиращо участие

Операциите с неконтролиращо участие се третираат от Групата като сделки с лица, притежаващи инструменти на общия собствен капитал на Групата. Ефектите от продажби на дялове на дружеството-майка, без загуба на контрол, към притежатели на неконтролиращи участия не се третираат като компоненти на текущата печалба или загуба на Групата, а като движения директно в компонентите на собствения ѝ капитал, обикновено към компонента-резерв „неразпределена печалба”. И обратно, при покупки от дружеството-майка без придобиване на контрол на допълнителни дялове от участието на притежатели на неконтролиращи участия, всяка разлика между платената сума и съответния придобит дял от балансовата стойност на нетните активи на дъщерното дружество се признава също директно в консолидирания отчет за собствения капитал, обикновено към компонента-резерв „неразпределена печалба”.

Когато Групата престане да притежава контрол, съвместен контрол и значително влияние, всяка оставаща малцинствена инвестиция като дял в капитала на съответното дружество се преоценява по справедлива стойност, като разликата до балансовата стойност се признава в текущата печалба или загуба, като съответно всички суми преди признати в други компоненти на всеобхватния доход се отчитат така както при операция на директно освобождаване на всички свързани с първоначалната инвестиция (в дъщерното, съвместното или асоциираното дружество) компоненти.

2.3.5. Консолидация на асоциирани и съвместни дружества

За включването на асоциираните и съвместни дружества в консолидирания финансов отчет е приложен методът на собствения капитал, според който инвестицията на дружеството-майка в него първоначално се отчита по цена на придобиване (себестойност), а впоследствие се преизчислява, за да отрази промените на дела на инвеститора (конкретно – дружеството-майка) в нетните активи на асоциираните и съвместни дружества след придобиването. Инвестицията на Групата в асоциираните и съвместни дружества включва и репутациите, идентифицирани при придобиването им, нетно от всяка призната обезценка.

Печалбата или загубата след придобиването за Групата (чрез дружеството-майка) от асоциираните и съвместните дружества, за съответния отчетен период, представлява нейния дял в нетните им финансови резултати (след данъци) от тяхната стопанска дейност за този период, който

дял се признава и представя на отделен ред в консолидирания отчет за всеобхватния доход. Аналогично, дялът на Групата в измененията след придобиването на другите компоненти на всеобхватния доход на асоциираните и съвместни дружества (предприятия), също се признава и представя като движение в другите компоненти на всеобхватния доход в консолидирания отчет за всеобхватния доход, съответно консолидираните резерви на Групата в отчета за измененията в собствения капитал. Групата признава своя дял в загуби на асоциирани и съвместни дружества до размера на нейната инвестиция, в т.ч. и предоставените им вътрешни заеми, освен ако тя не е поела определени задължения или плащания от името на асоциираното или съвместното дружество.

Вътрешните разчети между Групата и асоциираните и съвместните дружества не се елиминират. Нереализираната печалба или загуба от сделки между тях се елиминира до процента на груповото участие в асоциираните и съвместни дружества, като включително се проверява за обезценка в случаите на загуба. Отчита се и ефектът на отсрочените данъци при тези консолидационни процедури.

2.4. Сравнителни данни

Групата представя сравнителна информация в този консолидиран финансов отчет за една предходна година.

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

2.5. Функционална валута и признаване на курсови разлики

Функционалната валута на дружествата от Групата в България и отчетната валута на представяне на Групата е българският лев. Левът е фиксиран по Закона за БНБ към еврото в съотношение BGN 1.95583:EUR 1.

При първоначално признаване сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства, вземанията и задълженията като монетарни отчетни обекти, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута, като се прилага обменният курс, публикуван от БНБ за последния работен ден на съответния месец. Към 30 септември те се оценяват в български лева, като се използва заключителният обменен курс на БНБ.

Немонетарните отчетни обекти в консолидирания отчет за финансовото състояние, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческият обменен курс към датата на операцията и последващо не се преоценяват по заключителен курс.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделки в чуждестранна валута, или отчитането на търговски сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни, от тези, по които първоначално са били признати, се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход в момента на възникването им, като се третираат като “други доходи/(загуби) от дейността” и се представят нетно.

Функционалната валута на дружествата в Полша (Софарма Поланд АД – в ликвидация, и Софарма Варшава СП. З.О.О) е полската злота, за дъщерното дружество ТОО Софарма Казахстан –

казахстанско тенге, на дъщерните дружества в Украйна (ПАО Витамини, ООО Софарма Украйна) – украинска гривна на дъщерното дружество в Сърбия (Софарма Трейдинг Д.о.о. Белград, Лековит Д.о.о.) – сръбски динар, на дъщерното дружество в Латвия (СИА Бриз) и на дружеството в Литва (УАБ ТБС Фарма) – евро, на дъщерните дружества в Беларус (СООО Брититрейд, ООО Табина, СООО Бризфарм, ООО Фармацевт плюс, ООО Данафарм, ООО Галенафарм, ОДО Меджел, ОДО Аленфарм-плюс, ООО Фарматея, ОДО СалюсЛайн, ЗАО Интерфарм, ООО Здравей, ООО Ивем и К и ООО Ариенс) - беларуска рубла, на дъщерното дружество в Молдова (Рап Фарма Интернешънъл ООД) – молдовска лея.

За целите на всеки консолидиран финансов отчет се извършва преизчисление на валутата на финансовите отчети на дъщерните дружества в чужбина: от функционалната валута на съответното чуждестранно дъщерно дружество във валутата на представяне (BGN), приета в консолидирания финансов отчет, като:

а) всички активи и пасиви се преизчисляват в груповата валута по заключителен курс на местната валута спрямо нея към 30 септември или към датата на освобождаване на дружеството;

б) всички приходни и разходни позиции се преизчисляват в груповата валута по среден курс на местната валута спрямо нея за периода на отчета (*Приложение № 2.6 и № 2.7*);

в) всички получени курсови разлики в резултат на преизчисленията се признават и представят като отделен компонент на собствения капитал в консолидирания отчет за финансовото състояние – „резерв от преизчисление във валутата на представяне на чуждестранни дейности”, и

г) курсовите разлики, получени в резултат на валутното преизчисление на нетната инвестиция в задграничните (чуждестранните) дружества, заедно със заемите и други валутни инструменти, приети за хедж на тези инвестиции, се представят директно в собствения капитал.

При освобождаване (продажба) от чуждестранна дейност (дружество) кумулативната сума на курсовите разлики, които са били отчетени директно като отделен компонент в капитала, се признават като част от печалбата или загубата в консолидирания отчет за всеобхватния доход на ред “печалби/(загуби) от придобиване на и освобождаване от дъщерни дружества, нетно”, получена при освобождаването (продажбата).

Репутацията и корекциите до справедливи стойности, възникнали при придобиване на задгранично (чуждестранно) дружество, се третират аналогично като активите и пасивите на това дружество и се преизчисляват във валутата на представяне по заключителен курс.

2.6. Приходи

Приходите в Групата се признават на база принципа за начисляване и до степента, до която и по начина, по който стопанските изгоди се придобиват от Групата и респ. стопанските рискове се носят, както и доколкото приходите могат надеждно да се измерят.

Видовете приходи на Групата са представени в *Приложения № 3, № 4 и № 10*.

При продажбите на продукция, стоки и материали приходите се признават, когато всички съществени рискове и ползи от собствеността преминават у купувача.

При предоставянето на услуги приходите се признават, отчитайки етапа на завършеност на сделката към края на отчетния период, ако този етап може да бъде надеждно измерен, както и разходите, извършени по сделката, и разходите за приключването ѝ.

Приходите се оценяват на база справедливата цена на продадените продукция, стоки и услуги, нетно от косвени данъци (акциз и данък добавена стойност) и предоставени отстъпки и рабати.

Приходите при продажба на стоки по програма за лоялност се разпределят между програмата и другите компоненти на сделката (продажбата на стоки). Сумата получена по програмата за лоялност се отсрочва като задължение и се признава като приход когато дружеството е изпълнило своите задължения да предостави промоционалните продукти според условията на програмата или когато вече не е вероятно точките по програмата да бъдат ползвани.

Положителните и отрицателни разлики от промяна на валутни курсове, свързани с парични средства, търговски вземания и задължения, деноминирани в чуждестранна валута, се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, като се представят нетно към “други доходи/(загуби) от дейността, нетно”.

Приходите от преценка на инвестиционни имоти до справедлива стойност се представят в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на ред “други доходи/(загуби) от дейността, нетно”. В същата статия на консолидирания отчет се отчитат и реализираните приходи от предоставени инвестиционни имоти на оперативен лизинг.

При продажби на изплащане приходът се признава на датата на продажбата без инкорпорираните лихви.

Финансовите приходи се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход, когато възникнат, и се състоят от: приходи от лихви по предоставени заеми и срочни депозити, приходи от лихви по вземания по специални договори, приходи от лихви по просрочени вземания, приходи/печалби от сделки с инвестиции в ценни книжа на разположение и за продажба, в т.ч. дивиденди, нетна печалба от курсови разлики по заеми в чуждестранна валута, приходи от операции по уреждане на дълг, печалба от оценка по справедлива стойност на инвестиции на разположение и за продажба, които са част от поетапно придобиване на дъщерно дружество. Те се представят отделно от финансовите разходи на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход.

2.7. Разходи

Разходите в Групата се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост (до степенята, до която не би довело до признаване на актив или пасив, неотговарящ на определенията за активи и пасиви в Общата (концептуална) рамка към и в самите МСФО).

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите, за които се отнасят, се изпълняват.

Загубите, възникнали в резултат на преценка на инвестиционни имоти до справедлива стойност, се представят в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на ред „други доходи/(загуби) от дейността”.

Финансовите разходи се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход, когато възникнат, като се посочват отделно от финансовите приходи и се състоят от: разходи за лихви по получени заеми, банкови такси по заеми и гаранции, нетна загуба от курсови разлики по заеми в

чуждестранна валута, разходи/загуби от сделки с инвестиции в ценни книжа на разположение и за продажба, разходи от операции по уреждане на дълг, загуба от оценка по справедлива стойност на инвестиции на разположение и за продажба, които са част от поетапно придобиване на дъщерно дружество.

2.8. Задължителен дивидент за разпределение

Дъщерното дружество Софарма Билдингс АДСИЦ има статут на акционерно дружество със специална инвестиционна цел по смисъла на българския ЗДСИЦ. Поради това дружеството има специфичната политика на разпределение на дивидентите на акционерите в съответствие с изискванията на закона, а именно:

- дружеството е задължено по закон да разпредели като дивидент не по-малко от 90% от реализираната печалба за съответната финансова година след нейното преизчисление съгласно ЗДСИЦ; и
- разпределението на останалите 10% се определя с решение на Общото събрание на акционерите по общия ред на българския Търговски закон, в т.ч. за изплащане на дивидент.

Задължителният по закон дивидент в размер на не по-малко от 90% от реализираната печалба се признава като задължение в текущата година и намаление (задължително разпределение) на текущата печалба за годината.

През 2016 г. дъщерното дружество не е разпределяло задължителен дивидент, тъй като е отчело отрицателен финансов резултат (загуба).

2.9. Имоти, машини и оборудване

Имотите, машините и оборудването (дълготрайни материални активи) са представени в консолидирания финансов отчет по преоценена стойност, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

Първоначално придобиване

При първоначално придобиване имотите, машините и оборудването се оценяват по цена на придобиване (себестойност), която включва покупната цена, митническите такси и всички други преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи основно са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходи за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци, разходи за капитализирани лихви за квалифицирани активи и др.

Имотите, машините и оборудването на придобити дъщерни дружества се оценяват по справедлива стойност към датата на сделката (бизнес комбинацията), която се приема за цена на придобиване за целите на консолидацията.

При придобиване на имоти, машини и оборудване при условията на разсрочено плащане, покупната цена е еквивалентна на сегашната стойност на задължението, дисконтирано на база на

лихвеното равнище по привлечените от Групата кредитни ресурси с аналогичен матуритет и предназначение.

Групата е определила стойностен праг от 500 лв., под който придобитите активи, независимо че притежават характеристиката на дълготраен актив, се изписват като текущ разход в момента на придобиването им.

Последващо оценяване

Избраният от Групата подход за последваща балансова оценка на имотите, машините и оборудването е моделът на преоценената стойност по МСС 16 – преоценена стойност, намалена с последващо начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Преоценка на имотите, машините и оборудването е прието да се извършва от лицензирани оценители обичайно на период от 5 години. Когато тяхната справедлива стойност се променя съществено на по-кратки интервали от време, преоценката може да се извършва по-често.

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършените последващи разходи, свързани с имоти, машини и оборудване, които имат характер на подмяна на определени възлови части и агрегати или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчния му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Методи на амортизация

Групата използва линеен метод на амортизация на имотите, машините и оборудването. Амортизирането на активите започва, когато те са на разположение за употреба. Земята не се амортизира. Полезният живот по групи активи е съобразен с физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване.

Срокът на годност по групи активи е както следва:

- сгради – 20-70 г.
- съоръжения – 5-25 г.
- машини и оборудване – 7-25 г.
- компютри и мобилни устройства – 2-5 г.
- транспортни средства – 5-17 г.
- сървъри и системи – 4-12 г.
- стопански инвентар – 6-12 г.

Определените срокове на полезен живот на дълготрайните материални активи се преглеждат от ръководството на всяко дружество в Групата и респективно, и от дружеството-майка в края на всеки отчетен период и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира перспективно.

Обезценка на активи

Балансовите стойности на имотите, машините и оборудването подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се изписва до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на имотите, машините и оборудването е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност, като се прилага дисконтова норма преди данъци, която отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете, специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) освен ако за дадения актив не е формиран преоценъчен резерв. Тогава обезценката се третира като намаление на този резерв (през другите компоненти на всеобхватния доход) освен ако тя не надхвърля неговия размер, и надвишението вече се включва като разход в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Печалби и загуби от продажба

Дълготрайните материални активи се отписват от консолидирания отчет за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “имоти, машини и оборудване” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други доходи/(загуби) от дейността, нетно” на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината). Частта от компонента “преоценъчен резерв”, отнасяща се за продадения актив, се прехвърля директно към компонента “неразпределена печалба” в консолидирания отчет за промените в собствения капитал.

2.10. Биологични активи

Биологичните активи се оценяват по справедлива стойност, намалена с приблизителната оценка на разходите за продажба. Те включват трайни насаждения.

Справедливата стойност на биологичните активи се определя въз основа на тяхното настоящо местонахождение и състояние на база цена, котирана на активен пазар или други алтернативни източници за текущи цени. Печалбата или загубата, възникнала при първоначалното признаване на биологичен актив по справедлива стойност, намалена с приблизителната оценка на разходите за продажба и от промени в справедливата му стойност, намалена с приблизителната оценка на разходите за продажба, се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в периода, в който са възникнали и се представят към “други доходи/(загуби) от дейността, нетно”. Когато справедливата стойност на определен биологичен актив не може да бъде надеждно оценена, той се оценява по неговата себестойност, намалена с натрупаната амортизация или загуби от обезценка. Впоследствие, когато вече стане възможно справедливата стойност на този биологичен актив да бъде надеждно оценявана, Групата променя

подхода си и започва да оценява актива по справедлива стойност, намалена с приблизителната оценка на разходите за продажба.

2.11. Нематериални активи

Репутация

Репутацията представлява надвишението на цената на придобиване (предоставеното възнаграждение) над справедливата стойност на дела на Групата в нетните разграничени активи на придобитото дружество към датата на придобиването (бизнес комбинацията). В консолидирания финансов отчет тя първоначално се оценява по цена на придобиване (себестойност), а последващо - по цена на придобиване минус натрупаните загуби от обезценки. Репутацията не се амортизира.

Репутацията, възникнала при придобиване на дъщерно предприятие се представя в консолидирания отчет за финансовото състояние към групата на “нематериалните активи”, а тази възникнала при придобиване на съвместни и асоциирани дружества (предприятия) е инкорпорирана в общата стойност на инвестицията и се посочва към групата на “инвестициите в съвместни предприятия” или съответно в “инвестициите в асоциирани предприятия”.

Репутацията по придобиването на съвместни и асоциирани дружества (предприятия) се тества като част от общото салдо (стойност) на инвестицията. Самостоятелно признатата репутация по придобиването на дъщерни дружества (предприятия) се тества задължително за обезценка поне веднъж годишно. Загубите от обезценки на репутацията не се възстановяват впоследствие. Печалбите или загубите от продажба (освобождение) на дадено дъщерно дружество (предприятие) от Групата включват и балансовата стойност на репутацията, приспадащата се за продаденото (освободеното) дружество (предприятие).

На всяка призната репутация се определя принадлежност към даден обект генериращ парични постъпления още при реализирането на дадена бизнес комбинация, и този обект се прилага при извършването на тестовете за обезценка. При определянето на обектите, генериращи парични потоци се вземат предвид обектите, от които са се очаквали бъдещи стопански изгоди при придобиването при бизнес комбинацията и по повод, на които е възникнала самата репутация.

Загубите от обезценка на репутация се представят в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към позицията “обезценка на нетекущи активи”.

Други нематериални активи

Нематериалните активи са представени в консолидирания финансов отчет по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. Нематериалните активи основно включват права върху интелектуална собственост, програмни продукти и комплексни нематериални активи (лицензии и мрежи от аптечни локации).

В Групата се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот 3 - 18 години.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла

да надвишава възстановимата им стойност. Тогава обезценката се включва като разход за амортизации в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Нематериалните активи се отписват от консолидирания отчет за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “нематериалните активи” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други доходи/(загуби) от дейността, нетно” на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.12. Инвестиционни имоти

Инвестиционни имоти са тези имоти, които дългосрочно се държат от Групата за доходи от наеми и/или заради вътрешното увеличение на тяхната стойност. Те са представени в консолидирания отчет за финансовото състояние по тяхната справедлива стойност. Печалбите или загубите от промените в справедливата стойност на инвестиционните имоти се отчитат в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към статия “други доходи/(загуби) от дейността, нетно” за периода, през който са възникнали. Реализираните приходи от инвестиционни имоти се представят в същата статия от консолидирания отчет за всеобхватния доход.

Инвестиционните имоти се отписват от консолидирания отчет за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “инвестиционни имоти” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към статията “други доходи/(загуби) от дейността, нетно” в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Трансфери от и към групата “инвестиционните имоти” се правят, когато има промяна във функционалното предназначение и употребата на даден имот. В случай на прехвърляне от “инвестиционни имоти” към “имоти за използване в собствената дейност” активът се завежда в новата си група по намерена историческа цена, която представлява справедливата му стойност към датата на прехвърлянето. Обратно, когато от “имоти за използване в собствената дейност” има прехвърляне към “инвестиционни имоти”, активът се оценява по справедливата му стойност към датата на прехвърлянето, като разликата до балансовата му стойност се представя като компонент на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в други компоненти на всеобхватния доход) и се представя към “преоценъчен резерв – имоти, машини и оборудване” в отчета за промените в собствения капитал.

2.13. Инвестиции в асоциирани и съвместни дружества

Дългосрочните инвестиции, представляващи участия в асоциирани и съвместни дружества, са представени в консолидирания финансов отчет по метода на собствения капитал – стойност, която включва цената на придобиване, представляваща справедливата стойност на възнаградението, което е платено, вкл. преките разходи по придобиване на инвестицията,

коригирана с дела на дружеството-инвеститор в печалбите или загубите, и респективно другите резерви на съвместните и асоциираните дружества след датата на придобиването им.

Делът в печалбите и загубите след датата на придобиване на асоциираните и съвместните дружества се представят на отделен ред в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), а делът в другите компоненти на всеобхватния доход на съответния ред в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в другите компонентите на всеобхватния доход) и като самостоятелно движение на отделните компоненти на резервите в консолидирания отчет за промените в собствения капитал.

Притежаваните от Групата инвестиции в асоциирани и съвместни дружества, в т.ч. включената репутация, подлежат на преглед за обезценка към датата на всеки отчет. При установяване на условия за обезценка и като се определи нейният размер, същата се отразява в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в статията “печалби/(загуби) от асоциирани и съвместни дружества”.

При покупка и продажба на инвестиции в асоциирани и съвместни дружества се прилага “датата на сключване” на сделката.

Инвестициите в асоциирани и съвместни дружества се отписват, когато се прехвърлят правата, които произтичат от тях на други лица при настъпването на правните основания за това и по този начин се загубва значителното или съвместното влияние върху стопанските изгоди от инвестициите. Доходът от продажбата им се представя към статия “печалби/(загуби) от асоциирани и съвместни дружества” на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.14. Инвестиции на разположение и за продажба и финансови активи по справедлива стойност през печалбата

2.14.1. Инвестиции на разположение и за продажба

Инвестициите (финансовите активи) на разположение за продажба са недеривативни финансови активи, представляващи акции и дялове от капитала на други дружества (малцинствено участие), държани с дългосрочна перспектива.

Първоначално оценяване

Първоначално инвестициите (финансови активи) на разположение и за продажба се признават по цена на придобиване, която е справедливата стойност на възнаграждението, което е било платено, включително преките разходи по придобиване на инвестицията (финансовият актив) (*Приложение № 2.25.1*).

Последващо оценяване

Притежаваните от Групата инвестиции (финансови активи) на разположение и за продажба се оценяват последващо по справедлива стойност (*Приложение № 2.30*) със съдействието на независим лицензиран оценител.

Ефектите от последващата преоценка на ценните книжа до тяхната справедлива стойност се представят в отделен компонент на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в други компоненти на всеобхватния доход) и се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) при освобождаване (продажба) от съответната инвестиция, като се посочват към статията “финансови приходи” или ”финансови разходи”.

Приходите от дивиденди, свързани с дългосрочните инвестиции (финансови активи), представляващи акции в други дружества (неконтролиращо участие), се признават като текущи приходи и представят в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към статията „финансови приходи”.

При отписването на акции поради продажба се използва методът на средно-претеглена цена, определена към края на месеца, в който се извършва отписването.

Всички покупки и продажби на инвестиции (финансови активи) на разположение и за продажба се признават на “датата на търгуване” на сделката, т.е. датата, на която Групата се ангажира да закупи или продаде актива.

Притежаваните инвестиции (финансови активи) на разположение и за продажба се преглеждат към всяка дата на всеки отчетен период и при установяване на условия за перманентна обезценка, същата се отразява в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към статия “финансови разходи”.

При установяване на условия за обезценка същата се определя като разлика между балансовата стойност и възстановимата стойност на инвестицията и се отразява в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) освен ако през предходни периоди има формиран положителен резерв за тези инвестиции – тогава първо обезценката се покрива за сметка на този резерв и се представя нетно в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в други компоненти на всеобхватния доход).

2.14.2. Финансови активи по справедлива стойност през печалбата

Финансови активи по справедлива стойност през печалбата са недеривативни активи, които са придобити с цел реализиране на текущи доходи чрез придобиване на дялове в инвестиционни фондове за инвестиране на общо събрани средства в портфолио от различни компании. Тези инструменти представляват държани дялове в инвестиционни фондове. Дяловете в инвестиционни фондове първоначално се оценяват по цена на придобиване. Преките разходи по транзакцията на покупката се отнасят директно на разход. Последващо, към датата на всеки отчет за финансовото състояние, те се оценяват по справедливи стойности определени съгласно условията за участие в тях. Справедливата стойност се изчислява и анализира от самите инвестиционни фондове. Ефектите от преоценка до справедлива стойност се признават веднага в консолидирания отчет за всеобхватния доход към “финансови приходи” или „финансови разходи”.

2.15. Материални запаси

Материалните запаси са оценени в консолидирания финансов отчет както следва:

- суровини, материали и стоки - по по-ниската от: доставната себестойност (цена на придобиване и нетната им реализируема стойност;

- готова продукция, полуфабрикати и незавършено производство – по по-ниската от: производствената себестойност и нетната реализируема стойност;

Разходите, които се извършват, за да доведат даден продукт от материалните запаси в неговото настоящо състояние и местонахождение, се включват в цената на придобиване (себестойността), както следва:

- суровини, материали и стоки – всички доставни разходи, които включват покупната цена, вносни мита и такси, транспортни разходи, невъзстановяеми данъци и други разходи, които допринасят за приваждане на материалите и стоките в готов за тяхното използване (реализация) вид;

- готова продукция, полуфабрикати и незавършено производство – всички необходими производствени разходи, които формират производствената себестойност, като в нея се включват преките разходи на материали и труд и приспадащата се част от общопроизводствените разходи (променливи и постоянни), с изключение на административните разходи, курсовите разлики и разходите по привлечени финансови ресурси.

Включването на условно постоянните общопроизводствени разходи в производствената себестойност на произвежданата готова продукция, полуфабрикати и незавършеното производство се извършва на базата на нормален капацитет.

Избраните от Групата бази за разпределението им по продукти са:

- за производството на лекарствени средства – нормата на човекочасовете на пряко заетия персонал в производството на конкретния продукт;
- за производството на инфузионни разтвори – количество произведена продукция;
- за производство на пластмасови медицински изделия за еднократна употреба – планова себестойност на произведената продукция.

Дружеството-майка прилага като текуща оценка „стандартна производствена себестойност” по отношение на готовата продукция, полуфабрикатите и незавършеното производство, и респ. „стандартната доставна себестойност” – за основните суровини и материали за производството. В края на всеки отчетен период ръководството извършва анализ на факторите, довели до формиране на отклонения при: а) доставка на суровини и материали за производството - чрез сравнение между фактическите и стандартните доставни разходи и б) производството на готова продукция, полуфабрикати и незавършено производство - чрез сравнение между фактическите и стандартните производствени разходи. При необходимост се извършват корекции на оценката на наличните материални запаси във финансовия отчет. На база проучвания на добри отчетни практики във фармацевтичния отрасъл са възприети прагове на същественост за: а) отклонението при доставка на суровини и материали за производството – до 2 % и б) производствено отклонение – до 1 %, в рамките на които не се коригира текущата оценка на наличните крайни запаси от суровини и материали, готова продукция и незавършеното производство за целите на консолидирания финансов отчет.

При употребата (влагане и продажбата) на материалните запаси те се изписват текущо, като се използва методът на средно-претеглената цена (себестойност).

Нетната реализируема стойност представлява приблизително определената продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанска дейност, намалена с приблизително определените разходи по довършването в търговски вид на този актив и приблизително определените разходи за реализация.

2.16. Търговски и други вземания

В консолидирания финансов отчет търговските вземания се представят и отчитат по справедлива стойност на база стойността на оригинално издадената фактура (себестойност), намалена с размера на обезценката за несъбираеми суми. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, вземанията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, а последващо – по амортизируема стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва (*Приложение № 2.25*).

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави, когато за събираемостта на цялата сума или част от нея съществува висока несигурност. Несъбираемите вземания се изписват, когато правните основания за това настъпят. Обезценката на вземанията се начислява чрез съответна кореспондентна корективна сметка за всеки вид вземане към статията “други разходи” на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.17. Лихвоносни заеми и други предоставени финансови ресурси

Всички заеми и други предоставени финансови ресурси се представят първоначално по себестойност (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на предоставеното по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и предоставени ресурси. След първоначалното им признаване лихвоносните заеми и други предоставени ресурси последващо се оценяват и представят в консолидирания финансов отчет по амортизируема стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Амортизируемата стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други суми, асоциирани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови приходи (лихви) или разходи през периода на амортизация или когато вземанията се погасят, отпишат или редуцират.

Лихвоносните заеми и други предоставени финансови ресурси се класифицират като текущи, освен за частта от тях, за която Групата има безусловно право да уреди задължението си в срок над 12 месеца от края на отчетния период (*Приложение № 2.25*).

2.18. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства включват касовите наличности и наличностите по разплащателните сметки, а паричните еквиваленти – депозити в банки, средствата които са свободно разполагаеми от дружествата в Групата съгласно условията на договореностите с банките по време на депозита, независимо от оригиналния срок /матуритет/ на съответния депозит (*Приложение № 2.25*).

За целите на изготвянето на консолидирания отчет за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);
- лихвите по получени инвестиционни кредити се включват като плащания за финансова дейност, а лихвите, свързани с кредити, обслужващи текущата дейност (за оборотни средства), се включват в оперативна дейност;
- получените лихви от краткосрочни депозити в банки се включват в състава на паричните потоци от инвестиционна дейност;
- платеният ДДС по покупки на дълготрайни активи от чуждестранни доставчици се посочва на ред “платени данъци”, а при доставка на дълготрайни активи от страната се посочва на ред “плащания към доставчици” към паричните потоци от оперативна дейност, доколкото той участва и се възстановява заедно и в оперативните потоци на дружествата от Групата за съответния период (месец).
- блокираните парични средства над 3 месеца не се третираат като парични средства и еквиваленти.
- постъпленията по договори за факторинг се представят в парични потоци от финансова дейност.

2.19. Търговски и други задължения

Търговските и другите текущи задължения в консолидирания финансов отчет се представят по стойността на оригиналните фактури (цена на придобиване), която се приема за справедливата стойност на сделката и ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, задълженията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, а последващо – по амортизируема стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва (*Приложение № 2.25*).

2.20. Лихвоносни заеми и други привлечени финансови ресурси

В консолидирания финансов отчет всички заеми и други привлечени финансови ресурси се представят първоначално по себестойност (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на полученото по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и привлечени ресурси. След първоначалното им признаване лихвоносните заеми и други привлечени ресурси последващо се оценяват и представят в консолидирания финансов отчет по амортизируема стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Амортизируемата стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други разходи, вкл. дисконт

или премия, асоциирани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови приходи или разходи (лихви) през периода на амортизацията или когато задълженията се отпишат или редуцират (*Приложение № 2.25*).

Лихвоносните заеми и други привлечени финансови ресурси се класифицират като текущи, освен за частта от тях, за която Групата има безусловно право да уреди задължението си в срок над 12 месеца от края на отчетния период.

2.21. Капитализиране на разходи по заеми

Разходите по заеми, които пряко се отнасят към придобиването, строителството или производството на отговарящ на условията /квалифициран/ актив на Групата, се капитализират като част от стойността на този актив. Отговарящ на условията /квалифициран/ актив е актив, който непременно изисква поне 12-месечен период от време, за да стане готов за предвижданата му употреба или продажба.

Размерът на разходите по заеми, които могат да се капитализират в стойността на един отговарящ на условията /квалифициран/ актив, се определя чрез коефициент /норма/ на капитализация. Коефициентът на капитализация е среднопретеглената величина на разходите по заеми, отнесени към заемите, които са непогасени през периода, с изключение на заемите, извършени специално с цел придобиване на един отговарящ на условията /квалифициран/ актив.

Капитализирането на разходите по заеми като част от стойността на един отговарящ на условията /квалифициран/ актив започва, когато са изпълнени следните условия: извършват се разходите за актива, извършват се разходите по заеми и в ход са дейности, които са необходими за подготвяне на актива за предвижданата му употреба или продажба.

Разходите по заеми се намаляват и с всякакъв инвестиционен доход от временното инвестиране на средствата от тези заеми.

2.22. Лизинг

Финансов лизинг

Лизингополучател

Финансовият лизинг, при който се трансферира към Групата съществената част от всички рискове и стопански ползи, произтичащи от собствеността върху актива под финансов лизинг, се капитализира в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя, като се представя като имоти, машини и оборудване под лизинг по цена на незабавна продажба или ако е по-ниска - по сегашната стойност на минималните лизингови плащания.

Лизинговите плащания съдържат в определено съотношение финансовия разход (лихвата) и приспадащата се част от лизинговото задължение (главница), така че да се постигне постоянен лихвен процент за оставащата неизплатена част от главницата по лизинговото задължение. Лихвените разходи се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като “финансови разходи” - лихва, на база ефективен лихвен процент (*Приложение № 2.25*).

Придобитите под финансов лизинг активи се амортизират на база полезния живот на актива и в рамките на лизинговия срок.

Лизингодател

Финансовият лизинг, при който се трансферира извън Групата съществената част от всички рискове и стопански изгоди, произтичащи от собствеността върху актива под финансов лизинг, се изписва от състава на активите на лизингодателя и се представя в отчета за финансовото състояние като вземане със стойност, равна на нетната инвестиция от лизинга. Нетната инвестиция в лизинговия договор представлява разликата между сбора от минималните лизингови плащания по договора за финансов лизинг и негарантираната остатъчна стойност, начислена за лизингодателя, и незаработеният финансов доход.

Разликата между балансовата стойност на отдадения под финансов лизинг актив и незабавната (справедливата му продажна) стойност се признава в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в началото на лизинговия договор (при предаването на актива) като доход от продажба на активи.

Признаването на заработения финансов приход като текущ лихвен приход се основава на прилагането на метода на ефективната лихва.

Оперативен лизинг

Лизингополучател

Лизинг, при който наемодателят продължава да притежава съществената част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив се класифицира като оперативен лизинг. Поради това активът не се включва в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя.

Плащанията във връзка с оперативния лизинг се признават като разходи в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на база линеен метод за периода на лизинга.

Лизингодател

Наемодателят продължава да притежава съществена част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив. Поради това този актив продължава да е включен в състава на неговите имоти, машини и оборудване като амортизацията му за периода се включва в текущите разходи на лизингодателя.

Приходът от наеми от оперативен лизинг се признава на базата на линейния метод в продължение на срока на съответния лизинг. Първоначално направените преки разходи във връзка с договарянето и уреждането на оперативния лизинг, се добавят към балансовата стойност на отдадените активи и се признават на базата на линейния метод в продължение на срока на лизинга.

2.23. Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите в Групата се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство за дружествата, извършващи своята дейност в *България*, на полския Кодекс – за

дружествата в *Полша*, на трудовото законодателство и Колективния трудов договор за дружествата в *Украйна*, на трудовото законодателство, Общия колективен трудов договор и действащия Правилник на труда за дружествата в *Сърбия*, Закона за труда – за дружеството в *Латвия*, трудовото законодателство за дружествата в *Беларус*, на Закон на Република Казахстан за задължения по социално осигуряване за дружеството в *Казахстан*, на литовски кодекс на труда - за дружеството в *Литва* и на молдовски кодекс на труда - за дружеството в *Молдова*.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за наетия персонал под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми за уреждане в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналят е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив за периода, в който е положен трудът за тях и/или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удържки) в размер на недисконтираната им сума.

Към датата на всеки консолидиран финансов отчет дружествата от Групата правят оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползаното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за сумите за самите възнаграждения и на вноските по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Тантиеми и бонусни схеми

Софарма АД

Съгласно Устава на дружеството-майка и при взето решение за одобрение на Общото събрание на акционерите изпълнителният директор има право да получи еднократно възнаграждение (тантием) в размер на до 1 % от нетната печалба на дружеството, както и да бъде оправомощен да определи кръга на служителите, между които да бъде разпределена като бонус парична сума в размер на до 2 % от стойността на печалба на дружеството за всяка календарна година. Когато определена част се изисква да бъде разсрочена за по-дълъг от 12-месечен период, тази част се оценява по нейната сегашна стойност към датата на финансовия отчет и се посочва към нетекущите пасиви в отчета за финансовото състояние, статия „задължения към персонала”.

Софарма Трейдинг АД

Съгласно устава на дружеството, изпълнителният директор има право да получи еднократно възнаграждение (тантием) в размер до 1 % от нетната печалба на дружеството при едновременното наличие на две условия – отчитане на положителен финансов резултат за съответната година и след решение на Общото събрание. Изплащането на не по-малко от 40% от възнаграждението се разсрочва за период от време, не по-кратък от три години (на равни месечни вноски). За останалия персонал, вкл. управленски, сумите на бонуси/премии се начисляват в периода на заработване.

Сумите на този тип възнаграждения се признават след вземане на решение от Общото събрание на акционерите и се представя в отчета за финансовото състояние, статия „задължения към персонала”.

Момина крепост АД

Съгласно Устава на дружеството при взето решение на Общото събрание на акционерите изпълнителният директор има право да получи еднократно възнаграждение (тантием) в размер на 1% от нетната печалба на дружеството.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Планове с дефинирани вноски

За България

Основно задължение на дружествата – работодатели в България е да извършват задължително осигуряване на наетия персонал за фонд “Пенсии”, допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд “Общо заболяване и майчинство” (ОЗМ), фонд “Безработица”, фонд “Трудова злополука и професионална болест” (ТЗПБ), и здравно осигуряване.

Размерите на осигурителните вноски се утвърждават всяка година със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съответствие с правилата от Кодекса за социално осигуряване (КСО).

Тези осигурителни пенсионни планове, прилагани от дружеството в качеството му на работодател, са планове с дефинирани вноски. При тях работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фонд “Пенсии”, фонд “ОЗМ”, фонд “Безработица”, фонд “ТЗПБ”, както и в универсални и професионални пенсионни фондове - на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно средства да изплатят на съответните лица заработените от тях суми за периода на трудовия им стаж. Аналогични са и задълженията по отношение на здравното осигуряване.

За дружествата в чужбина

Размерите на осигурителните вноски в Полша се утвърждават със Закон за национално осигурителна система, в Украйна - Закон за пенсионно обезпечаване, в Сърбия - със Закона за труда в Република Сърбия, в Латвия - със Закона за социалното осигуряване, Литва със Закона за националното социално осигуряване на Република Литва, в Република Беларус - със Закон за задължителните застрахователни вноски към фонда за социална защита на населението на Министерството на труда и социалната защита, в Казахстан – със Закон на Република Казахстан за задължения по социално осигуряване и Молдова – със Закон за бюджета за държавно социално осигуряване. Разпределението на осигурителните вноски между работодателя и осигуреното лице се определя в съотношения, регламентирани в съответните местни законодателства Закон за държавна система за социално осигуряване.

Към Групата няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

Дължимите от дружествата в Групата вноски по плановете с дефинирани вноски за социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата) освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, и като текущо задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на полагане на труда и на начислението на съответните доходи на наетите лица, с които доходи вноските са свързани.

Планове с дефинирани доходи

Съгласно Кодекса на труда работодателят на дружествата в *България* е задължен да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. Съгласно Закона за труда в *Сърбия* работодателят на сръбското дружество е задължен да изплати на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение при пенсиониране в размер най-малко на три средни работни заплати, изчислени към момента на изплащането. Съгласно трудовото законодателство в *Украйна* и колективния трудов договор на украинското дружество, работодателят е задължен да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 100 и 200 украински гривни (между 7 лв. и 14 лв.). Също така дружеството в *Украйна* начислява социални обезщетения, които се изплащат преди пенсиониране на служителите поради специфични условия на труд. Съгласно трудовото законодателство в *Полша* работодателят има задължение да изплати при пенсиониране – една брутна месечна заплата. Съгласно трудовото законодателство в *Литва*, *Латвия*, *Беларус* и *Молдова* няма задължения към персонала при пенсиониране.

По своите характеристики тези схеми представляват нефондирани планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на финансовия отчет, по която те се представят в консолидирания отчет за финансовото състояние, а респективно изменението в стойността им се представя в консолидирания отчет за всеобхватния доход като: а) разходите за текущ и минал стаж, разходите за лихва и ефектите от съкращенията и урежданията се признават веднага, в периода, в който възникнат, и представят в текущата печалба или загуба по статия „разходи за персонал”, а б) ефектите от последващите оценки на задълженията, които по същество представляват актюерски печалби и загуби, се признават веднага, в периода, в който възникнат, и се представят към другите компоненти на всеобхватния доход, по статия „последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи”. Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита.

Към датата на всеки годишен консолидиран финансов отчет дружествата от Групата назначават сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните им задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на

лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации с подобен срок, котиращи в съответната държава, където функционира и самото дружество.

Доходи при напускане

Съгласно местните разпоредби на трудовите и осигурителни законодателства на дружествата от Групата, работодателят има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор преди пенсиониране определени видове обезщетения.

Групата признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база анонсиран план вкл. за реструктуриране, за да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в консолидирания отчет за финансовото състояние по тяхната сегашна стойност.

2.24. Акционерен капитал и резерви

Софарма АД (дружеството-майка) е акционерно дружество и е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на **акционерен капитал**, който да служи като обезпечение на вземанията на кредиторите. Акционерите отговарят за задълженията на дружеството до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност. Дружеството-майка отчита основния си капитал по номинална стойност на регистрираните в съда акции.

Съгласно изискванията на Търговския закон и устава дружеството-майка е длъжно да формира и резерв **“фонд Резервен” (законови резерви)**, като източници на фонда могат да бъдат:

- най-малко една десета от печалбата, която се отделя, докато средствата във фонда достигнат една десета част от акционерния капитал или по-голяма част, определена по решение на Общото събрание на акционерите;
- средствата, получени над номиналната стойност на акциите при издаването им (премиен резерв);
- други източници, предвидени по решение на Общото събрание.

Средствата от фонда могат да се използват само за покриване на годишната загуба и на загуби от предходни години. Когато средствата във фонда достигнат определения в устава минимален размер, средствата над тази сума могат да бъдат използвани за увеличаване на акционерния капитал.

Обратно изкупените собствени акции са представени в консолидирания отчет за финансовото състояние по себестойност (цена на придобиване), като с брутната им покупна цена е намален собственият капитал на Групата. Печалбите или загубите от продажбата на обратно изкупени собствени акции са за сметка на неразпределената печалба и се представят директно в собствения капитал на Групата към компонента “неразпределена печалба”.

Преоценъчният резерв – имоти, машини и оборудване е формиран от:

- положителната разлика между балансовата стойност на имотите, машините и оборудването и техните справедливи стойности към датата на извършване на преоценката;

- положителната разлика между балансовата стойност на имоти, отчитани като използвани в собствената стопанска дейност, и тяхната справедлива стойност към датата, на която те се трансферират в инвестиционни имоти.

Ефектът на отсрочените данъци върху преоценъчния резерв е отразен директно за сметка на този резерв.

Преоценъчният резерв се прехвърля към натрупани печалби, когато активите се отписват от консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата или са напълно амортизирани.

Преоценъчният резерв покрива обезценки на активите, с които той е свързан. Той може да бъде използван при реализацията на дивидентната и капиталовата политика на Групата само след прехвърлянето му към компонента „неразпределена печалба”.

Резервът по финансови активи на разположение и за продажба е формиран от разликата между балансовата стойност на финансовите активи на разположение и за продажба и техните справедливи стойности към датата на извършване на преоценката. Този резерв се прехвърля към текущите печалби и загуби в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато финансовите активи се освободят (продадат) от Групата и/или при установена трайна обезценка на определени финансови активи.

Резервът от ефекти от преизчисление във валутата на представяне включва ефектите от преизчисления на финансовите отчети на чуждестранните дружества от местна валута във валутата на представяне на Групата. Този резерв е признат като отделен компонент на собствения капитал в консолидирания отчет за финансовото състояние и се признава като част от печалбата или загубата в консолидирания отчет за всеобхватния доход на ред „печалби/(загуби) от придобиване и освобождаване на дъщерни дружества, нетно” при освобождаване (продажба) от чуждестранна дейност (дружество).

2.25. Финансови инструменти

2.25.1. Финансови активи

Групата класифицира своите финансови активи в следните категории: “заеми (кредити) и вземания”, “активи на разположение и за продажба” и „активи по справедлива стойност през печалбата”. Класификацията е в зависимост от същността и целите (предназначението) на финансовите активи към датата на тяхното придобиване. Ръководството на дружеството-майка заедно с това на съответното дъщерно дружество определя класификацията на финансовите активи за целите на Групата към датата на първоначалното им признаване в отчета за финансовото състояние.

Обичайно дружествата от Групата признават в отчета си за финансовото състояние финансовите активи на “датата на търгуване” - датата, на която те са поели ангажимент да закупят

съответните финансови активи. Всички финансови активи се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност плюс преките разходи по транзакцията.

Финансовите активи се отписват от консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата, когато правата за получаване на парични средства от тези активи са изтекли или са прехвърлени и Групата е прехвърлила съществената част от рисковете и ползите от собствеността върху актива на друго дружество (лице) извън нея. Ако Групата продължава да държи съществената част от рисковете и ползите, асоциирани със собствеността на даден трансфериран финансов актив, то тя продължава да признава актива в консолидирания си отчет за финансовото състояние, но признава също и обезпечено задължение (заем) за получените средства.

Кредити и вземания

Кредити и вземания са недеривативни финансови активи с фиксирани или установими плащания, които не се котираат на активен пазар. Те се оценяват в консолидирания отчет за финансовото състояние по тяхната амортизируема стойност при използването на метода на ефективната лихва, намалена с направена обезценка. Тези активи се включват в групата на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или в обичаен оперативен цикъл на съответното дружество от Групата, а останалите - като нетекущи.

Тази група финансови активи включва: предоставени заеми, търговски вземания, други вземания от контрагенти и трети лица, и паричните средства и парични еквиваленти от консолидирания отчет за финансовото състояние (*Приложения № 2.16, 2.17 и № 2.18*). Лихвеният доход по “кредитите и вземанията” се признава на база ефективна лихва, освен при краткосрочните вземания под 3 месеца, където признаването на такава лихва е неоснователно като несъществено и в рамките на обичайните кредитни условия. Той се представя в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), към статията „финансови приходи”.

На датата на всеки отчет за финансовото състояние дружествата от Групата оценяват дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, налагащи обезценка на техните кредити и вземания, включени в консолидирания отчет за финансовото състояние (*Приложение № 2.31*).

Финансови активи на разположение и за продажба

Финансовите активи на разположение и за продажба са недеривативни активи, които са придобити с такава цел или не са класифицирани в друга група. Обичайно за Групата те представляват акции, облигации или дялове в други (трети) дружества, придобити с инвестиционна цел (инвестиции на разположение и за продажба) и се включват към нетекущите активи освен ако намерението на дружествата от Групата е да ги продава в рамките на следващите 12 месеца и активно търси купувач (*Приложение № 2.14.1*).

Финансовите активи на разположение и за продажба се оценяват първоначално по цена на придобиване, която е справедливата стойност на възнаграждението, което е платено, включително разходите по придобиване, включени в инвестицията.

Последващата оценка на финансовите активи на разположение и за продажба е по справедлива стойност, освен за акции/дялове на затворени, нетъргувани на борсов пазар дружества

(Приложение 2.14.1).

Ефектите от преоценката до справедливата стойност, печалби или загуби, на държаните инвестиции на разположение и за продажба се отчитат в консолидирания отчет за всеобхватния доход (към други компоненти на всеобхватния доход) към “нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба” и се натрупват към самостоятелен компонент на собствения капитал - ”резерв по финансови активи на разположение и за продажба”.

При установяване на последваща трайна обезценка или при продажба на инвестиция на разположение и за продажба, сумата на обезценката и всички натрупани преди това загуби (нетно) към резерва, се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като “финансови разходи”. Аналогично, при всяка продажба на инвестициите от този тип натрупаните нереализирани печалби в резерва се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в статията “финансови приходи”.

Ефектите от рециклирането на натрупаните ефекти от промяна в справедливата стойност на държаните инвестиции на разположение и за продажба се представят към другите компоненти на всеобхватния доход (“нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба”), нетно от тези на новите преоценки за периода.

Дивиденди по акции и дялове, класифицирани като финансови активи на разположение и за продажба, се признават и отчитат в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато се установи, че съответното дружество е придобило правото върху тези дивиденди.

Притежаваните инвестиции на разположение и за продажба се преглеждат към всяка дата на отчета за финансовото състояние дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, че за отделен финансов актив или група активи, има обезценка. Те се обезценяват, ако балансовата стойност е по-висока от очакваната им възстановима сума. Сумата на признатата загуба от обезценка е равна на разликата между цената на придобиване, намалена с плащанията и възстановимата им сума, която се приема за равна на сегашната стойност на очакваните прогнозируеми бъдещи парични потоци, дисконтирани по текущ пазарен лихвен процент или чрез нормата на доходност за сходни финансови активи.

Финансови активи по справедлива стойност през печалбата

Финансови активи по справедлива стойност през печалбата са недеривативни активи, които са придобити с цел реализиране на текущи доходи чрез придобиване на дялове в инвестиционни фондове за инвестиране на общо събрани средства в портфолио от различни компании. Тези инструменти представляват държани дялове в инвестиционни фондове *(Приложение 2.14.2)*. Дяловете в инвестиционни фондове първоначално се оценяват по цена на придобиване. Последващо, към датата на всеки консолидиран отчет за финансовото състояние те се оценяват по справедливи стойности определени съгласно условията за участие в тях. Справедливата стойност се изчислява и анализира от самите инвестиционни фондове. Ефектите от преоценка до справедлива стойност се признават веднага в консолидирания отчет за всеобхватния доход към позициите “финансови приходи или “финансови разходи” в зависимост от реализираната печалба или загуба.

2.25.2. Финансови пасиви и инструменти на собствен капитал

Групата класифицира дългови инструменти и инструменти на собствен капитал или като финансови задължения или като собствен капитал в зависимост от същността и условията в договора със съответния контрагент относно тези инструменти.

Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Групата включват заеми (кредити) и задължения по факторинг, задължения към доставчици и други контрагенти. Първоначално те се признават в консолидирания отчет за финансовото състояние по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо – по амортизируема стойност по метода на ефективната лихва (*Приложение № 2.20, 2.21 и 2.23*).

2.26. Провизии

Провизии се признават, когато Групата има настоящо (конструктивно или правно) задължение в резултат на минало събитие и е вероятно, че погасяването/уреждането на това задължение е свързано с изтичане на ресурси. Провизиите се оценяват на база най-добрата приблизителна преценка на ръководството на съответното дружество и на Групата към датата на консолидирания отчет за финансовото състояние за разходите, необходими за уреждането на съответното задължение. Приблизителната оценка се дисконтира, когато падежът на задължението е дългосрочен. Когато се очаква част от ресурсите, които ще се използват за уреждане на задължението да бъдат възстановени от трето лице, съответното дружество от Групата признава вземане, ако е налице висока степен на сигурност на неговото получаване, че стойността му може надеждно да се установи и отчита доход (кредит) по същата позиция в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), където е представена и самата провизия.

2.27. Данъци върху печалбата

Текущите данъци върху печалбата на българските дружества от Групата са определени в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка в България за 2017 г. е 10 % (2016 г.: 10%).

Дъщерните и съвместните дружества в чужбина се облагат съгласно изискванията на съответните данъчни законодателства по държави при следните данъчни ставки:

<i>Държава</i>	<i>Данъчна ставка</i>	
	<i>2017 г.</i>	<i>2016 г.</i>
Украйна	18%	18%
Сърбия	15%	15%
Латвия	15%	15%
Беларус	18%	18%
Литва	15%	15%
Полша	19%	19%
Казахстан	20%	20%
Молдова	12%	12%

Отсрочените данъци върху печалбата се определят чрез прилагане на балансовия метод за определяне на задължението относно всички временни разлики на всяко консолидирано дружество към датата на консолидирания финансов отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви, вкл. за породените от консолидационните корекции.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, с изключение на тези, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизползваните данъчни загуби до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспаднат тези намаляеми разлики, с изключение на разликите, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглежда на всяка дата на баланса и се редуцират до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба или проявяващи се през същия период облагаеми временни разлики, с които те да могат да бъдат приспаднати или компенсирани.

Отсрочените данъци, свързани с обекти, които са отчетени като други компоненти на всеобхватния доход или капиталова позиция в консолидирания отчет за финансовото състояние, също се отчитат директно към съответния компонент на всеобхватния доход или балансовата капиталова позиция.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки, които се очаква да се прилагат за периода и типа операции, през които активите се очаква да се реализират, а пасивите - да се уредят (погасят), на база данъчните закони, които са в сила или с голяма степен на сигурност се очаква да са в сила, и по данъчни ставки на държавата, в чиято юрисдикция се очаква да се реализира съответният отсрочен актив или пасив.

Отсрочени данъчни активи на едно дружество от Групата се представят нетно срещу отсрочени данъчни пасиви на това дружество, когато то се явява за тях данъчният платец в съответната юрисдикция, и то тогава и само тогава, когато дружеството има законно право да извършва или получава нетни плащания на текущи данъчни задължения или вземания по данък върху дохода.

2.28. Правителствени финансираня

Правителственото финансиране представлява различни форми на предоставяне на безвъзмездни средства от държавата (местни и централни органи и институции) и/или междуправителствени споразумения и организации.

Правителствените финансираня (общински, държавни и международни институции, вкл. по реда на използване на Европейските фондове и програми) се признават първоначално като отсрочен доход (финансиране), когато е налице разумна сигурност, че то ще бъде получено от Групата, и че последната е спазила и спазва условията и изискванията по дарението.

Правителствено финансиране, свързано с компенсиране на направени разходи, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за същия период, през който са признати и разходите.

Правителствено финансиране, свързано с компенсиране на инвестиционни разходи за придобиване на актив, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за целия период на полезен живот на актива, обичайно пропорционално на размера на признатата в разходите амортизация.

2.29. Нетна печалба или загуба на акция

Нетната печалба или загуба на акция се изчислява като се раздели нетна печалба или загуба за периода, подлежаща на разпределение между акционерите на дружеството-майка, притежатели на обикновени акции, на средно-претегления брой на държаните обикновени акции за периода.

Средно-претегленият брой акции представлява броят на държаните обикновени акции в началото на периода, коригиран с броя на обратно изкупените обикновени акции и на новоиздадените такива през периода, умножен по средно-времевия фактор.

Този фактор изразява броя на дните, през които конкретните акции са били държани, спрямо общия брой на дните през периода.

При капитализация, бонус емисия или разделяне, броят на обикновените акции, които са в обръщение до датата на това събитие, се коригира, за да се отрази пропорционалната промяна в броя на обикновените акции в обръщение така, сякаш събитието се е случило в началото на представения най-ранен период.

Нетна печалба или загуба на акции с намалена стойност не се изчисляват, тъй като няма издадени потенциални акции с намалена стойност в Групата.

2.30. Оценяване по справедлива стойност

Някои от активите и пасивите на Групата се оценяват и представят и/или само оповестяват по справедлива стойност за целите на финансовото отчитане. Такива са: а) на повтаряща се (ежегодна) база – определени търговски и други вземания и задължения, финансовите активи на разположение и за продажба, инвестиционните имоти, предоставени и получени банкови заеми и заеми от трети лица, определени търговски и други вземания и задължения, вземания и задължения по финансов лизинг; а други б) на неповтаряща се (периодична) база – нефинансови активи като имоти, машини и оборудване.

Справедливата стойност е цената, която би била получена при продажбата на даден актив или платена при прехвърлянето на пасив в обичайна сделка между независими пазарни участници на датата на оценяването. Справедливата стойност е изходяща цена и се базира на предположението, че операцията по продажбата ще се реализира или на основния пазар за този актив или пасив, или в случай на липса на основен пазар – на най-изгодния пазар за актива или пасива. Както определеният като основен, така и най-изгодният пазар са такива пазари, до които дружествата от Групата задължително има достъп.

Измерването на справедливата стойност се прави от позицията на предположенията и преценките, които биха направили потенциалните пазарни участници когато те биха определяли цената на съответния актив или пасив, като се допуска, че те биха действали за постигане на най-добра стопанска изгода от него за тях.

При измерването на справедливата стойност на нефинансови активи винаги изходната точка е предположението какво би било за пазарните участници най-доброто и най-ефективно възможно използване на дадения актив.

Групата прилага различни оценъчни техники, които биха били подходящи спрямо спецификата на съответните условия, и за които разполага с достатъчна база от входящи данни, като се стреми да използва в максимална степен наличната публично наблюдаема информация и респ. – да минимизира използването на ненаблюдаема информация. Тя използва и трите допустими подхода, *пазарния, приходния и разходния подход*, като най-често прилаганите оценъчни техники са директни и/или коригирани котиран пазарни цени, пазарни аналози и дисконтирани парични потоци, вкл. на база капитализиран доход от наем.

Справедливата стойност на всички активи и пасиви, които се оценяват и/или оповестяват в консолидираните финансови отчети по справедлива стойност, се категоризира в рамките на следната йерархия на справедливите стойности, а именно:

- Ниво 1 – Котиран (некоригирани) пазарни цени на активен пазар за идентични активи или пасиви;
- Ниво 2 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които са различни от директно котиран цени, но са пряко или косвено достъпни за наблюдение, вкл. когато котираните цени са обект на определени корекции; и
- Ниво 3 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които в значителната си част са ненаблюдаеми.

Групата прилага основно справедлива стойност Ниво 2 и Ниво 3.

За тези активи и пасиви, които се оценяват по справедлива стойност в консолидираните финансови отчети на повтаряема база, Групата прави преценка към датата на всеки консолидиран отчет дали е необходим трансфер в нивата на йерархия на справедливата стойност на даден актив или пасив в зависимост от разполагаемите и използваните към тази дата входящи данни.

Централизирано, в дружеството-майка са разработени вътрешни правила и процедури по измерването на справедливата стойност на различните видове активи и пасиви. За целта е определено специално лице по оценките на подчинение на финансовия директор на Групата, което организира осъществяването на целия оценъчен процес, вкл. координира и наблюдава работата на външните оценители.

Групата използва експертната на външни лицензирани оценители за определяне на справедливите стойности на следните активи и пасиви: финансови активи на разположение и за продажба Ниво 2 и Ниво 3, инвестиционни имоти, имоти, машини и оборудване. Изборът на такива оценители се прави на годишна база, като се използват следните критерии: прилагани професионални стандарти, професионален опит и познания; репутация и пазарен статус. Периодично се преценява необходимостта от ротация на външните оценители – на всеки три-пет

години. Приложението на оценъчните подходи и техники, както и използваните входящи данни за всеки случай на измерване на справедлива стойност, са обект на задължително обсъждане и координиране между външните експерти-оценители и специално определеното лице по оценките, както и приемането на издаваните оценителски доклади – особено по отношение на съществените предположения и крайните заключения и предложения за размера на справедливата стойност. Финалните оценки на справедливата стойност подлежат на одобрение от финансовия директор и/или главен счетоводител, изпълнителния директор и Съвета на директорите на съответното дружество и финансовия директор на Групата.

На датата на всеки финансов отчет съобразно груповата счетоводна политика специално определеното лице по оценките прави общ анализ на предварително събрана информация за движението в стойностите на активите и пасивите на дружествата от Групата, които подлежат на оценка или оповестяване по справедлива стойност, за типа налични данни и възможните фактори за наблюдаваните промени, и предлага за одобрение пред финансовия директор подхода за измерване на справедливите стойности на съответните активи и пасиви към тази дата. При необходимост това се консултира изрично с използваните външни оценители.

Резултатите от оценъчния процес на измерване на справедливата стойност се представят на одитния комитет и на независимите одитори на съответните дружества, както и на финансовия директор и независимите одитори на Групата.

За целите на оповестяванията на справедливата стойност, Групата е определила съответните си активи и пасиви на база тяхната същност, основни характеристики и рискове, както и на йерархичното ниво на справедливата стойност.

2.31. Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на Групата. Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност.

2.31.1. Признаване на данъчни активи

При признаването на отсрочените данъчни активи от ръководството на Групата е оценявана вероятността отделните намаляеми временни разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на всяко от дружествата от Групата да генерират в перспектива достатъчно данъчни печалби за тяхното компенсиране срещу тези печалби. За дъщерни дружества, които продължават да отчитат загуби през последните години, ръководството на Групата е преценило към датата на издаване на консолидирания отчет значителните несигурности, които съществуват относно дали и доколко в рамките на крайния период, определен със съответните местни данъчни законодателства за пренасяне на данъчни загуби, тези дружества ще могат да генерират достатъчна облагаема печалба.

2.31.2. Материални запаси

Нормален капацитет

Нормалният производствен капацитет на всяко от производствените дружества е определен на база преценките на съответното ръководството (след направени анализи) за оптимално натоварване на техните производствени мощности и възвръщаемост на инвестициите в тях, при продуктова структура на производството, приета за обичайна.

Обезценка

В края на всяка финансова година дружествата от Групата извършват преглед на състоянието, срока на годност и използваемостта на наличните материалните запаси. При установяване на запаси, които съдържат потенциална вероятност да не бъдат реализирани по съществуващата им балансова стойност в следващите отчетни периоди, дружествата от Групата обезценяват материалните запаси до нетна реализируема стойност.

В резултат на направените прегледи и анализи, за периода януари - септември 2017 година, са отчетени възстановени обезценки на материалните запаси в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в размер на 722 х.лв. (2016 г.: отчетена възстановена обезценка в размер на 153 х.лв.) (*Приложение № 9*).

2.31.3. Обезценка на вземания

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави към датата на всеки консолидиран отчет, на индивидуална база за всяко вземане. Вземанията, при които са констатирани трудности при тяхното събиране, подлежат на анализ за определяне на частта от тях, която е реално събираема, а останалата част до номинала на съответното вземане се признава в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като загуба от обезценка (*Приложение № 9*).

Политиката на Групата за осигуряване на събираемостта и оценка на обезценката на вземания е базирана на следните специфични правила:

а) за клиентите - болничните заведения започва начисляване (балансирано или задбалансирано) на лихви за забава при просрочие от 30 дни спрямо датата, на която изтича кредитният период. Ако просрочията продължат още 30 дни, се предприемат действия за подписване на спогодба за разсрочване. При неспазване на спогодбата се пристъпва към завеждане на съдебно дело и съответните правни процедури, чрез които се осигурява събираемост на вземането ведно със съответните лихви и неустойки;

б) за клиентите - аптеки при просрочие от 5 дни спрямо датата, на която изтича кредитният период им се спират продажбите на отложено плащане. Ако просрочията продължат, на 45-тия ден от просрочието се спират всички продажби и се предприемат действия по сключване на спогодба за изплащане на дължимите суми. При неспазване на спогодбата се пристъпва също към завеждане на съдебно дело;

в) за клиенти - свързани лица-болнични заведения при наличие на просрочие над 30 дни се прекратяват доставките. Ако просрочията продължат още 30 дни, се предприемат действия за подписване на спогодба за разсрочване.

След 180 дни закъснение вече се счита, че може да има на лице индикатори за обезценка. При преценката на събираемостта на вземанията ръководствата на дружествата от Групата правят анализ на цялата експозиция от всеки контрагент с оглед установяване на реалната възможност за събирането им, а не само на ниво просрочени индивидуални вземания от общата сума, дължима от контрагента, включително потенциалните възможности за събиране на евентуални лихви за компенсиране на просрочията. При установяване на висока несигурност относно събираемостта на

дадено вземане (група вземания) се прави преценка каква част от него (тях) е обезпечена (залог, ипотека, поръчителства) и по този начин е гарантирана събираемостта им (чрез бъдещо възможно реализиране на обезпечението или плащане от поръчител). Вземанията или частта от тях, за които ръководството преценява, че съществува много висока несигурност за събирането им и не са обезпечени, се обезценяват до 100 % (*Приложения № 22, № 23 и № 24*).

За периода януари - септември 2017 размерът на начислените обезценки (нетно от възстановените) е 109 х.лв. (2016 г.: 181 х.лв. възстановени обезценки, нетно от признатите) (*Приложение № 9*).

2.31.4. Преценка на имоти, машини и оборудване

Към 31.12.2016 г. е извършен цялостен преглед за настъпилите ценови промени в справедлива стойност на дълготрайните материални активи на Групата, както и на тяхното физическо и техническо състояние, начина на експлоатация и остатъчен полезен живот. Съответно, направена е преценка, тъй като към тази дата завършва приетият по политика петгодишен период за тяхната преценка. Прегледът и преценката са изпълнени с професионалното съдействие на независими лицензирани оценители.

Лицензираните оценители са изработили и тест на чувствителност на предложените от тях оценки на справедлива стойност, определени при различните оценъчни методи, съобразно разумно възможните промени на основните допускания, и коментар на получените девиации.

Ръководството е направило подробен анализ на докладите на лицензираните оценители, вкл. тестовете за чувствителност. В резултат на това в Групата е отчетела преценка и е признат преоценъчен резерв в размер на 10,298 х.лв., нетно от данъци (*Приложение № 14*).

Групата е приела да не преценява следните групи активи: а) напълно амортизирани активи, придобити до 31.12.2001 г., доколкото при тях евентуалните допълнителни разходи за амортизация вече се компенсират от повишените разходи за поддръжка; б) компютри и стандартна компютърна техника, офис оборудване и стопански инвентар – доколкото при тях се наблюдава обичайна тенденция за значителни намаления на текущите им пазарни цени за кратки срокове спрямо очаквания срок за тяхната вътрешна експлоатация от дружеството; в) активи, придобити през 2016 г. – доколкото цената на придобиване за тези активи е близка до справедливата им стойност; и г) активи от всички групи (с изключение на имоти), при които анализите на ефектите от оценката показват, че те не са резултат на настъпили ценови и пазарни промени през периода в стойностите на тези активи, а произтичат от различията в допусканията за полезния живот.

2.31.5. Актюерски изчисления

При определяне на сегашната стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани всяка година изчисления на сертифицирани актюери, базирани на предположения за смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор.

В резултат на направените изчисления е отчетено задължение за дългосрочни доходи на персонала при пенсиониране в размер на 4,396 х.лв. (31.12.2016 г.: 4,314 х.лв.) (*Приложение № 28*).

2.31.6. Оперативен лизинг

Групата е класифицирала към статията “имоти, машини и съоръжения” от консолидирания отчет за финансовото състояние, сграда, част от която се предоставя на оперативен лизинг на свързани лица. Тъй като значителна част от сградата се използва и от Групата, ръководството е преценило и тази сграда не е третирана като инвестиционен имот.

2.31.7. Провизии за съдебни дела

По откритите заведени съдебни дела срещу дружествата от Групата, ръководствата на съответните дружества, са преценили, съвместно с адвокатите им, че на настоящия етап вероятността и рисковете за негативен изход от тях е все още под 50 %, поради което не са признати провизии за задължения по дела в консолидирания отчет за финансовото състояние към 30 септември 2017 г. (31.12.2016 г.: няма) (*Приложение № 37*).

3. ПРИХОДИ

Приходите на Групата включват:

	<i>1 януари - 30 септември 2017</i>	<i>1 януари - 30 септември 2016</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Стоки	535,157	470,473
Готова продукция	184,554	167,917
Общо	719,711	638,390

	<i>1 януари - 30 септември 2017</i>	<i>1 януари - 30 септември 2016</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
<i>Приходи от продажби на стоки по видове:</i>		
Таблетни форми	264,699	215,708
Ампулни форми	131,316	135,406
Сиропни форми	35,483	25,928
Капки	22,742	22,498
Консумативи, превързочни материали и апарати	18,849	19,150
Унгвенти	15,915	13,632
Хранителни добавки и билки	14,465	6,680
Козметични стоки	10,591	7,003
Ветеринарни ваксини	4,155	5,476
Лиофилни продукти	3,804	3,290
Супозитории	3,403	2,706
Други	9,735	12,996
Общо	535,157	470,473

	<i>1 януари - 30 септември 2017</i>	<i>1 януари - 30 септември 2016</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
<i>Приходи от продажби на готова продукция по видове:</i>		
Таблетни форми	123,523	109,506
Ампулни форми	24,421	22,924
Консумативи, превързочни материали и апарати	7,303	6,675
Сиропни форми	6,785	5,495
Унгвенти	6,555	5,397
Лиофилни продукти	4,699	5,661
Инхалаторни продукти	1,945	2,036

ГРУПА СОФАРМА
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ МЕЖДИННИЯ СЪКРАТЕН КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за тримесечния период, завършващ на 30 септември 2017 година

Инфузионни разтвори	1,272	105
Капки	1,151	1,038
Ветеринарни ваксини	845	-
Други	6,055	9,080
Общо	184,554	167,917

4. ДРУГИ ДОХОДИ И ЗАГУБИ ОТ ДЕЙНОСТТА, НЕТНО

Другите доходи и загуби от дейността, нетно включват:

	<i>1 януари - 30 септември 2017</i>	<i>1 януари - 30 септември 2016</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Предоставени услуги	3,652	3,444
Нетни загуби от курсови разлики по търговски вземания и задължения и текущи разплащателни сметки	(2,806)	(2,560)
Правителствени финансираня	850	853
Услуги по социална дейност и мероприятия	721	692
Наеми	384	605
Отписани задължения	83	27
Печалба от продажба на дълготрайни активи	72	6
Печалба/(загуба) от продажба на материали	65	28
Други	263	688
Общо	3,284	3,783

Предоставените услуги включват:

	<i>1 януари - 30 септември 2017</i>	<i>1 януари - 30 септември 2016</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Приходи от преддистрибуция	771	695
Приходи от реклама и маркетинг	753	1,345
Услуги по изработка	338	312
Приходи от вторична опаковка	183	-
Услуги по лабораторни анализи	118	136
Гама облъчване	103	49
Транспорт	101	84

ГРУПА СОФАРМА
 ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ МЕЖДИННИЯ СЪКРАТЕН КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 за тримесечния период, завършващ на 30 септември 2017 година

Други	1,285	823
Общо	3,652	3,444

5. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ

Разходите за материали включват:

	<i>1 януари - 30 септември 2017 BGN'000</i>	<i>1 януари - 30 септември 2016 BGN'000</i>
Основни материали	49,396	41,899
Електроенергия	5,079	4,416
Резервни части, лабораторни и технически материали	4,218	3,703
Топлоенергия	2,350	1,859
Горива и смазочни материали	2,041	1,746
Спомагателни материали	1,606	1,664
Други	2,972	2,702
Общо	67,662	57,989

Разходите за основни материали включват:

	<i>1 януари - 30 септември 2017 BGN'000</i>	<i>1 януари - 30 септември 2016 BGN'000</i>
Субстанции (активни съставки)	22,250	21,066
Опаковъчни материали	10,213	6,274
Течни и твърди химикали	6,368	4,821
Билки	2,631	1,615
Ампули	1,749	1,271
Алуминиево фолио	1,195	930
Полипропилен, полиетилен, полистирол	1,131	1,058
Други	3,859	4,864
Общо	49,396	41,899

6. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ

Разходите за външни услуги включват:

	<i>1 януари - 30 септември 2017</i>	<i>1 януари - 30 септември 2016</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Реклама и маркетингови услуги	8,620	9,257
Наеми	6,608	5,328
Консултантски услуги	4,699	4,789
Спедиторски и транспортни услуги	3,985	3,419
Поддръжка на сгради и оборудване	3,372	2,662
Изработка на лекарства	2,413	1,393
Абонаментни такси	1,908	710
Банкови и регулаторни такси	1,746	1,402
Местни данъци и такси	1,609	1,495
Охрана	1,301	1,123
Услуги по граждански договори	969	743
Застраховки	952	1,070
Ремонт на автомобили	830	711
Такси за услуги	816	757
Съобщения и комуникации	736	690
Услуги по регистрации на лекарства	626	577
Медицинско обслужване	603	624
Други	3,131	4,556
Общо	44,924	41,306

7. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА

	<i>1 януари - 30 септември 2017</i>	<i>1 януари - 30 септември 2016</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Текущи възнаграждения	56,523	50,985
Вноски по социалното осигуряване	10,828	9,266
Социални придобивки и плащания	2,440	2,738
Начислени суми за неползвани отпуски	1,257	861
Тантиеми	775	768

ГРУПА СОФАРМА
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ МЕЖДИННИЯ СЪКРАТЕН КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за тримесечния период, завършващ на 30 септември 2017 година

Начислени разходи за дългосрочни доходи на персонала при пенсиониране (<i>Приложение № 28</i>)	283	235
Начислени суми за осигуровки върху отпуски	220	150
Общо	72,326	65,003

8. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА

	<i>1 януари - 30 септември 2017</i>	<i>1 януари - 30 септември 2016</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Представителни мероприятия	1,750	1,975
Брак и липса на стоки	1,255	725
Командировки	1,181	956
Обучения	492	408
Начислена /(възстановена) обезценка на текущи активи, нетно (<i>Приложение № 9</i>)	(430)	(151)
Дарения	408	253
Непризнат данъчен кредит	168	156
Брак и липси на готова продукция и незавършено производство	122	100
Други	287	1,044
Общо	5,233	5,466

9. ОБЕЗЦЕНКА НА ТЕКУЩИ АКТИВИ

Разходите за обезценка на вземания, незавършено производство, продукцията и стоки, нетно включват:

	<i>1 януари - 30 септември 2017</i>	<i>1 януари - 30 септември 2016</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
<i>Обезценка на вземания</i>	523	12
<i>Възстановена обезценка на вземания</i>	(414)	(193)
Нетно изменение на обезценките по вземания (<i>Приложение № 9, №22, № 23 и № 24</i>)	109	(181)
Обезценка на стоки	(539)	30
Обезценка на вземания по предоставени търговски заеми	874	-
Обезценка на материали (<i>Приложение № 5</i>)	(183)	(183)

Общо обезценка на текущи активи

261

(334)

10. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ

	<i>1 януари - 30 септември 2017</i>	<i>1 януари - 30 септември 2016</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
<i>Финансовите приходи</i> включват:		
Приходи от лихви по просрочени търговски вземания	3,090	2,966
Нетна печалба от операции с инвестиции в ценни книжа	2,421	438
Приходи от лихви по предоставени заеми	930	1,110
Приходи от дялово участие (дивиденди)	144	92
Лихви по вземания по специални договори	22	58
Приходи от лихви по банкови депозити	21	15
Приходи от ликвидация на дъщерни дружества	7	-
Общо	6,635	4,679

11. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ

	<i>1 януари - 30 септември 2017</i>	<i>1 януари - 30 септември 2016</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
<i>Финансовите разходи</i> включват:		
Разходи за лихви по получени заеми	5,280	6,655
Нетна загуба от курсови разлики по заеми в чуждестранна валута	2,437	1,124
Обезценка на вземания по предоставени търговски заеми	874	607
Банкови такси по заеми и гаранции	570	1,115
Нетна загуба от курсови разлики по вземане от продажба на дъщерно дружество	398	-
Ефекти от вливане на инвестиции на разположение и за продажба	289	-
Разходи за лихви по факторинг	263	201
Разходи за лихви по финансов лизинг	235	266
Ефекти от деривативи	70	-
Обезценка на парични средства в банки под особен надзор	-	4
Общо	10,416	9,972

12. ПЕЧАЛБИ/ ЗАГУБИ ОТ АСОЦИИРАНИ И СЪВМЕСТНИ ДРУЖЕСТВА

	<i>1 януари - 30 септември 2017 BGN'000</i>	<i>1 януари - 30 септември 2016 BGN'000</i>
(Загуби)/печалби от асоциирани дружества, нетно	(226)	(256)
(Загуби)/печалби от съвместни дружества	(2)	(111)
	<u>(228)</u>	<u>(367)</u>

13. ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

Другите компоненти на всеобхватния доход включват:

	Други компоненти на всеобхватния доход, отнасящи се към Групата		Други компоненти на всеобхватния доход, отнасящи се към неконтро- лиращото участие		Общо други компоненти на всеобхватния доход	
	<i>1 януари – 30 септемвр и 2017 BGN '000</i>	<i>1 януари – 30 септемвр и 2016 BGN '000</i>	<i>1 януари – 30 септемвр и 2017 BGN '000</i>	<i>1 януари – 30 септемвр и 2016 BGN '000</i>	<i>1 януари – 30 септемвр и 2017 BGN '000</i>	<i>1 януари – 30 септемвр и 2016 BGN '000</i>
<i>Компоненти, които нама да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата</i>						
Последващи оценки на планове с дефинирани пенсионни доходи	(22)	-	-	-	(22)	-
<i>Компоненти, които могат да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата</i>						
Нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба:	2,049	(64)	3	(20)	2,052	(84)
<i>Печалби възникнали през годината</i>	2,054	(57)	3	(20)	2,057	(77)
<i>Намалени с: Рекласификационни корекции на (печалби)/загуби, включени в печалбата или загубата за текущата година</i>	(5)	(7)	-	-	(5)	(7)
Курсови разлики от преизчисляване на чуждестранни дейности	301	1,734	(1,005)	796	(704)	2,530
Друг всеобхватен доход за годината	<u>2,328</u>	<u>1,670</u>	<u>(1,002)</u>	<u>776</u>	<u>1,326</u>	<u>2,446</u>

ГРУПА СОФАРМА
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ МЕЖДИННИЯ СЪКРАТЕН КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за тримесечния период, завършващ на 30 септември 2017 година

14. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ

	<i>Земя и сгради</i>		<i>Машини съоръжения и оборудване</i>		<i>Други</i>		<i>В процес на придобиване</i>		<i>Общо</i>	
	<i>2017</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2016</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
<i>Отчетна стойност</i>										
Салдо на 1 януари	222,998	208,413	222,692	211,048	41,789	42,519	6,026	17,724	493,505	479,704
Придобити	634	1,417	2,278	4,822	1,308	3,980	8,329	11,930	12,549	22,149
Активи в новопридобити дъщерни дружества	7	2,301	189	2,185	1,177	302	6	-	1,379	4,788
Ефект от преоценка до справедлива стойност	-	1,985	-	1,800	-	10	-	-	-	3,795
Ефекти от валутни преизчисления	(200)	(103)	(301)	(114)	(114)	2	(28)	(18)	(643)	(233)
Отписани	(4,796)	(96)	(293)	(2,808)	(1,917)	(3,955)	(99)	(237)	(7,105)	(7,096)
Отписана отчетна стойност на активи при освобождаване на дъщерни дружества	-	(3,642)	-	(2,627)	-	(2,585)	-	(1,633)	-	(10,487)
Начислена / (възстановена) обезценка	-	86	-	(344)	-	(56)	-	-	-	(314)
Трансфер към имоти, машини и съоръжения	3,017	11,438	2,457	8,730	310	1,572	(5,784)	(21,740)	-	-
Трансфер към инвестиционни имоти	-	1,199	-	-	-	-	-	-	-	1,199
Салдо на 30 септември / 31 декември	221,660	222,998	227,022	222,692	42,553	41,789	8,450	6,026	499,685	493,505
<i>Натрупана амортизация и обезценка</i>										
Салдо на 1 януари	40,019	33,942	105,628	103,685	26,638	27,066	5	6	172,290	164,699
Начислена амортизация за периода	5,776	7,658	10,357	13,263	3,319	4,429	-	-	19,452	25,350
Ефект от преоценка до справедлива стойност	-	(1,104)	-	(6,270)	-	(633)	-	-	-	(8,007)
Ефекти от валутни преизчисления	103	52	180	64	55	17	-	2	338	135
Отписана амортизация	(2,964)	(2)	(215)	(2,715)	(1,459)	(3,371)	-	(3)	(4,638)	(6,091)

ГРУПА СОФАРМА
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ МЕЖДИННИЯ СЪКРАТЕН КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за тримесечния период, завършващ на 30 септември 2017 година

Отписана амортизация на активи при продажба на дъщерни дружества	-	(527)	-	(2,399)	-	(870)	-	-	-	(3,796)
Салдо на 30 септември / 31 декември	42,934	40,019	115,950	105,628	28,553	26,638	5	5	187,442	172,290
Балансова стойност на 30 септември / 31 декември	178,726	182,979	111,072	117,064	14,000	15,151	8,445	6,021	312,243	321,215
Балансова стойност на 1 януари	182,979	174,471	117,064	107,363	15,151	15,453	6,021	17,718	321,215	315,005

ГРУПА СОФАРМА
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ МЕЖДИННИЯ СЪКРАТЕН КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за тримесечния период, завършващ на 30 септември 2017 година

Към 30.09.2017 г. дълготрайните материални активи на Групата включват: земи на стойност 49,304 х.лв. (31.12.2016 г.: 48,676 х.лв.) и сгради с балансова стойност 129,422 х.лв. (31.12.2016 г.: 134,303 х.лв.).

Разходите за придобиване на дълготрайни материални активи към 30 септември включват:

- реконструкция на сгради – 4,331 х.лв. (31.12.2016 г.: 3,694 х.лв.);
- разходи по изграждане на нови сгради – 1,199 х.лв. (31.12.2016 г.: 1,029 х.лв.);
- предоставени аванси – 2,179 х.лв. (31.12.2016 г.: 723 х.лв.);
- доставка на оборудване – 500 х.лв. (31.12.2016 г.: 487 х.лв.);
- други – 236 х.лв. (31.12.2016 г.: 88 х.лв.).

Финансов лизинг

Балансовата стойност на дълготрайните материални активи (транспортни средства) на Групата, получени на финансов лизинг към 30.09.2017 г. е в размер на 4,471 х.лв. (31.12.2016 г.: 4,682 х.лв.).

Оперативен лизинг

Групата е предоставила за използване под наем дълготрайни материални активи на свързани лица с балансова стойност към 30.09.2017 г. в размер на 3,249 х.лв. (31.12.2016 г.: 3,296 х. лв.). Също така са предоставени под наем на трети лица дълготрайни материални активи с балансова стойност към 30.09.2017 г. в размер 781 х.лв. (31.12.2016 г.: 818 х.лв.).

Други данни

Към 30.09.2017 г. има учредени тежести върху дълготрайни материални активи на Групата във връзка с получени заеми (*Приложение № 27 и № 31*), както следва:

- Земи и сгради с балансова стойност съответно 25,692 х.лв. и 67,404 х.лв. (31.12.2016 г.: съответно 25,659 х.лв. и 72,449 х.лв.);
- Залози на съоръжения с балансова стойност – 405 х.лв. (31.12.2016 г.: 2,771 х.лв.);
- Залози на оборудване, транспортни средства и инвентар – 45,755 х.лв. (31.12.2016 г.: 48,490 х.лв.);
- Залози на активи в процес на придобиване – 2,063 х.лв. (31.12.2016 г.: 1,189 х.лв.).

Периодична преоценка по справедлива стойност

Към 31.12.2016 г. е извършена преоценка на имотите, машините и оборудването със съдействието на независими лицензирани оценители с цел определяне на справедливата стойност на активите в съответствие с изискванията на МСФО13 и МСС16.

Ефектите от извършената преоценка в размер на 11,488 х.лв. са отчетени в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината и други компоненти на всеобхватния доход).

При тази преоценка са приложени следните два основни подхода и оценъчни методи за измерване на справедливата стойност на отделните видове дълготрайни материални активи:

- „Пазарен подход“ чрез „Метод на пазарните аналози“ – за земите в регулация и земеделските земи, за които има реален пазар, наблюдават се аналогови имоти и сделки с тях, и е налице база за сравнимост – за справедлива стойност е приета пазарната им цена, определена по сравнителния метод;

- „Разходен подход“ чрез „Метод на амортизирана възстановителна стойност“ и „Метод на база разходи за създаване или подмяна на актива“ – за специализираните сгради, машините, съоръженията, оборудването и другите активи, за които липсва реален пазар и съпоставими продажби на аналогови активи – за справедлива стойност се приема тяхната амортизирана възстановителна стойност на база индексирана историческа стойност на актива и на база текущи разходи за създаване или подмяна на актива.

От направената преоценка е признат преоценъчен резерв в размер на 11,802 х.лв. нетно от обезценка.

ГРУПА СОФАРМА
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ МЕЖДИННИЯ СЪКРАТЕН КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за тримесечния период, завършващ на 30 септември 2017 година

15. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

	<i>Репутация</i>		<i>Права върху интелектуална собственост</i>		<i>Програмни продукти</i>		<i>Други</i>		<i>В процес на придобиване</i>		<i>Общо</i>	
	<i>2017</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2016</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Отчетна стойност												
Салдо на 1 януари	19,662	20,560	30,667	21,114	15,042	10,254	4,493	5,122	1,325	3,465	71,189	60,515
Придобити	-	106	529	411	802	2,003	-	510	1,232	1,239	2,563	4,269
Активи в новопридобити дъщерни дружества	11,512	-	20,084	10,647	10	-	-	-	-	-	31,606	10,647
Ефекти от валутни преизчисления	(311)	(135)	(1,619)	45	(22)	(2)	(12)	(5)	-	1	(1,964)	(96)
Трансфер	-	-	2,179	47	1,181	3,144	(2,144)	20	(1,216)	(3,211)	-	-
Отписана отчетна стойност на активи при освобождаване на дъщерни дружества	-	(869)	-	(1,051)	-	(332)	-	(1,154)	-	(60)	-	(3,466)
Отписани	-	-	(76)	(546)	-	(25)	-	-	(47)	(109)	(123)	(680)
Салдо на 30 септември / 31 декември	30,863	19,662	51,764	30,667	17,013	15,042	2,337	4,493	1,294	1,325	103,271	71,189
Натрупана амортизация и обезценка												
Салдо на 1 януари	9,777	9,185	8,445	8,056	6,578	5,771	1,903	1,971	-	30	26,703	25,013
Начислена амортизация за периода	-	-	2,619	1,955	997	924	109	688	-	-	3,725	3,567
Обезценка	-	592	-	61	-	-	-	-	-	-	-	653
Ефекти от валутни преизчисления	-	-	189	13	15	-	11	3	-	-	215	16
Отписана амортизация на активи при освобождаване на дъщерни дружества	-	-	-	(1,160)	-	(117)	-	(759)	-	(5)	-	(2,041)
Отписана амортизация	-	-	(76)	(480)	-	-	-	-	-	(25)	(76)	(505)
Салдо на 30 септември / 31 декември	9,777	9,777	11,177	8,445	7,590	6,578	2,023	1,903	-	-	30,567	26,703
Балансова стойност на 30 септември / 31 декември	21,086	9,885	40,587	22,222	9,423	8,464	314	2,590	1,294	1,325	72,704	44,486

ГРУПА СОФАРМА
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ МЕЖДИННИЯ СЪКРАТЕН КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за тримесечния период, завършващ на 30 септември 2017 година

Балансова стойност на 1 януари	<u>9,885</u>	<u>11,375</u>	<u>22,222</u>	<u>13,058</u>	<u>8,464</u>	<u>4,483</u>	<u>2,590</u>	<u>3,151</u>	<u>1,325</u>	<u>3,435</u>	<u>44,486</u>	<u>35,502</u>
--------------------------------	--------------	---------------	---------------	---------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	---------------	---------------

Разходите за придобиване на дълготрайни нематериални активи към 30 септември включват:

- разходи за придобиване на програмни продукти – 1,077 х.лв. (31.12.2016 г.: 1,215 х.лв.);
- разходи за придобиване на лицензи – 140 х.лв. (31.12.2016 г.: няма);
- разходи за придобиване на разрешения за употреба на лекарствени продукти – 75 х.лв. (31.12.2016 г.: 25 х.лв.);
- други – 2 х.лв. (31.12.2016 г.: 37 х.лв.);
- предоставени аванси – няма (31.12.2016 г.: 48 х.лв.);

Правата върху интелектуална собственост включват продукти от развойна дейност, свързани с лекарствени субстанции (активни съставки) и форми, придобити патенти и търговски марки и комплексни нематериални активи (лицензи и мрежи от аптечни локации).

В общия обем на интелектуалната собственост на Групата най-голям е дялът на вътрешносъздадените търговски марки, които не са капитализирани в консолидирания отчет за финансовото състояние.

Търговските марки предоставят изключителни права върху наименованията на лекарствените продукти, като с най-голям относителен дял в продажбите на Групата са: Карсил, Темпалгин, Бронхолитин, Табекс, Аналгин, Трибестан, Вицетин, Сиднофарм, Антистенокардин, Спазмалгон, Софтензиф, Хлофадон, Хлофазолин, Софафаилин, Сопрал, Вазопрен, Бусколизин, Нивалин, Марославин, Димекс, Алергозан, Аминалон.

Капитализирани в резултат на осъществени бизнес-комбинации търговски марки са: Пробиотик, Лаксомуцил, Алфалипоин, Инфлурекс и др. Групата притежава патент за производство на лекарствена форма, съдържаща Ренитидин.

Придобитите, в резултат на осъществени бизнес-комбинации, основно в Беларус, включват ексклузивни договори с контрагенти, лицензи и дистрибуторска мрежа.

Обезценка на репутация

Ръководството на Групата е направило необходимите процедури за извършване на задължителния тест за обезценка на признатите в междинния съкратен консолидиран отчет за финансовото състояние репутации по придобиването на дъщерните дружества. За целта е прието, че всяко отделно дружество се явява в качеството на “обект, генериращ парични потоци”.

Изчисленията са направени от ръководството със съдействието на независими лицензирани оценители, като е направен подробен преглед дали са настъпили събития и факти, явяващи се индикатори за промени в направените предположения и преценки към 31.12.2016 г и към 30.09.2017 г.

Като база за прогнозите на парични потоци (преди данъци) са използвани финансовите бюджети, разработени от ръководствата на съответните дружества и на Групата като цяло, покриващи от три до петгодишен период, както и други средносрочни и дългосрочни планове и намерения за развитието и реструктурирането на дейностите в рамките на Групата. Възстановимата стойност на всеки обект, генериращ парични потоци, е определена на база “стойност в употреба”.

Ключовите предположения, използвани при изчисленията са определени конкретно за всяко дружество, носител на репутация, третирано като отделна единица, генерираща парични потоци, и съобразно неговата специфика на дейността, бизнес средата и рисковете.

Тестовите и преценките на ръководството на Групата за обезценка на признатите репутации са направени през призмата на неговите прогнози и намерения относно бъдещите икономически изгоди, които Групата очаква да получи от дъщерните дружества, включително чрез използването на техните вътрешно създадени търговски марки, търговски и промишлен опит и генерираните и очаквани в бъдеще от тях обеми приходи, осигуряване на позиции на български и чуждестранни пазари (разработване и запазване), очакванията за бъдещи продажби и реструктуриране на дейността и пр.

В резултат на направените анализи от ръководството на Групата към 30.09.2017 г. не е призната обезценка на репутация (31.12.2016: призната обезценка 592 х.лв общо за 4 дъщерни дружества в Беларус).

16. ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ

	<i>30.9.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Салдо на 1 януари	9,483	10,562
Придобити	19	18
	-	-
Нетна печалба от корекция до оценка по справедлива стойност, включена в печалбата или загубата (<i>Приложение № 4</i>)	-	102
Трансфер към имоти, машини и съоръжения (<i>Приложение № 14</i>)	-	(1,199)
Салдо на 30 септември / 31 декември	9,502	9,483

Инвестиционните имоти представляват сгради и прилежащи земи към тях, специално обособени части от сгради за самостоятелна експлоатация, предназначени за отдаване дългосрочно под наем. По група активи са както следва:

<i>Група активи</i>	<i>30.9.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Складови помещения	3,932	3,921
Офиси	2,722	2,722
Производствени сгради	2,448	2,440
Социални обекти	400	400
Общо	9,502	9,483

Таблицата по – долу показва равнение между началните и крайните салда на справедливите стойности на инвестиционните имоти, оценени на Ниво 2:

ГРУПА СОФАРМА

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ МЕЖДИННИЯ СЪКРАТЕН КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за тримесечния период, завършващ на 30 септември 2017 година**

	<i>Складови помещения</i>	<i>Офиси</i>	<i>Производствен и сгради</i>	<i>Почивни бази</i>	<i>Общо</i>
Салдо на 1 януари 2016	3,801	3,921	2,440	400	10,562
Покупки и капитализирани разходи	18	-	-	-	18
Преценка до справедлива стойност през печалбата или загубата- нерализирана	102	-	-	-	102
Трансфер към имоти, машини и оборудване	-	(1,199)	-	-	(1,199)
Салдо на 31 декември 2016	3,921	2,722	2,440	400	9,483
Покупки и капитализирани разходи	11	-	8	-	19
Салдо на 30 септември 2017	3,932	2,722	2,448	400	9,502

17. ИНВЕСТИЦИИ В АСОЦИИРАНИ И СЪВМЕСТНИ ДРУЖЕСТВА

	<i>30.9.2017 BGN '000</i>	<i>31.12.2016 BGN '000</i>
Инвестиции в асоциирани дружества	14,930	15,033
Инвестиции в съвместни дружества	1,616	3,682
Общо	16,546	18,715

Движението на инвестициите в асоциираните дружества е представено по-долу:

	<i>30.9.2017 BGN '000</i>	<i>31.12.2016 BGN '000</i>
Салдо на 01 януари	15,033	1,536
Придобиване на акции	796	2,414
Продажба на акции	(469)	-
Дял в текущата печалба за периода	366	-
Ефекти в резултата от промяна на статут	(592)	-
Трансфер към инвестиции в дъщерни дружества	(204)	(1,536)
Трансфер от инвестиции на разположение и за продажба	-	2,805
Ефект от преценка на предходно държани дялове по справедлива стойност	-	928
Печалба от придобиване на асоциирано дружество	-	8,886
Салдо към 30 септември / 31 декември	14,930	15,033

ГРУПА СОФАРМА

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ МЕЖДИННИЯ СЪКРАТЕН КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за тримесечния период, завършващ на 30 септември 2017 година**

Движението на инвестициите в съвместни дружества е представено по-долу:

	<i>30.9.2017</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2016</i> <i>BGN '000</i>
Салдо на 01 януари	3,682	3,688
Придобиване на акции	-	68
Освобождаване	(102)	-
Увеличение на капитала	71	271
Трансфер към инвестиции в дъщерни дружества	(1,875)	-
Дял в текущата печалба/(загуба) за периода	(29)	(157)
Ефекти в резултата от промяна на статут	27	-
Ефекти от сделки с дружества от Групата	1	(64)
Ефекти от валутни преизчисления	(159)	(19)
Обезценка	-	(105)
Салдо към 30 септември / 31 декември	1,616	3,682

18. ИНВЕСТИЦИИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ И ЗА ПРОДАЖБА

Балансовата стойност на инвестициите по дружества е както следва:

	<i>Страна</i>	<i>30.9.2017</i> <i>BGN '000</i>	<i>Участие</i> <i>%</i>	<i>31.12.2016</i> <i>BGN '000</i>	<i>Участие</i> <i>%</i>
Лавена АД	България	2,896	11.34	2,883	11.29
Олайнфарм АД	Латвия	2,171	0.77	1,796	0.77
Ачийв лайф сайънсис Инк - САЩ	САЩ	1,663	3.28	-	-
Хидроизомат АД	България	202	13.53	131	10.65
ООО Фармико	Беларус	172	2.00	172	2.00
Софарма имоти АДСИЦ	България	116	0.10	64	0.07
ОДО ДКМ-Фарм	Беларус	100	2.00	100	2.00
Тодоров АД	България	93	10.57	37	4.98
ООО Сеть Аптек	Беларус	70	2.00	70	2.00
БТФ Експат България	България	25	0.20	82	0.32
Елана Агрокредит АД	България	15	0.20	-	-
Ачийв лайф сайънс Инк - САЩ	САЩ	-	-	290	4.70
Други		111		96	
Общо		7,634		5,721	

Към 30.09.2017 г. сумата на „други“ инвестиции на разположение и за продажба в размер на 112 х.лв. (31.12.2016 г.: 96 х.лв.) включва много малки малцинствени участия на Групата в капитала на общо седем дружества (31.12.2016 г.: пет дружества).

ГРУПА СОФАРМА

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ МЕЖДИННИЯ СЪКРАТЕН КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за тримесечния период, завършващ на 30 септември 2017 година**

Инвестициите в Ачийв лайф сайънс Инк - САЩ и всички дружества в Беларус са оценени и представени в консолидирания финансов отчет по цена на придобиване.

Към 30.09.2017 г. инвестициите на разположение и за продажба, оценени по справедлива стойност, са както следва:

	<i>брой притежаван и акции</i>	<i>справедлив а цена на акция</i>	<i>30.9.2017</i>	<i>брой притежаван и акции</i>	<i>справедлив а цена на акция</i>	<i>31.12.2016</i>
			<i>BGN '000</i>			<i>BGN '000</i>
Лавена АД	30,232	95.79	2,896	30,100	53.31	2,883
Олайнфарм АД	108,500	20.01	2,171	108,500	14.15	1,796
Ачийв лайф сайънсис Инк - САЩ	359,305	4.63	1,663	-	-	-
Хидроизомат АД	404,586	-	202	318,889	-	131
Софарма имоти АДСИЦ	17,396	6.67	116	12,000	4.89	64
Тодоров АД	359,501	-	93	169,468	-	37
БТФ Експат България	20,000	1.25	25	74,550	1.10	82
Елана Агрокредит АД	10,000	1.50	15	-	-	-
Химимпорт АД	6,201	1.77	11	-	-	-
Сирма Груп Холдинг АД	3,000	1.33	4	-	-	-
Общо			7,196			4,993

Таблицата по-долу представя инвестициите на разположение и за продажба на Групата, които се оценяват на повтаряема база по справедлива стойност в консолидирания отчет за финансовото състояние:

Йерархия на справедливите стойности

<i>Инвестиции на разположение и за продажба</i>	<i>Справедлива стойност</i>	<i>(Ниво 1)</i>	<i>(Ниво 2)</i>	<i>(Ниво 3)</i>
	<i>30.9.2017</i>			
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Лавена АД	2,896	-	2,896	-
Олайнфарм АД	2,171	2,171	-	-
Ачийв лайф сайънсис Инк - САЩ	1,663	1,663	-	-
Хидроизомат АД	202	202	-	-
Софарма имоти АДСИЦ	116	116	-	-
Тодоров АД	93	93	-	-
БТФ Експат България	25	25	-	-
Елана Агрокредит АД	15	15	-	-
Химимпорт АД	11	11	-	-

ГРУПА СОФАРМА

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ МЕЖДИННИЯ СЪКРАТЕН КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за тримесечния период, завършващ на 30 септември 2017 година

Сирма Груп Холдинг АД	4	4	-	-
Общо	7,196	4,300	2,896	0

<i>Инвестиции на разположение и за продажба</i>	<i>Справедлива стойност</i>	<i>(Ниво 1)</i>	<i>(Ниво 2)</i>	<i>(Ниво 3)</i>
	<i>31.12.2016</i>			
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Лавена АД	2,883	-	2,883	-
Олайнфарм АД	1,796	1,796	-	-
Хидроизомат АД	131	131	-	-
БТФ Експат България	82	82	-	-
Софарма имоти АДСИЦ	64	64	-	-
Тодоров АД	37	37	-	-
Общо	4,993	2,110	2,883	-

Движението между началните и крайните салда на справедливите стойности на Ниво 1, Ниво 2 и Ниво 3 е представено в следната таблица:

<i>Инвестиции на разположение и за продажба</i>	<i>Ниво 1</i>	<i>Ниво 2</i>	<i>Ниво 3</i>	<i>Общо</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Салдо към 1 януари 2016 година	2,191	1,699	2,805	6,695
Покупки	517	328	-	845
Емисии на акции	230	-	-	230
Продажби	(1,246)	(228)	-	(1,474)
Трансфер към инвестиции в асоциирани дружества	-	-	-	-
Трансфер от Ниво 2 към Ниво 3	132	(132)	-	-
Реализирана печалба/(загуба), включена в текущата печалба и загуба за годината в статията Финансови приходи - Нетна печалба от операции с ценни книжа	23	9	-	32
Нереализирана загуба, включена в текущата печалба и загуба за годината (Приложение № 13)	(2)	6	-	4
Нереализирана печалба/(загуба), нетно включена в друг всеобхватен доход (Приложение № 13)	265	1,201	-	1,466
Салдо към 31 декември 2016 година	2,110	2,883	-	4,993
Покупки	302	15	-	317
Придобити акции чрез вливане	1	-	-	1
Продажби	(172)	(4)	-	(176)

ГРУПА СОФАРМА

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ МЕЖДИННИЯ СЪКРАТЕН КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за тримесечния период, завършващ на 30 септември 2017 година**

Реализирана печалба/(загуба), включена в текущата печалба и загуба за годината в статията Финансови приходи - Нетна печалба от операции с ценни книжа	10	2	-	12
Нереализирана печалба/(загуба), нетно включена в друг всеобхватен доход (Приложение № 13)	2,049	-	-	2,049
Салдо към 30 септември 2017 година	4,300	2,896	-	7,196

19. ДЪЛГОСРОЧНИ ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Дългосрочните вземания от свързани предприятия към 30 септември са:

	30.9.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
Предоставени дългосрочни заеми на свързани предприятия	11,998	9,797
Вземане по дългосрочно предоставен депозит за наем	235	231
Общо	12,233	10,028

Дългосрочните заеми са предоставени на асоциирано дружество (към 31.12.2016 г. са към асоциирано дружество).

Условията по предоставените дългосрочни заеми на свързани предприятия са както следва:

Вид валута	Договорена сума	Падеж	Лихвен %	30.9.2017		31.12.2016	
				BGN'000	BGN'000 в т.ч. лихва	BGN'000	BGN'000 в т.ч. лихва
Евро	17,915	31.12.2019	3.50%	7,962	2	9,797	48
Лева	4,000	11.6.2019	3.00%	4,036	36	-	-
				11,998	38	9,797	48

Предоставените дългосрочни заеми на свързани предприятия са с цел подпомагане при финансиране на дейности по общи стратегически цели. Те са обезпечени със залози на ценни книжа (акции).

Вземането по дългосрочно предоставен депозит е от дружество, свързано чрез основен акционер по сключен договор за наем на административни офиси с краен срок 01.08.2022 г.

20. ДРУГИ ДЪЛГОСРОЧНИ ВЗЕМАНИЯ

Другите дългосрочни вземания на Групата включват:

30.9.2017	31.12.2016
-----------	------------

ГРУПА СОФАРМА

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ МЕЖДИННИЯ СЪКРАТЕН КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за тримесечния период, завършващ на 30 септември 2017 година**

	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Вземания по сделки с ценни книжа	2,991	3,389
Вземания от продажби на дълготрайни активи	325	325
Предоставени заеми	314	380
Други	288	55
Общо	3,918	4,149

Вземанията по продадена инвестиция в дъщерно дружество са с отложено плащане в размер на 2,991 х.лв. и с очакван падеж 31.12.2018 г., когато се очаква да приключат нормативно определените действия по регистрации на разрешения на медицински продукти (31.12.2016 г.: 3,389 х.лв.).

Предоставените заеми от Групата в размер на 314 х.лв. към 30.09.2017 г. (31.12.2016 г.: 380 х.лв.) са към трети лица, необезпечени и с договорен годишен лихвен процент от 6% (31.12.2016 г.: от 8%) и падеж 18.04.2019 г.

21. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

Материалните запаси включват:

	<i>30.9.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Стоки	122,420	95,180
Материали	32,007	32,744
Готова продукция	31,234	27,504
Полуфабрикати	9,878	10,339
Незавършено производство	5,125	6,024
Общо	200,664	171,791

Стоките по видове са както следва:

	<i>30.9.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Таблетни форми	56,715	45,629
Ампулни форми	19,912	13,567
Хранителни добавки	6,928	3,708
Сиропи	6,823	7,646
Консумативи, превързочни и апарати	6,569	4,671
Стоки в процес на доставка	6,012	280
Козметични стоки	5,148	5,637
Унгвенти	4,839	3,003
Капки	2,537	4,001
Супозитории	1,503	1,714

ГРУПА СОФАРМА

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ МЕЖДИННИЯ СЪКРАТЕН КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за тримесечния период, завършващ на 30 септември 2017 година

Други	5,434	5,324
Общо	122,420	95,180

Готовата продукция включва:

	<i>30.9.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Таблетни форми	17,372	16,209
Ампулни форми	4,577	3,894
Сиропи	2,644	1,422
Консумативи, превързочни материали и апарати	1,440	918
Унгвенти	1,404	1,688
Лиофилни	536	585
Спринцовки	524	702
Други	2,737	2,086
Общо	31,234	27,504

Материалите по видове са както следва:

	<i>30.9.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Основни материали	29,092	29,727
Спомагателни материали	932	887
Технически материали	449	493
Резервни части	427	424
Материали в процес на доставка	62	483
Други	1,045	730
Общо	32,007	32,744

Основните материали по видове са както следва:

	<i>30.9.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Субстанции (активни съставки)	13,509	14,963
Химикали	4,106	3,666
Билки	3,689	2,278
Флакони, туби и ампули	2,810	2,732
Опаковъчни материали	1,749	2,732
Консумативи, превързочни и апарати	1,379	1,254
ПВС и алуминиево фолио	1,250	1,130
Други	600	972
Общо	29,092	29,727

Към 30.09.2017 г. са учредени особени залози върху материални запаси в размер на 85,805 х.лв. (31.12.2016 г.: 64,693 х.лв.) като обезпечение по получени от Групата банкови заеми и издадени банкови гаранции (*Приложение № 27, № 31 и № 38*).

22. ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ

	30.9.2017	31.12.2016
	BGN'000	BGN'000
<i>Вземания от клиенти</i>	242,293	214,616
<i>Обезценка на несъбираеми вземания</i>	(2,729)	(2,483)
Вземания от клиенти, нетно	<u>239,564</u>	<u>212,133</u>
<i>Предоставени аванси на доставчици</i>	4,514	3,577
<i>Обезценка на аванси</i>	(127)	(127)
Предоставени аванси, нетно	<u>4,387</u>	<u>3,450</u>
Общо	<u>243,951</u>	<u>215,583</u>

Вземанията от клиенти са безлихвени и са основно в български лева и евро.

Обичайно дружествата от Групата договарят с клиентите срок на плащане на вземанията по продажби в диапазона от 30 до 180 дни, освен ако няма определени специфични условия за падеж на определени клиенти или в случаите, когато се разработват нови пазари и продукти и се привличат нови търговски контрагенти. Групата е определила обичаен кредитен период до 60 дни за клиенти и аптеки, и до 180 дни за други клиенти, за който не начислява лихви на клиентите, освен случаите на реструктурирани вземания със специален договор, при които е договорен по-дълъг срок с погасителен план и лихви. При продажби на медицинско оборудване на болничен пазар, кредитния период би могъл да достигне до и над 2 години поради финансовите специфики на контрагентите.

Забава след този срок е приета от Групата като индикатор за обезценка. Ръководствата на дружествата от Групата преценяват събираемостта като анализират експозицията на конкретния клиент, възможностите за погасяване (на клиента и чрез обезпечението) и вземат решение относно размера, признаването и начисляването на съответна обезценка.

Възрастовата структура на непадежиралите (редовни) търговски вземания е както следва:

	30.9.2017	31.12.2016
	BGN'000	BGN'000
до 30 дни	91,593	72,018
от 31 до 90 дни	58,815	50,655
от 91 до 180 дни	2,014	5,604
от 181 до 365 дни	891	3,056
от 1 до 2 години	85	10
над 2 години	208	967

ГРУПА СОФАРМА

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ МЕЖДИННИЯ СЪКРАТЕН КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за тримесечния период, завършващ на 30 септември 2017 година**

Общо	153,606	132,310
-------------	----------------	----------------

Възрастовата структура на просрочените необезценени търговски вземания е както следва:

	<i>30.9.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
от 31 до 90 дни	27,225	20,867
от 91 до 180 дни	20,879	15,131
от 181 до 365 дни	18,265	13,981
от 1 до 2 години	9,383	7,441
над 2 години	1,342	6,847
Общо	77,094	64,267

Обичайно, при просрочените, но необезценени вземания, са били вече постигнати или са в процес на изготвяне споразумения с всеки конкретен клиент за разсрочване на плащанията по тези вземания ведно с дължима лихва по тях за периода на разсрочване(включително санкциониращи лихви за забава).

Възрастовата структура на просрочените обезценени търговски вземания е както следва:

	<i>30.9.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
от 31 до 90 дни	1,297	941
от 91 до 180 дни	2,027	3,212
от 181 до 365 дни	3,313	4,932
от 1 до 2 години	3,366	5,335
над 2 години	1,590	3,619
Обезценка	(2,729)	(2,483)
Общо	8,864	15,556

По-голямата си част просрочените вземания са от държавни болнични заведения. На всички просрочени вземания политиката на дружеството е да се начисляват, фактурират и събират допълнително лихви за просрочие, чрез които се компенсира изцяло забавата в плащанията и понесените разходи/загуби, както със специални споразумения за съответната болница – длъжник, така и чрез съдебни дела.

Размерът на обезценката е изчислен на индивидуална база, при прилагане на техниката на дисконтираните парични потоци, с дисконтова норма, определена на база цената на привлечения ресурс на дружеството, коригирана спрямо усреднената нетна доходност и консервативни прогнози за очакваните парични потоци, определени на основата на историята на длъжника и подписаните

ГРУПА СОФАРМА

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ МЕЖДИННИЯ СЪКРАТЕН КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за тримесечния период, завършващ на 30 септември 2017 година**

споразумения, респ. съдебни решения с него. Вземанията или частта от тях, за които ръководството преценява, че съществува много висока несигурност за събирането им и не са обезпечени, се обезценяват до 100% (Приложение 2.31.3).

Към 30.09.2017 г. са учредени особени залози върху търговски вземания в размер на 78,003 х.лв. (31.12.2016 г.: 75,755 х.лв.) като обезпечение по получени от Групата банкови заеми и издадени банкови гаранции (Приложение № 27, № 31 и № 38).

Движение на коректива за обезценка

	30.9.2017	31.12.2016
	BGN'000	BGN'000
Салдо в началото на годината	2,483	2,165
Придобити обезценки при покупка на дъщерно дружество	271	-
Отчетени обезценки	148	1,501
Трансфер към обезценки на съдебни и присъдени вземания (Приложение № 27)	(1)	(48)
Възстановена обезценка	(39)	(682)
Прехвърлени към съдебни и присъдени вземания	(133)	-
Изписани суми по несъбираеми вземания	-	(316)
Отписани обезценки при продажба на дъщерно дружество	-	(132)
Ефект от преизчисление	-	(5)
Салдо в края годината	2,729	2,483

Предоставените аванси на доставчици са текущи, основно в лева и в евро и са за покупка на:

	30.9.2017	31.12.2016
	BGN'000	BGN'000
Суровини и материали	2,736	2,239
Услуги	1,428	950
Стоки	347	215
Обезценка	(127)	(127)
Други	3	173
Общо	4,387	3,450

23. ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

30.9.2017   **31.12.2016**

ГРУПА СОФАРМА

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ МЕЖДИННИЯ СЪКРАТЕН КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за тримесечния период, завършващ на 30 септември 2017 година

	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Предоставени търговски заеми	12,454	11,818
Вземания по продажби на продукцията и материали	1,528	3,122
Предоставени аванси	-	42
Общо	13,982	14,982

Предоставените търговски заеми на свързани предприятия са необезпечени към дружества свързани чрез ключов управленски персонал и дружества, контролирани от асоциирано дружество и са в размер на 12,454 х.лв. (31.12.2016 г.: 11,818 х.лв.).

Предоставените заеми са както следва:

Вид валута	Договорена сума	Падеж	Лихвен %	30.9.2017		31.12.2016	
				BGN '000	BGN '000 в т.ч. лихва	BGN '000	BGN '000 в т.ч. лихва
<i>на дружества, свързани чрез ключов управленски персонал</i>							
лева	66,000	31.12.2017	3.50%	6,317	20	4,472	72
евро	8,148	31.12.2017	4.10%	6,053	-	6,292	5
евро	12,731	31.12.2017	3.05%			560	1
<i>на дружество, контролирано от асоциирано дружество</i>							
лева	190	31.12.2017	3.50%	84	-	96	-
<i>на дружества под общ контрол</i>							
бел.руб.	186	08.06.2018	27.50%	-	-	146	-
бел.руб.	122	28.01.2018	27.50%	-	-	104	-
бел.руб.	70	24.03.2018	20.00%	-	-	67	1
бел.руб.	126	25.11.2017	27.50%	-	-	59	-
бел.руб.	23	28.04.2018	20.00%	-	-	22	1
Общо:				12,454	20	11,818	80

Вземанията по продажби на продукцията и материали са безлихвени и са в лева и в беларуски рубли.

Обичайно дружествата от Групата договарят срок на плащане на вземанията по продажби на продукцията между 90 до 180 дни, а за вземания по продажби на материали (вкл. субстанции – активни съставки) до 30 дни. Групата е определила максимален кредитен период до 365 дни, за контрагентите по продажби – свързани лица. Забава след този срок е приета от Групата като индикатор за обезценка. Ръководствата на дружествата от Групата преценяват събираемостта като анализират конкретните вземания и състоянието на дружество-длъжник, както и обстоятелствата по

ГРУПА СОФАРМА

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ МЕЖДИННИЯ СЪКРАТЕН КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за тримесечния период, завършващ на 30 септември 2017 година**

забавата и възможностите за погасяване, след което вземат решение дали да се признава и начислява обезценка на индивидуална база и в какъв размер.

Възрастовата структура на непадежиралите (редовни) търговски вземания от свързани лица е както следва:

	<i>30.9.2017</i> <i>BGN'000</i>	<i>31.12.2016</i> <i>BGN'000</i>
до 30 дни	215	1,597
от 31 до 90 дни	270	686
от 91 до 180 дни	88	70
Общо	573	2,353

Възрастовата структура на просрочените необезценени търговски вземания от свързани лица е както следва:

	<i>30.9.2017</i> <i>BGN'000</i>	<i>31.12.2016</i> <i>BGN'000</i>
от 31 до 90 дни	-	194
от 91 до 180 дни	-	219
Общо	-	413

Възрастовата структура на просрочените обезценени вземания от свързани предприятия е както следва:

	<i>30.9.2017</i> <i>BGN'000</i>	<i>31.12.2016</i> <i>BGN'000</i>
над 1 година	1,011	412
Обезценка	(56)	(56)
Общо	955	356

Движение на коректива за обезценка

	<i>30.9.2017</i> <i>BGN'000</i>	<i>31.12.2016</i> <i>BGN'000</i>
Салдо на 1 януари	56	24
Отчетени обезценки	-	32
Салдо на 31 декември	56	56

24. ДРУГИ КРАТКОСРОЧНИ ВЗЕМАНИЯ И АКТИВИ

Другите вземания и предплатени разходи на Групата включват:

	30.9.2017	31.12.2016
	BGN'000	BGN'000
Данъци за възстановяване	7,485	6,918
Съдебни и присъдени вземания	8,686	5,516
Обезценка на съдебни вземания	(2,640)	(2,518)
Съдебни и присъдени вземания, нетно	<u>6,046</u>	<u>2,998</u>
Предоставени заеми на трети лица	3,635	2,566
Предплатени разходи	1,932	2,055
Предоставени средства на инвестиционни посредници	882	101
Вземания по предоставени депозити като гаранции	506	342
Вземания от сделки с инвестиции	34	38
Вземания по продажби от НЗОК	-	1,001
Финансови активи по справедлива стойност през печалбата	-	316
Други	<u>2,622</u>	<u>1,392</u>
Общо	<u>23,142</u>	<u>17,727</u>

Част от съдебните и присъдени вземания са възникнали във връзка с продажби на държавни болнични заведения. За повечето от тях са договорени или в процес на договаряне погасителни планове. Поради тази причина ръководството на Групата е оценило необходимост само за частична обезценка на горепосочените вземания.

Притежаваните от Групата към 31.12.2016 г. финансови активи по справедлива стойност през печалбата са класифицирани в Ниво 1 на йерархия на справедливите стойности (*Приложение №2.14.2*) включват 210,958.41 броя дяла в доверителен фонд Райфайзен /България. Към 30.09.2017 г. Групата е продала финансовите си активи.

Данъците за възстановяване включват:

	30.9.2017	31.12.2016
	BGN'000	BGN'000
Акциз	4,008	3,597
ДДС	2,950	2,353
Данъци от печалбата	524	966
Местни данъци и такси	3	2
Общо	<u>7,485</u>	<u>6,918</u>

Предплатените разходи включват:

30.9.2017	31.12.2016
BGN'000	BGN'000

ГРУПА СОФАРМА

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ МЕЖДИННИЯ СЪКРАТЕН КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за тримесечния период, завършващ на 30 септември 2017 година**

Абонаменти	561	735
Застраховки	443	825
Ваучери	402	16
Реклама	85	48
Наеми	57	114
Лицензионни и патентни такси	23	38
Други	361	279
Общо	1,932	2,055

Предоставените заеми на трети лица в размер на 3,635 х.лв. (31.12.2016 г.: 2,566 х.лв.) са предоставени на девет предприятия (2016 г.: шест предприятия) – контрагенти с цел оборотни средства. Годишната договорена лихва по тези заеми за 2017 г. е между 3.1% и 4.7% (2016 г.: 4.3% и 8%).

25. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	30.9.2017	31.12.2016
	BGN'000	BGN'000
Парични средства в разплащателни сметки	22,411	17,353
Обезценка на парични средства в разплащателни сметки	(172)	(172)
Краткосрочни депозити	1,667	3,996
Парични средства в каса	1,545	1,138
Краткосрочно блокирани парични средства	34	24
Парични средства и парични еквиваленти, представени в консолидирания отчет за паричните потоци	25,485	22,339
Блокирани суми по придобиване на дъщерно дружество	5,061	-
Блокирани парични средства по съдебни искове и по издадени банкови гаранции	188	200
Парични средства и парични еквиваленти, представени в консолидирания отчет за финансовото състояние	30,734	22,539

Паричните средства и парични еквиваленти, с които разполага Групата са деноминирани основно в лева, беларуски рубли и евро (31.12.2016 г.: лева, беларуски рубли и украински гривни).

Средното ниво на годишните лихвени равнища по разплащателните сметки в лева и валута е в границите от 0.01% до 1% (2016 г.: от 0.01% до 1%), а на депозитните сметки в лева и валута е основно в границите от 0.3% до 17% (2016 г.: от 0.3 % до 17%).

Към 30.09.2017 г. блокираните парични средства в размер на 5061 х. лв. представляват парични средства под условие в Ескроу сметка по договор за придобиване на дялове от Лековит ООД Сърбия. Краткосрочно блокираните парични средства в размер на 34 х.лв. (31.12.2016 г.: 24 х.лв.) представляват основно блокирани средства по гаранции за изпълнение.

26. СОБСТВЕН КАПИТАЛ**Основен акционерен капитал**

Към 30.09.2017 г. регистрираният акционерен капитал на Софарма АД възлиза на 134,798 х.лв., разпределени в 134,797,899 акции с номинална стойност един лев за акция.

Акциите на Софарма АД са обикновени, безналични с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и са регистрирани за търговия на Българска фондова борса – София АД и Варшавската фондова борса.

Обратно изкупените собствени акции са 5,311,927 броя в размер на 17,939 х.лв. (31.12.2016 г.: 5,813,580 броя в размер на 19,501 х.лв.).

Към 30.09.2017 г. дружеството има акции държани от дъщерното му дружество Унифарм АД в размер на 151,166 броя (31.12.2016 г.: 151,166 броя);

Законовите резерви в размер на 51,666 х.лв. (31.12.2016 г.: 47,841 х.лв.) са формирани от разпределение на печалбата на дружеството-майка и включват изцяло сумите за фонд “Резервен”.

Преоценъчният резерв - за имоти, машини и оборудване в размер на 32,249 х.лв. (31.12.2016 г.: 32,277 х.лв.) е формиран от положителната разлика между балансовата стойност на имотите, машините, оборудването на дружествата от Групата и техните справедливи стойности към датите на съответните редовни преоценки. Ефектът на отсрочените данъци върху преоценъчния резерв е отчетен директно, чрез други компоненти на всеобхватния доход за годината.

Резерв по финансови активи на разположение и за продажба в размер на 4,857 х.лв. – положителна величина (31.12.2016 г.: 2,808 х.лв. – положителна величина) е формиран от ефектите от последваща оценка на инвестициите на разположение и за продажба до справедливата им стойност (включително консолидирания дял от изменението на този резерв в асоциирани дружества при оценката им по метода на собствения капитал).

Резервът от преизчисление във валутата на представяне на чуждестранни дейности в размер на 416 х.лв. – отрицателна величина (31.12.2016 г.: 717 х.лв. – отрицателна величина) е формиран от курсовите разлики, възникнали в резултат на преизчисляването на валутата на финансовите отчети на чуждестранните дружества във валутата на представяне на Групата.

Резервът „Неразпределена печалба” включва компонент „други резерви”, който съдържа разпределени суми от реализирани печалби от минали години на дружества от Групата и компонента „натрупани печалби и загуби”.

Към 30 септември **неразпределената печалба** е в размер на 275,994 х.лв. (31.12.2016 г.: 259,984 х.лв.), включва и признатата натрупана актюерска загуба в размер на 1,751 х.лв. (31.12.2016 г.: 1,729 х.лв.), отчетена при последващи оценки на планове с дефинирани пенсионни доходи във връзка с промяната в МСС 19 *Пенсионни и други доходи на наети лица*.

27. ДЪЛГОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ

Договорена сума на заема	Падеж	30.9.2017		31.12.2016		Общо
		Дългосрочн а част	Краткосроч на част	Дългосрочн а част	Краткосроч на част	

ГРУПА СОФАРМА

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ МЕЖДИННИЯ СЪКРАТЕН КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за тримесечния период, завършващ на 30 септември 2017 година**

	'000		BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
<i>Кредитни линии и заеми за оборотни средства</i>								
лева	4,250	16.04.2023	1,094	52	1,146	1,094	209	1,303
евро	590	31.10.2021	722	188	910	-	70	70
евро	300	15.03.2021	589	-	589	-	-	-
евро	1,448	31.12.2017	-	111	111	-	510	510
лева	120	25.08.2020	64	6	70	64	24	88
евро	450	31.12.2017	-	44	44	-	162	162
евро	53	25.03.2019	37	-	37	-	-	-
бел.рубли	48	30.09.2019	37	-	37	-	-	-
бел.рубли	35	30.06.2018	-	23	23	-	-	-
<i>Инвестиционни заеми</i>								
евро	32,000	15.04.2021	18,488	7,153	25,641	23,844	7,185	31,029
евро	12,000	24.04.2024	19,341	3,340	22,681	-	-	-
евро	2,000	30.06.2018	-	813	813	489	975	1,464
евро	565	25.10.2018	13	276	289	220	276	496
евро	172	28.02.2021	163	72	235	213	67	280
Общо			40,548	12,078	52,626	25,924	9,478	35,402

Групата постепенно е установила политика на ежегодно преговаряне на условията на първоначално договорени дългосрочни кредитни линии, вкл. падежните срокове. От датата на преговарянето удължените кредитни линии се представят като краткосрочни банкови заеми (Приложение № 31).

Получените банкови заеми в евро са договорени основно при лихвен процент, определен на база EURIBOR плюс надбавка до 3.9% или BELIBOR до 2.35%, за левовите кредити – до 4.1% фиксиран и за беларуски рубли – до 12% фиксиран (2016 г.: за евро - EURIBOR плюс надбавка до 4.9% или фиксиран до 12% или BELIBOR до 2% и за левовите кредити – SOFIBOR плюс надбавка до 3.5%). Кредитите са за оборотни средства.

Инвестиционните кредити са с цел покупка на дълготрайни материални активи и разширение на дейността.

В полза на банките-кредитори за обезпечение на посочените по-горе заеми са учредени:

- Ипотеки на недвижими имоти (Приложение № 14);
- Особени залози на:
  - машини и оборудване (Приложение № 14);
  - материални запаси (Приложение № 21);
  - търговски вземания (Приложение № 22).

28. ДЪЛГОСРОЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА

Дългосрочните задължения към персонала към 30 септември включват:

	<i>30.9.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране	4,396	4,314
Задължения по дългосрочни доходи за тантиеми	289	225
Общо	4,685	4,539

Дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране

Дългосрочните задължения към персонала включват сегашната стойност на задължението на дружествата от Групата, опериращи основно в *България и Украйна*, за изплащане на обезщетения на наетия персонал към датата на отчета за финансово състояние при настъпване на пенсионна възраст. Съгласно Кодекса на труда в *България* всеки служител има право на обезщетение в размер на две брутни заплати при пенсиониране, а ако е работил при същия работодател през последните 10 години от трудовия му стаж, обезщетението е в размер на шест брутни заплати към момента на пенсиониране (*Приложение № 2.23*).

Задълженията на работодателя към персонала при пенсиониране за дружествата извън България, са както следва:

- *Украйна* – работодателят има задължение да изплати между 7 и 14 лв. според трудовия стаж на работника и социални пенсии, които дружеството начислява след пенсиониране на служителите поради специфични условия на труд;
- *Латвия, Беларус и Молдова* – работодателят няма законово задължение към персонала при пенсиониране;
- *Казахстан* - съгласно Казахстанското законодателство работодателят няма законово задължение към персонала при пенсиониране;
- *Сърбия* – работодателят е задължен да изплати 3 средни работни заплати.

Задължения по дългосрочни доходи за тантиеми

Към 30.09.2017 г. в стойността на дългосрочните задължения към персонала са включени и 289 х.лв. (31.12.2016 г.: 225 х.лв.), представляващи задължения към персонала, свързани с изплащането на тантиеми за период от повече от 12 м. - до 2019 г. (2016 г.: до 2019 г.).

29. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ФИНАНСОВ ЛИЗИНГ

Към 30 септември задълженията по финансов лизинг са по отменяеми договори за придобиване на автомобили. Те са представени нетно от дължимата в бъдеще лихва, както следва:

ГРУПА СОФАРМА

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ МЕЖДИННИЯ СЪКРАТЕН КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за тримесечния период, завършващ на 30 септември 2017 година**

<i>Срок</i>	<i>30.9.2017</i> <i>BGN'000</i>	<i>31.12.2016</i> <i>BGN'000</i>
До една година (<i>Приложение № 37</i>)	1,279	1,104
Над една година	<u>2,097</u>	<u>2,582</u>
Общо	<u>3,376</u>	<u>3,686</u>

Минималните лизингови плащания по финансов лизинг са дължими както следва:

<i>Срок</i>	<i>30.9.2017</i> <i>BGN'000</i>	<i>31.12.2016</i> <i>BGN'000</i>
До една година	1,369	1,254
От една до три години	<u>2,178</u>	<u>2,711</u>
	<u>3,547</u>	<u>3,965</u>
Бъдещ финансов разход по финансов лизинг	<u>(171)</u>	<u>(279)</u>
Общо	<u>3,376</u>	<u>3,686</u>

Дължимите в рамките на следващите 12 месеца лизингови вноски са представени в консолидирания отчет за финансовото състояние като „други текущи задължения” (*Приложение № 37*).

30. ПРАВИТЕЛСТВЕНИ ФИНАНСИРАНИЯ

Към 30 септември правителствените финансираня на дружествата от Групата включват:

	<i>30.9.2017</i> <i>BGN'000</i>	<i>31.12.2016</i> <i>BGN'000</i>
Дългосрочна част на правителствени финансираня	8,269	9,011
Краткосрочна част на правителствени финансираня (<i>Приложение № 30</i>)	<u>1,119</u>	<u>1,224</u>
Общо	<u>9,388</u>	<u>10,235</u>

Към 30 септември получените правителствени финансираня са от следните дружества от Групата:

	<i>30.9.2017</i> <i>BGN'000</i>	<i>31.12.2016</i> <i>BGN'000</i>
Софарма АД	6,113	

ГРУПА СОФАРМА

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ МЕЖДИННИЯ СЪКРАТЕН КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за тримесечния период, завършващ на 30 септември 2017 година**

		6,494
Биофарм Инженеринг АД	1,988	2,093
Ветафарм	670	769
Унифарм АД	617	879
Общо	9,388	10,235

Правителствените финансираня са по европейски оперативни програми и са свързани основно с придобиване на машини и оборудване. (Приложение № 14 и № 38).

Краткосрочната част от финансиранията в размер на 1,119 х.лв. (31.12.2016 г.: 1,224 х.лв.) ще бъде призната като текущ приход през следващите 12 месеца от датата на консолидираня отчет за финансовото състояние и е представена като „други текущи задължения” (Приложение № 37).

31. КРАТКОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ

Краткосрочните банкови заеми на Групата към 30 септември са както следва:

<i>Вид валута</i>	<i>Договорена сума '000</i>	<i>Падеж</i>	<i>30.9.2017 BGN'000</i>	<i>31.12.2016 BGN'000</i>
<i>Банкови заеми (овърдрафти)</i>				
евро	26,000	31.10.2017	45,603	30,425
евро	10,000	31.10.2017	15,688	11,603
евро	7,500	25.04.2018	10,732	10,743
евро	5,000	25.04.2018	9,747	9,757
лева	20,000	21.04.2018	6,985	9,242
евро	5,000	01.06.2018	6,787	6,827
евро	3,500	02.09.2018	6,351	4,698
евро	3,000	25.04.2018	5,857	5,862
евро	3,000	04.03.2019	5,506	4,824
бел.рубли	6,009	02.07.2019	5,118	-
евро	2,000	27.10.2018	3,926	-
укр.гривни	77,000	27.10.2017	3,757	5,299
евро	1,500	25.11.2018	2,887	2,949
евро	2,050	31.10.2017	2,305	3,712
евро	1,000	29.03.2018	1,963	-
бел.рубли	1,849	24.05.2019	1,575	-
евро	2,000	15.12.2017	1,094	-
евро	1,000	11.05.2018	1,080	-
евро	1,000	06.05.2018	1,074	-
бел.рубли	1,200	01.06.2019	1,024	-
бел.рубли	1,000	21.10.2018	844	477
евро	1,000	08.02.2018	793	-
евро	900	26.12.2017	783	-
бел.рубли	345	20.02.2020	295	-
бел.рубли	350	31.12.2017	295	314

ГРУПА СОФАРМА

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ МЕЖДИННИЯ СЪКРАТЕН КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за тримесечния период, завършващ на 30 септември 2017 година**

бел.рубли	150	27.12.2017	127	-
бел.рубли	150	31.12.2017	112	66
бел.рубли	146	07.06.2019	111	-
бел.рубли	100	10.02.2020	83	-
бел.рубли	85	03.12.2017	72	13
бел.рубли	76	27.02.2018	63	-
бел.рубли	21	31.05.2018	14	-
бел.рубли	1,500	29.05.2017	-	1,458
укр.гривни	32,000	31.12.2017	-	4,060
лева	10,000	31.10.2017	-	10,001
евро	6,000	15.02.2017	-	2,056
			142,651	124,386

<i>Вид валута</i>	<i>Договорена сума '000</i>	<i>Падеж</i>	<i>30.9.2017</i>	<i>31.12.2016 BGN'000</i>
Кредитни линии				
евро	8,434	31.12.2017	15,909	15,908
лева	10,000	31.12.2017	10,000	10,000
лева	10,000	31.12.2017	10,000	8,005
евро	5,000	31.08.2018	5,852	2,613
евро	3,000	01.11.2019	5,780	5,913
лева	1,000	20.12.2018	514	680
бел.рубли	300	30.01.2018	253	285
евро	2,600	28.05.2019	-	3,052
			48,308	46,456
Общо			190,959	170,842

Получените банкови заеми в евро са договорени основно при лихвен процент, определен на база EURIBOR плюс надбавка до 3% или фиксиран до 12%, или EONIA плюс надбавка до 2.1%; за левовите кредити – SOFIBOR плюс надбавка до 2.95%; за беларуски рубли – 17% фиксиран; и за украински гривни 15% фиксиран (2016 г.: EURIBOR плюс надбавка до 3% или фиксиран до 25.5%, или EONIA плюс надбавка до 2.1%; за левовите кредити – SOFIBOR плюс надбавка до 3.26%; за беларуски рубли – 36.8% фиксиран и за украински гривни 16.5% фиксиран). Кредитите са за оборотни средства.

В полза на банките кредитори за обезпечение на посочените по-горе заеми са учредени особени залози на:

- машини и оборудване (*Приложение № 14*);
- суровини, материали и готова продукция (*Приложение № 21*);
- търговски вземания (*Приложение № 22*).

Към 30.09.2017 г. са учредени особени залози върху вземания от свързани лица, подлежащи на консолидация и елиминирани за целите на консолидирания финансов отчет в размер на 58,345

ГРУПА СОФАРМА**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ МЕЖДИННИЯ СЪКРАТЕН КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за тримесечния период, завършващ на 30 септември 2017 година**

х.лв. (31.12.2016 г.: 18,229 х.лв.) като обезпечение по получени от Групата банкови заеми и издадени банкови гаранции (*Приложение № 27, № 31 и № 38*).

32. ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

<i>Търговските задължения</i> включват:	30.9.2017	31.12.2016
	BGN'000	BGN'000
Задължения към доставчици	110,499	91,091
Получени аванси от клиенти	1,707	962
Общо	112,206	92,053

<i>Задълженията към доставчици</i> са към:	30.9.2017	31.12.2016
	BGN'000	BGN'000
Доставчици извън РБългария	83,358	68,968
Доставчици от РБългария	27,141	22,123
Общо	110,499	91,091

Задълженията към доставчици са текущи, безлихвени и са за получени материали, стоки и услуги. Средният кредитен период, за който обичайно не се начислява лихва по търговски задължения е до 180 дни.

33. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

<i>Задълженията към свързани предприятия</i> включват:	30.9.2017	31.12.2016
	BGN'000	BGN'000
Задължения към дружества свързани чрез основен акционер	602	9
Задължения към дружества под общ индиректен контрол	235	292
Задължения към дружества - основни акционери	43	25
Задължения към дружество, контролирано от асоциирано дружество	14	-
Задължения към дружества свързани чрез ключов управленски персонал	-	240
Общо	894	566

Задълженията към свързани предприятия по видове са:

30.9.2017	31.12.2016
------------------	-------------------

	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Задължения за доставки на стоки и материали	625	331
Доставка на услуги	269	235
Общо	894	566

Задълженията към свързани предприятия са текущи, в лева, безлихвени и не са обезпечени допълнително със специален залог или гаранция от Групата.

34. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ДОГОВОРИ ЗА ФАКТОРИНГ

Дружество от Групата има сключен договори за факторинг с финансова институция (Фактор) от 19.01.2016 г. за прехвърляне на съществуващи неизискуеми вземания от свои клиенти.

Факторът има правото на обратен иск (право на регрес) за всички авансово платени суми, независимо дали са включени или не в одобрения кредитен лимит. Одобреният кредитен лимит е 20,000 хил.лв. Прехвърлените фактури се плащат авансово до 90 % (деветдесет процента) от тяхната стойност с включен ДДС.

Лихвата е в диапазона на 1M SOFIBOR + 1.80 % на годишна база и се удържа на едномесечен период в края на всеки календарен месец.

Към 30.09.2017 г. задължението по договора за факторинг е в размер на 19,138 хил.лв. (31.12.2016 г.: 20,033 х.лв.)

Общо предоставеното финансиране през 2017 г. е в размер на 97,859 х.лв. (30.09.2016 г.: 100,172 х.лв.) (Приложение №2.18).

35. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ

Задълженията към персонала и за социалното осигуряване включват:

	<i>30.9.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Задължения към персонала, в т.ч.:	9,741	8,264
<i>текущи задължения по възнаграждения</i>	4,210	3,675
<i>Тантиеми</i>	3,328	2,895
<i>начисления за непозвани компенсируеми отпуски</i>	2,203	1,694
Задължения по социалното осигуряване, в т.ч.:	2,149	1,829
<i>текущи задължения по вноски към социалното осигуряване</i>	1,802	1,588
<i>начисления за непозвани компенсируеми отпуски</i>	347	241
Общо	11,890	10,093

36. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАНЪЦИ

Задълженията за данъци включват:

	<i>30.9.2017</i>	<i>31.12.2016</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
ДДС	4,073	4,493
Данъци върху печалбата	2,377	385
Данъци върху доходите на физическите лица	762	458
Данъци върху разходите	343	544
Данъци при източника	24	5
Други	192	64
Общо	7,771	5,949

До датата на издаване на настоящия консолидиран отчет в дружествата от Групата са извършени ревизии и проверки, както следва:

Дружество	Пълна данъчна ревизия	Ревизия по ДДС	Проверка по осигурително законодателство
Софарма АД	31.12.2011	30.11.2011	30.09.2013
Софарма Трейдинг АД	31.12.2011	31.12.2011	31.12.2004
Софармаси ЕООД	няма	30.09.2017	няма
Софармаси 2 ЕООД	няма	30.09.2017	няма
Софармаси 3 ЕООД	няма	31.07.2017	няма
Софармаси 4 ЕООД	няма	31.08.2017	няма
Софармаси 5 ЕООД	няма	31.07.2017	няма
Софармаси 6 ЕООД	няма	31.05.2017	няма
Биофарм Инженеринг АД	31.12.2014	31.01.2017	30.04.2009
Момина крепост АД	31.12.2005	31.10.2006	31.10.2006
Фармалогистика АД	31.12.2005	31.03.2007	няма
Софарма Билдингс АДСИЦ	няма	28.02.2017	няма
Електронкомерс ЕООД	31.12.2005	30.04.2006	няма
Унифарм АД	31.12.2011	31.12.2011	31.08.2013
ПАО Витамини	31.12.2013	31.12.2013	01.04.2014
ООО Софарма Украйна	31.12.2014	31.12.2013	31.03.2016
СИА Бриз	31.12.2013	28.02.2014	31.12.2014
СООО Брититрейд	31.12.2011	31.12.2011	31.12.2011
ООО Табина	31.12.2010	31.12.2010	31.12.2006
ОДО Алеан (влято в ОДО Меджел)	28.02.2011	28.02.2011	28.02.2010
СООО Бризфарм	31.12.2012	31.12.2012	няма
ОДО Вестфарм (влято в СалюсЛайн ОДО)	30.04.2005	30.04.2005	31.03.2004
ОДО БелАгроМед (влято в	28.02.2003	28.02.2003	30.05.2005

ГРУПА СОФАРМА**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ МЕЖДИННИЯ СЪКРАТЕН КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за тримесечния период, завършващ на 30 септември 2017 година**

СалюсЛайн ОДО)			
ООО Виватон плюс	29.02.2012	29.02.2012	29.02.2012
ООО Мед-дент	31.12.2010	31.12.2010	31.12.2007
БООО СпецАфармация	31.03.2014	31.03.2014	31.12.2007
ООО Беллерофон	01.04.2010	01.04.2010	Няма
Медика АД (влято в Софарма АД)	31.12.2002	31.01.2013	31.01.2016
ООО Мобил Лайн (влято в ОДО Меджел)	31.03.2010	31.03.2010	31.03.2006
ООО Ивем и К	30.04.2008	30.04.2008	30.11.2007
ООО НПКФ Ариенс	31.12.2011	31.12.2011	31.12.2010
ОДО Меджел	31.04.2013	30.04.2013	31.12.2012
Вета Фарма АД	няма	31.01.2017	30.06.2016
СалюсЛайн ОДО	31.10.2007	31.10.2007	31.03.2016
ЗАО Интерфарм	30.04.2013	30.04.2013	няма
ООО Ариенс	31.12.2016	31.03.2017	няма

За дружествата в България данъчна ревизия се извършва в петгодишен срок от изтичане на годината, през която е подадена данъчната декларация за съответното задължение. Ревизията потвърждава окончателно данъчното задължение на съответното дружество-данъчно задължено лице, освен в изрично предвидените от законодателството случаи. За дружествата извън България данъчна ревизия се извършва както следва: в Украйна, Латвия и Беларус в тригодишен срок, в Полша, Казахстан и Литва – в петгодишен срок, в Сърбия – в десетгодишен срок и в Молдова – в четиригодишен срок.

На дружествата Фитопалаузово АД, Аромания ООД, Софармаси 7 ЕООД, Софармаси 8 ЕООД, Софармаси 9 ЕООД, Софармаси 10 ЕООД, ООО Фармацевт плюс, ТОО Софарма Казахстан, Софарма Трейдинг Д.о.о. Белград, Лековит Д.о.о., ООО Фарматея, УАБ ТБС Фарма, ООО Галенафарм, ООО Данафарм, ООО Здравей, ООО Ивем и К, Рап Фарма Интернешънъл ООД не са провеждани пълни данъчни ревизии, ревизии по ДДС и проверки по осигурителното законодателство. Към датата на издаване на настоящия консолидиран отчет се извършва проверка по осигурително законодателство в Софарма Варшава СП. З.О.О за периода 2014-2016 година.

37. ДРУГИ ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Другите текущи задължения включват:

	30.9.2017	31.12.2016
	BGN'000	BGN'000
Неизплатено задължение под условие във връзка с придобиване на дялове в дъщерно дружество	5,143	-
Задължения по финансов лизинг (<i>Приложение № 29</i>)	1,279	1,104
Правителствени финансираня (<i>Приложение № 30</i>)	1,119	1,224
Задължения за дивиденди	689	697
Задължения, свързани с покупка на дялове	575	860
Присъдени суми по съдебни дела	309	343
Удръжки от работните заплати	219	183

Получени търговски кредити от трети лица	157	360
Други	354	371
Общо	9,844	5,142

38. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ

Съдебни дела

Софарма АД

Във връзка с присъдена от Арбитражния съд в Париж сума в размер на 1,034 х. евро (2,022 х.лв.) Софарма АД завежда дела в Полша срещу бивши членове на Управителния съвет на осъденото дружество за нанесени вреди и неизпълнение на задължения относно обявяване на същото в несъстоятелност. Към 30.09.2017 г. делата са висящи в Областния съд и в Регионалния съд на Варшава.

Поръчителства и предоставени гаранции

Софарма АД

Дружеството е съдължник по получени банкови кредити, издадени банкови гаранции, сключени лизингови договори, както и е гарант пред банки и доставчици на следните дружества:

	Период на падеж	Вид валута	Размер		Състояние на дълга 30.09.2017 BGN'000
			Оригинална Валута	BGN'000	
Софарма Имоти АДСИЦ	2024 г.	евро	22,619	44,240	24,335
Минералкомерс АД	2017 г– 2021 г.	лева	726	726	639
Общо					24,974

Банкови гаранции

Софарма Трейдинг АД

ГРУПА СОФАРМА

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ МЕЖДИННИЯ СЪКРАТЕН КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ за тримесечния период, завършващ на 30 септември 2017 година

Издадените за дружеството банкови гаранции са за гарантиране плащане към доставчици на стоки за добро изпълнение - гарантиране бъдещи доставки на лекарствени и медицински продукти на болници по сключени договори за доставка, митническа гаранция и участие в търгове.

Банковите гаранции са издадени от:

	30.09.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
Райфайзенбанк ЕАД	5,278	4,664
SG Експресбанк АД	4,464	4,049
ИНГ банк Н.В.	3,239	1,883
	12,981	10,596

Обезпечението по издадените банкови гаранции е както следва:

- Особен залог на стоки в оборот на стойност 8,997 х.лв. (31.12.2016 г.: 9,801х.лв.) (Приложение № 21).
- Особен залог на вземания от клиенти с балансова стойност 2,347 х.лв. (31.12.2016 г.: 2,347 х.лв.) (Приложение № 22);

Унифарм АД

Към 30.09.2017 г. са издадени банкови гаранции на стойност 127 х.лв. в рамките на лимита по договора за кредит.

По договор за издаване на множество банкови гаранции от 23.02.2012 г. са учредени залози на активи на дружеството както следва:

- Залог върху настоящи и бъдещи движими вещи (материали, готова продукция, стоки) с балансова стойност в размер на 400 х.лв.;
- Залог върху вземания по настоящи и бъдещи разплащателни сметки, открити в Банка ДСК ЕАД.

Електронкомерс ЕООД

Към 30.09.2017 г. издадените за дружеството банкови гаранции са в размер на 32 х.лв. (31.12.2016 г.: 74 х.лв.).

Активи, получени на отговорно пазене

Софарма Трейдинг АД

Съгласно сключени договори за преддистрибуция, дружеството е приело на отговорно пазене стоки към 30.09.2017 г. в размер 4,071 х.лв. (31.12.2016 г.: на 4,046 х.лв.).

Значителни неотменяеми договори и ангажименти

Софарма АД

Дружеството е получило три правителствени финансираия по оперативна програма „Развитие на конкурентноспособността на българската икономика” 2007 – 2013 г. (*Приложение №30 и Приложение № 38*), свързани с технологично обновление и модернизация на таблетно производство и внедряване на иновативни продукти в ампулно производство (*Приложение № 14*). Дружеството е поело ангажимент за срок от 5 години след приключването на съответните проекти да не претърпяват значими изменения, засягащи същността и условията за изпълнение или пораждащи неоправдани изгоди за дружеството, както и изменения, произтичащи от промяна в характера на собствеността на придобитите активи, свързани с финансирането. При неизпълнение на тези изисквания предоставените финансираия подлежат на възстановяване. Към датата на изготвяне на отчета всички изисквания по договорите са спазени.

Унифарм АД

Дружеството е бенефициент по три договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за придобиване на активи. Съгласно клаузите на договорите, дълготрайните материални и нематериални активи, придобити със средства по проектите, следва да останат в активите на бенефициента и региона получател (територията на Република България) за срок от минимум пет години, след изпълнение на цялата инвестиция. При неизпълнение на тези изисквания, предоставеното финансиране подлежи на възстановяване. Към датата на изготвяне на финансовия отчет всички изисквания по договора са спазени.

Биофарм Инженеринг АД

Дружеството е поело ангажимент по договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за срок 5 години след приключване на проекта за придобиване на:

а) линия за производство на разтвори на аминокиселини за парентерално хранене, включваща компоненти за раздуване, пълнене и херметизиране в асептична среда, и

б) изграждане на чисти помещения (таван „омега профил”, преградни стени, врати, блокиращи устройства, осветление, климатизация и други). Срокът започва да тече от 27.04.2015 г. (датата, на която проектът окончателно е одобрен от финансиращата организация) и съгласно договора, проектът не трябва да претърпи значими изменения, засягащи неговата същност, условията за неговото изпълнение или пораждащи неоправдани изгоди за дружеството, както и изменения, произтичащи от промяна в характера на собствеността на елемент от инфраструктурата или прекратяване на производствената дейност. При неизпълнение на тези изисквания предоставеното финансиране подлежи на възстановяване. Към датата на одобрение за издаване на финансовия отчет всички изисквания по договора са спазени.

Софарма Трейдинг АД

Дружеството е бенефициент по договор за правителствено финансиране по Оперативна програма „Развитие на конкурентноспособността на българската икономика” по проект за разработване и внедряване на система за управление на информационната сигурност съгласно стандарта ISO 27001:2007 в размер на 82 х.лв. (*Приложение № 30 и Приложение № 38*).

39. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

ГРУПА СОФАРМА**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ МЕЖДИННИЯ СЪКРАТЕН КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за тримесечния период, завършващ на 30 септември 2017 година**

В хода на обичайната си стопанска дейност Групата може да бъде изложена на различни финансови рискове, най-важните от които са: пазарен риск (включващ валутен риск, риск от промяна на справедливата стойност и ценови риск), кредитен риск, ликвиден риск и риск на лихвено-обвързани парични потоци.

Общото управление на риска е фокусирано върху трудностите при прогнозиране на финансовите пазари и достигане минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които могат да се отразят върху финансовите резултати и състояние на Групата.

Текущо финансовите рискове се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, въведени, за да се определят адекватни цени на продуктите и услугите на дружествата от Групата и на привлечения от тях заеман капитал, както и да се оценят адекватно пазарните обстоятелства на правените от тях инвестиции и формите за поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

Управлението на рисковете се осъществява текущо от ръководството на дружеството-майка и респективно ръководствата на дъщерните дружества съгласно политиката, определена от Съвета на директорите на дружеството-майка. Съветът на директорите е приел основни принципи за общото управление на финансовия риск, на базата на които са разработени конкретни процедури за управление на отделните специфични рискове, като валутен, ценови, лихвен, кредитен и ликвиден, и за риска при използването на недеривативни инструменти.

Структурата на финансовите активи и пасиви е както следва:

	30.9.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
Финансови активи	310,518	276,657
Кредити и вземания, в т.ч.:	302,884	270,620
<i>Вземания и заеми (Приложение №19, №20, №22, № 23 и №24)</i>	277,399	248,281
<i>Парични средства и парични еквиваленти (Приложение №25)</i>	25,485	22,339
Финансови активи на разположение и за продажба	7,634	5,721
Финансови активи по справедлива стойност през печалбата <i>(Приложение №18)</i>	-	316
	30.9.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
Финансови пасиви	384,129	324,251

Финансови пасиви по амортизирана стойност	384,129	324,251
<i>Краткосрочни и дългосрочни банкови заеми (Приложение № 27 и №31)</i>	243,585	206,244
<i>Други заеми и задължения (Приложение №29, №32, №33 и №37)</i>	121,406	97,974
<i>Задължения по факторинг</i>	19,138	20,033

Валутен риск

Дружествата от Групата извършват своята дейност при активен обмен с чуждестранни доставчици и клиенти и поради това те са изложени на валутен риск.

Групата чрез дружествата в Беларус и Украйна осъществява стопански операции в тези страни и съответно има съществени експозиции в беларуски рубли и украински гривни. Валутният риск е свързан с негативното движение на валутния курс на тези валути спрямо българския лев при бъдещите стопански операции, по признатите валутни активи и пасиви, и относно нетните инвестиции в чуждестранни дружества. Останалите дружествата в чужбина реализират продажбите си предимно на местните пазари, което води до валутен риск и спрямо техните валути - полска злота, литовски лит, щатски долар, английски паунд и казахстанско тенге.

За Казахстанско тенге има сключени форуърдни сделки.

Повечето от операциите на дружествата от Групата обичайно са деноминирани в български лева, като българският лев е фиксирани към евро, което редуцира потенциалната валутна волатилност за тези дружества от Групата.

За контролиране на валутния риск има въведена система в цялата Група на планиране на доставките от внос, за продажбите в чуждестранна валута, както и процедури за ежедневно наблюдение на движенията във валутния курс на щатския долар и контрол върху предстоящи плащания. Експозициите на почти всички дъщерни дружества в България към валутен риск е незначителна, тъй като почти всички продажби са реализирани на местния пазар в български лева. Вносът на стоки е основно осъществен в евро. Заемите, когато са деноминирани в чуждестранна валута, са отпуснати основно в евро.

Активите и пасивите на Групата, деноминирани в български левове, представени по различните чуждестранни валути, са както следва:

<i>30 септември 2017 г.</i>	<i>в BGN</i>	<i>в EUR</i>	<i>в BYN</i>	<i>в UAH</i>	<i>в USD</i>	<i>в друга</i>	<i>Общо</i>
	<i>BGN</i>	<i>BGN</i>	<i>BGN</i>	<i>BGN</i>	<i>BGN</i>	<i>валута</i>	<i>BGN</i>
	<i>'000</i>	<i>'000</i>	<i>'000</i>	<i>'000</i>	<i>'000</i>	<i>'000</i>	<i>'000</i>
Финансови активи на разположение и за продажба	3,457	2,171	-	-	2,006	-	7,634
Финансови активи на разположение за продажба през печалбата		-	-	-	-	-	-
Кредити и вземания, в т.ч.:	211,908	43,133	8,715	3,898	5,291	29,939	302,884
<i>Вземания и заеми</i>	<i>190,907</i>	<i>41,833</i>	<i>7,817</i>	<i>3,477</i>	<i>4,702</i>	<i>28,663</i>	<i>277,399</i>
<i>Парични средства и парични еквиваленти</i>	<u><i>21,001</i></u>	<u><i>1,300</i></u>	<u><i>898</i></u>	<u><i>421</i></u>	<u><i>589</i></u>	<u><i>1,276</i></u>	<u><i>25,485</i></u>
Общо финансови активи	<u>215,365</u>	<u>45,304</u>	<u>8,715</u>	<u>3,898</u>	<u>7,297</u>	<u>29,939</u>	<u>310,518</u>

ГРУПА СОФАРМА

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ МЕЖДИННИЯ СЪКРАТЕН КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за тримесечния период, завършващ на 30 септември 2017 година**

Краткосрочни и дългосрочни банкови заеми	64,573	170,371	3,346	3,757	119	1,419	243,585
Други заеми и задължения	55,486	48,258	15,921	143	1,834	18,902	140,544
Общо финансови пасиви	120,059	218,629	19,267	3,900	1,953	20,321	384,129

<i>31 декември 2016 г.</i>	<i>в BGN BGN '000</i>	<i>в EUR BGN '000</i>	<i>в BYN BGN '000</i>	<i>в UAH BGN '000</i>	<i>в USD BGN '000</i>	<i>в друга валута BGN '000</i>	<i>Общо BGN '000</i>
Финансови активи на разположение и за продажба	3,584	1,796	-	-	341	0	5,721
Финансови активи на разположение за продажба през печалбата	316	-	-	-	-	-	316
Кредити и вземания, в т.ч.:	199,432	44,006	14,250	4,832	5,343	2,757	270,620
<i>Вземания и заеми</i>	<i>183,632</i>	<i>41,750</i>	<i>12,424</i>	<i>3,365</i>	<i>5,086</i>	<i>2,024</i>	<i>248,281</i>
<i>Парични средства и парични еквиваленти</i>	<i>15,800</i>	<i>2,256</i>	<i>1,826</i>	<i>1,467</i>	<i>257</i>	<i>733</i>	<i>22,339</i>
Общо финансови активи	203,332	45,802	14,250	4,832	5,684	2,757	276,657

Краткосрочни и дългосрочни банкови заеми	39,319	160,252	2,613	4,060	-	-	206,244
Други заеми и задължения	46,809	47,639	19,646	148	3,492	273	118,007
Общо финансови пасиви	86,128	207,891	22,259	4,208	3,492	273	324,251

Ценови риск

Дружествата от Групата са изложени на ценови риск за материални запаси от три основни фактора:

а) евентуално нарастване на доставните цени на суровините, материалите, доколкото значителна част от използваните суровини са от внос и заемат съществен дял от разходите за производство;

б) евентуално нарастване на доставните цени на стоките; и

в) нарастващата конкуренция на българския фармацевтичен пазар, намираща отражение и в цените на лекарствата.

За минимизиране на това влияние ръководството на Групата прилага фирмена стратегия, целяща оптимизиране на производствените разходи, валидиране на алтернативни доставчици предлагащи изгодни търговски условия, разширяване на номенклатурата чрез разработване на нови за пазара генерични продукти и не на последно място гъвкава маркетингова и ценова политика. Ценовата политика е функция от три основни фактора - структура на разходите, цени на конкуренти и покупателна възможност на потребителите.

Групата е изложена на значителен ценови риск и по отношение на притежаваните от нея акции, класифицирани като инвестиции на разположение и за продажба, най-вече чрез дружеството-майка. За целта неговото ръководство следи и анализира всички промени на пазара на ценни книжа, както и използва консултантските услуги на един от най-авторитетните в страната инвестиционни

посредници. Допълнително, към настоящия етап, ръководството е взело решение за редуциране на операциите на фондовите пазари, задържане на закупените акции в по-дългосрочен хоризонт при текущо наблюдение на докладваните от съответния емитент финансови и бизнес показатели, както и развитието на дейността в условията на криза.

Кредитен риск

Кредитен е рискът, при който клиентите на Групата няма да бъдат в състояние да изплатят изцяло и в обичайно предвидените срокове дължимите от тях суми по търговските вземания. Последните са представени в консолидирания отчет за финансовото състояние в нетен размер, след приспадане на начислените обезценки по съмнителни и трудносъбираеми вземания. Такива обезценки са направени където и когато са били налице събития, идентифициращи загуби от несъбираемост съгласно предишен опит.

В своята търговска практика Групата е прилагала различни схеми на дистрибуция, докато постигне сегашния ефективен подход, съобразен с пазарната обстановка на работа, с разнообразните начини на плащане, както и с включването на търговски работи.

Групата работи с контрагенти с история на взаимоотношенията на основните си пазари, като си партнира с голям брой български и чуждестранни лицензирани търговци на лекарства.

Работата с държавните болнични заведения също изисква политика на отложени плащания. Налице е концентрация на значителен кредитен риск в този тип контрагенти, които формират 42% от търговските вземания на Групата (31.12.2016 г.: 39%). Той се минимизира чрез въведени процедури за подбор и текущо наблюдение върху ликвидността и финансовия стабилитет на тези търговски партньори. При просрочване на вземанията от тези контрагенти Групата е определила срок от 30 дни, след който започва действия по събиране на вземанията. За *клиенти - болнични заведения* започва начисляване на лихви за забава при просрочие от 30 дни спрямо датата, на която изтича кредитния период и при положение, че просрочията не бъдат погасени, след още 30 дни прави среща с ръководството с цел подписване на спогодба за разсрочване, а при неспазване на спогодбата се пристъпва към завеждане на дело. За *клиенти-аптеки* при просрочие от 5 дни спрямо датата, на която изтича кредитният период се спират последващите продажби към тях на отложено плащане, а ако просрочията не бъдат погасени до 45-тия ден, се спират всички продажби и се водят преговори за сключване на спогодба и при неспазване на спогодбата се пристъпва към завеждане на дело.

Отсрочени плащания (продажби на кредит) за други контрагенти се предлагат само на клиенти, които имат дълга история и търговско сътрудничество с Групата, добро финансово състояние и липса на нарушения при спазването на договорените кредитни условия.

Кредитната политика на Групата предвижда всеки нов клиент да се проучва за кредитоспособност преди да се предложат стандартните условия на доставка и плащане.

Анализът, който извършва Групата, включва, но не се ограничава с посещение на обекта на клиента, а също и събиране на информация за месечните обороти, както и се изисква в някои от случаите издаване на запис на заповед в полза на дружество от Групата в размер на 130% - 135% от отпуснатия кредит. Тези лимити се преглеждат на месечна база. Клиенти, които не могат да покрият критериите за кредитоспособност, могат да извършват покупки срещу заплащане в брой.

Събираемостта на вземанията се контролира директно от изпълнителния, финансовия и търговския директор на дружеството-майка и респективно от ръководствата на дъщерните

ГРУПА СОФАРМА

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ МЕЖДИННИЯ СЪКРАТЕН КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ за тримесечния период, завършващ на 30 септември 2017 година

дружества. Отговорността им е оперативна да контролират и регулират вземанията съобразно обективните дадености на пазара и потребностите на Групата. Групата има разработена политика и процедури за оценка на кредитоспособността на своите контрагенти и определяне на кредитен рейтинг и кредитни лимити по групи клиенти. Ръководството на Групата текущо наблюдава и регулира, формиращата се концентрация на вземания по клиенти и контрагенти общо за Групата.

Паричните средства в Групата и разплащателните операции са съсредоточени основно в различни първокласни банки. При разпределението на паричните потоци между тях ръководството на дружеството-майка и на дъщерните предприятия се съобразяват с редица фактори, между които размерите на капитала, сигурността, ликвидността, кредитния потенциал и рейтинг на банката и др.

Ликвиден риск

Ликвидният риск се изразява в негативната ситуация Групата да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж.

Групата генерира и поддържа значителен обем на ликвидни средства. Вътрешен източник на ликвидни средства за Групата е основната стопанска дейност на дружествата от нея, генерираща достатъчни оперативни потоци. Външни източници на финансиране са банките и други постоянни партньори. С цел изолиране евентуалния общ ликвиден риск, Групата работи със система от алтернативни механизми за действие и прогнози, крайният ефект от което е поддържането на добра ликвидност, респективно способност за финансиране на стопанската си дейност. Това се допълва от текущо наблюдение на матуритетите на активите и пасивите, контрол върху изходящите парични потоци и осигуряване на текущо им балансиране спрямо входящите, вкл. предоговаряне на падежите и оптимизиране структурата на дълговете, увеличаване и вътрешно реструктуриране на собствено генерирани средства и тяхното инвестиране.

Матуритетен анализ

По-долу са представени финансовите недеривативни пасиви на Групата, класифицирани по остатъчен матуритет, определен спрямо договорения матуритет към датата на консолидирания отчет. Таблицата е изготвена на база на недисконтирани парични потоци и най-ранна дата, на която задължението е изискуемо. Сумите включват главници и лихви.

Матуритетен анализ

30 септември 2017г.

	<i>до 1 м</i>	<i>от 1 до 3</i>	<i>от 3 до 6</i>	<i>от 6 до 12</i>	<i>от 1 до 2</i>	<i>от 2 до 5</i>	<i>Общо</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>М</i>	<i>М</i>	<i>М</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>BGN '000</i>
		<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Краткосрочни и дългосрочни банкови заеми	76,822	39,873	26,590	61,594	14,938	28,874	248,691
Други заеми и задължения	84,206	41,989	6,517	5,417	1,681	894	140,704
Общо пасиви	161,028	81,862	33,107	67,011	16,619	29,768	389,395

31 декември 2016г.

	<i>до 1 м</i>	<i>от 1 до 3</i>	<i>от 3 до 6</i>	<i>от 6 до 12</i>	<i>от 1 до 2</i>	<i>от 2 до 5</i>	<i>Общо</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>М</i>	<i>М</i>	<i>М</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>BGN '000</i>
		<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Краткосрочни и дългосрочни банкови заеми	37,135	14,702	59,642	71,405	9,453	18,429	210,766

ГРУПА СОФАРМА

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ МЕЖДИННИЯ СЪКРАТЕН КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за тримесечния период, завършващ на 30 септември 2017 година**

Други заеми и задължения	<u>60,009</u>	<u>41,989</u>	<u>11,257</u>	<u>1,488</u>	<u>1,130</u>	<u>1,385</u>	<u>117,258</u>
Общо пасиви	<u>97,144</u>	<u>56,691</u>	<u>70,899</u>	<u>72,893</u>	<u>10,583</u>	<u>19,814</u>	<u>328,024</u>

Риск на лихвоносни парични потоци

В структурата на активите на Групата лихвоносните активи са: парични средства, банкови депозити и предоставени заеми, които са с фиксиран лихвен процент. От друга страна, привлечените средства от Групата под формата на дългосрочни и краткосрочни заеми са обичайно с променлив лихвен процент. Това обстоятелство частично поставя паричните потоци на Групата в зависимост от лихвен риск. Покриването на този риск се постига по два начина:

а) оптимизиране на източниците и структурата на кредитни ресурси за постигане на относително по-ниска цена на привлечените средства; и

б) комбинирана структура на самите лихвени проценти по кредитите, която съдържа два компонента – постоянен и променлив, съотношението между които, а и абсолютната им стойност се поддържат в благоприятен размер за дружествата от Групата. Постоянната компонента е с относително ниска абсолютна стойност и достатъчно голям относителен дял в общия лихвен процент. Това обстоятелство премахва вероятността от значителна промяна в лихвените равнища при евентуална актуализация на променливата компонента. Така се минимизира и вероятността от промяна в неблагоприятна посока на паричните потоци.

Ръководствата на дружествата от Групата, заедно с това на дружеството-майка, текущо наблюдават и анализират експозицията на съответното дружество спрямо промените в лихвените равнища. Симулират се различни сценарии на рефинансиране, подновяване на съществуващи позиции и алтернативно финансиране. На база на тези сценарии се измерва ефектът върху финансовия резултат и собствения капитал при промяна с определени пунктове или проценти. За всяка симулация, едно и също предположение за промяна на лихвения процент се прилага за всички основни валути. Изчисленията се правят за значителните лихвоносни позиции.

	<i>безлихвени</i>	<i>с плаващ лихвен %</i>	<i>с фиксиран лихвен %</i>	<i>Общо</i>
<i>Лихвен анализ</i>				
<i>30 септември 2017 г.</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Финансови активи на разположение и за продажба	7,634	-	-	7,634
Финансови активи на разположение за продажба през печалбата	-	-	-	-
Кредити и вземания, в т.ч.:	239,710	11,022	52,152	302,884
<i>Вземания и заеми</i>	<i>238,311</i>	<i>15</i>	<i>39,073</i>	<i>277,399</i>
<i>Парични средства и парични еквиваленти</i>	<u><i>1,399</i></u>	<u><i>11,007</i></u>	<u><i>13,079</i></u>	<u><i>25,485</i></u>
Общо финансови активи	<u>247,344</u>	<u>11,022</u>	<u>52,152</u>	<u>310,518</u>

ГРУПА СОФАРМА

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ МЕЖДИННИЯ СЪКРАТЕН КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за тримесечния период, завършващ на 30 септември 2017 година**

Краткосрочни и дългосрочни банкови заеми	-	215,608	27,977	243,585
Други заеми и задължения	118,375	22,167	2	140,544
Общо финансови пасиви	118,375	237,775	27,979	384,129

	<i>безлихвени</i>	<i>с плаващ лихвен %</i>	<i>с фиксиран лихвен %</i>	<i>Общо</i>
<i>Лихвен анализ</i>				
<i>31 декември 2016 г.</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Финансови активи на разположение и за продажба	5,721	-	-	5,721
Финансови активи на разположение за продажба през печалбата	316	-	-	316
Кредити и вземания, в т.ч.:	212,141	7,590	50,889	270,620
<i>Вземания и заеми</i>	<i>205,994</i>	<i>15</i>	<i>42,272</i>	<i>248,281</i>
<i>Парични средства и парични еквиваленти</i>	<i>6,147</i>	<i>7,575</i>	<i>8,617</i>	<i>22,339</i>
Общо финансови активи	218,178	7,590	50,889	276,657
Краткосрочни и дългосрочни банкови заеми		174,982	31,262	206,244
Други заеми и задължения	94,272	23,341	394	118,007
Общо финансови пасиви	94,272	198,323	31,656	324,251

Управление на капиталовия риск

С управлението на капитала Групата цели да създаде и поддържа възможности тя да продължи да функционира като действащо предприятие и да осигурява съответната възвращаемост на инвестираните средства на акционерите, стопански ползи на другите заинтересовани лица и участници в нейния бизнес, както и да поддържа оптимална капиталова структура, за да се редуцират разходите за капитала. Аналогичен подход се прилага и на ниво индивидуално дружество от Групата по отношение на неговата капиталова структура и финансиране.

Групата текущо наблюдава осигуреността и структурата на капитала на база съотношението на задлъжнялост. Това съотношение се изчислява между нетния дългов капитал към общата сума на ангажирания капитал. Нетният дългов капитал се определя като разлика между всички привлечени заемни средства (краткосрочни и дългосрочни) така, както са посочени в консолидирания отчет за финансовото състояние и паричните средства и паричните еквиваленти. Общата сума на ангажирания капитал е равна на собствения капитал (вкл. неконтролиращото участие) и нетния дългов капитал. Характерното и за двата представени периода е, че Групата финансира дейността си както от собствените си генерирани печалби, така и като поддържа определено ниво на търговски и други краткосрочни задължения и заеми (банкови, търговски). През 2017 г. стратегията на ръководството на дружеството - майка е да се поддържа съотношение в рамките на 25-35% на ниво „група“ (2016 г.: 25-35%).

В таблицата по-долу са представени съотношенията на задлъжнялост на база структура на капитала:

	30.9.2017 BGN'000	31.12.2016 BGN'000
Общо дългов капитал, в т.ч:	266,099	229,963
<i>Заеми от банки</i>	243,585	206,244
<i>Заеми и задължения по финансов лизинг</i>	22,514	23,719
Намален с: паричните средства и паричните еквиваленти	(25,485)	(22,339)
Нетен дългов капитал	240,614	207,624
Общо собствен капитал, принадлежащ на групата	515,202	491,223
Общо капитал, принадлежащ на групата	755,816	698,847
Съотношение на задлъжнялост	0.32	0.30

Показаните задължения в таблицата по-горе са оповестени в *Приложения № 27, № 29, №31 и №34*).

Справедливи стойности

Концепцията за справедливата стойност предполага реализиране на финансови инструменти чрез продажба. В повечето случаи, обаче, особено по отношение на търговските вземания и задължения, кредитите и банковите депозити, Групата очаква да реализира тези финансови активи и чрез тяхното цялостно обратно изплащане или респективно погасяване във времето. Затова те се представят по тяхната амортизируема стойност.

Също така голяма част от финансовите активи и пасиви са или краткосрочни по своята същност (търговски вземания и задължения, краткосрочни заеми), или са отразени в консолидирания отчет за финансово състояние на база пазарна стойност (предоставени банкови депозити, инвестиции в ценни книжа, кредити с променлив лихвен процент) и поради това тяхната справедлива стойност е приблизително равна на балансовата им стойност.

Изключение от това правило са част от инвестициите в други дружества като малцинствено участие, за които няма пазар и обективни условия за определяне по достоверен начин на тяхната справедлива стойност, поради което е прието те да се представят по цена на придобиване (себестойност). При вземанията и заемите с фиксиран лихвен процент прилаганата методика за неговото определяне използва като отправна точка за изчисленията текущите наблюдения на Групата по отношение на пазарните лихвени равнища.

Доколкото все още не съществува достатъчно разработен пазар, със стабилност и ликвидност за покупки и продажби на някои финансови активи и пасиви, за тях няма на разположение достатъчно и надеждни котировки на пазарни цени, поради което се използват други алтернативни оценъчни методи и техники.

Ръководството на дружеството-майка счита, че при съществуващите обстоятелства представените в отчета за финансово състояние оценки на финансовите активи и пасиви са възможно най-надеждни, адекватни и достоверни за целите на финансовата отчетност.

40. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Свързани лица

Вид на свързаност

Период на свързаност

ГРУПА СОФАРМА

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ МЕЖДИННИЯ СЪКРАТЕН КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за тримесечния период, завършващ на 30 септември 2017 година**

Телекомплект Инвест АД	Дружество - основен акционер	2017 г.	2016 г.
Донев Инвестмънтс Холдинг АД	Дружество - основен акционер	2017 г.	2016 г.
Софарма Имоти АДСИЦ	Дружество, свързано чрез основен акционер	2017 г.	2016 г.
Софпринт груп АД	Дружество, свързано чрез основен акционер	2017 г.	2016 г.
Елфарма АД	Дружество, свързано чрез ключов управленски персонал	2017 г.	2016 г.
Телсо АД	Дружество, свързано чрез ключов управленски персонал	2017 г.	2016 г.
Телекомплект АД	Дружество, свързано чрез ключов управленски персонал	2017 г.	2016 г.
ДОХ Група	Дружество, свързано чрез ключов управленски персонал	-	до 20.12.2016 г.

Асоциираните и съвместните дружества са оповестени в Приложение 1.

Сделките със свързани лица са както следва:

	<i>1 януари - 30 септември 2017 BGN '000</i>	<i>1 януари - 30 септември 2016 BGN '000</i>
<i>Доставки от свързани лица:</i>		
<i>Доставки на материални запаси от:</i>		
Дружества, свързани чрез основен акционер	6,913	4,933
Дружества, свързани чрез ключов управленски персонал	23	38
Дружества, контролирани от асоциирано дружество	17	-
Асоциирани дружества	-	546
	6,953	5,517
<i>Доставки на услуги от:</i>		
Дружества, свързани чрез ключов управленски персонал	2,326	2,439
Дружества свързани чрез основен акционер	1,978	2,140
Дружества, контролирани от асоциирано дружество	606	-
Дружества основни акционери	180	199
	5,090	4,778
<i>Доставка на дълготрайни материални активи от:</i>		
Дружества, свързани чрез ключов управленски персонал	232	15
	232	15
<i>Доставки за придобиване на дълготрайни активи:</i>		
Дружества, свързани чрез ключов управленски персонал	918	3,563
Дружества основни акционери	6	-
	924	3,563
<i>Други доставки от:</i>		
Дружества, свързани чрез основен акционер	18	-

ГРУПА СОФАРМА

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ МЕЖДИННИЯ СЪКРАТЕН КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за тримесечния период, завършващ на 30 септември 2017 година

Дружества, основени акционери	3	-
	21	-
Начислени дивиденди на:		
Дружества основни акционери	6,141	4,227
Дружества, свързани чрез ключов управленски персонал	545	475
Ключов управленски персонал	42	-
	6,728	4,702
	19,948	18,575
	<i>1 януари - 30 септември 2017</i>	<i>1 януари - 30 септември 2016</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Продажби на свързани лица		
Продажби на материални запаси за:		
Съвместни дружества	3,561	4,822
Асоциирани дружества	695	849
Дружества, свързани чрез основен акционер	1	417
Дружества, свързани чрез ключов управленски персонал	-	376
	4,257	6,464
Продажби на стоки и материали за:		
Дружества свързани чрез основен акционер	592	-
	592	-
Продажби на услуги за:		
Асоциирани дружества	223	-
Дружества, свързани чрез основен акционер	173	147
Дружества, свързани чрез ключов управленски персонал	8	259
	404	406
Други продажби от:		
Дружества, свързани чрез ключов управленски персонал	-	197
Дружества, свързани чрез основен акционер	-	12
	-	209
Лихви по предоставени заеми:		
Дружества, свързани чрез ключов управленски персонал	451	1,205
Асоциирани дружества	316	-
Дружества, контролирани от асоциирано дружество	39	-
	806	1,205
	6,059	8,284

Разчетите със свързани предприятия са оповестени в *Приложения № 19 и № 23.*

Съставът на ключовия управленски персонал на Групата включва оповестения в Приложение № 1 изпълнителен директор и членове на Съвета на директорите на дружеството-майка.

Възнагражденията и другите доходи на ключовия управленски персонал и на изпълнителните директори, членовете на Съвета на директорите и управителите на дъщерните дружества от Групата са в размер на 4,609 х.лв. (2016 г.: 2,918 х.лв.), в т.ч.:

- текущи възнаграждения – 4,077 х.лв. (2016 г.: 2,419 х.лв.);
- тантиеми – 532 х.лв. (2016 г.: 499 х.лв).

41. СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

На 14.09.2017 г. е сключен договор за преобразуване чрез вливане между Софарма АД (приемащо дружество) и Унифарм АД (преобразуващо се дружество), с който се урежда начинът, по който ще се извърши преобразуването. Справедливата цена на акциите на участващите в преобразуването дружества е определена на база на общоприетите оценъчни методи, въз основа на които се формира съотношение на замяната от 0,891512.

Към датата на издаването на настоящия отчет Комисията за финансов надзор (КФН) не е издала одобрение по чл.124 от ЗППЦК на договора за преобразуване.